

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6,

Tretja Evropa

Poljaki so bili prvi, ki so skovali pojem tretje Evrope, katere glavna označba je, da odklanja snovanje blokov in političnih osi v Evropi. Od tedaj je ta ideja po severnih evropskih državah dobivala vedno več pristašev, tako da danes k tako zvani tretji Evropi štejemo države Oslo-skupine: Dansko, Švedsko, Norveško, Finsko, pa tudi Holandsko, Belgijo, Luxemburško, Letonijo in Estonijo in seveda tudi Poljsko, ki stoji nekako na vodilnem mestu te skupine. Te države žive sredi totalitarnih in sredi demokratičnih evropskih držav. Torej med dvema blokoma, med katerima že mnogo let vlada neprestano trenje. Najbolj naravno je torej, da je zunanja politika vseh teh držav sredi ideološke borbe evropskih velesil usmerjena v to, da ostanejo kolikor mogoče nevtralne in da se izogibajo vsakemu poizkusu, da bi bile vmešane v borbo evropskih velesil. Mnoge med njimi so ponovno poudarile, da je zgodovina zadnjih let pokazala, da Evropa še ni dozorela za altruistično stališče, na osnovi katerega bi kate-rakoli država, zlasti majhna država, mogla z mirnostjo računati, da je njena varnost že dovolj zavarovana, ako jo ščiti zagotovilo pomoči kake mednarodne državne zveze, kakor je na primer ženevska ustanova.

Na osnovi tega spoznanja, in zlasti tragičnega usoda, ki je zadela Abesinijo in Avstrijo, kateri obe sta bili članici Zveze narodov, si je ta skupina držav postavila sledeče zunanje-politične smernice: popolna neodvisnost v zunanji politiki, odklonitev vsake kolektivne varnosti in zaradi tega tudi preklic 16. čl. pakta Zveze narodov, ki določa sankcije, dalje odklonitev vsake hegemonije v Evropi, pravna enakopravnost vseh držav, dobri odnosi z vsemi sosedi brez ozira na njih ideološko usmerjenost, kakor seveda tudi nevmesavanje v politiko drugih držav. Pravno enakopravnost vseh držav si je kot prva izgovorila Poljska, ko je njen zunanji minister v septembru 1934 enostransko odpovedal vse obveze do narodnih manjšin in storil ta korak v direktnem nasprotju z določili Zveze narodov. Pač pa je nato Poljska z Nemčijo sklenila samostojen dvostranski dogovor glede obojnih narodnih manjšin. Države tretje Evrope zahtevajo torej za sebe narodno suvereno pravo, da si urejajo svoje lastne zadeve po mili volji in da si same iščejo potov, kako se bodo najbolje zavarovale, ne da bi pri tem formalno prekinile stike z Zvezo narodov.

Tvorba tretje Evrope je bila že ponovno napadena, tako od demokratičnih, kakor totalitarnih držav. Toda njim ni težko zagovarjati svojega stališča zaradi popolne nesposobnosti, kakor poudarjajo, Zveze narodov. »Le Monde«, glasilo visokih francoskih vojaških krogov, je nedavno priobčil sledeča zornimiva izjava: »Francija ima pogodbo o medsebojni pomoči s sovjetsko Rusijo in s Poljsko. Ako pride do vojaškega konflikta med velesilami, ki pripadajo antikomunistični zvezi in med Sovjetijo, potem je Francija dolžna, da pomaga sovjetski Rusiji, ne bi pa v tem primeru mogla računati s tem, da bi se ji pridružila tudi Poljska. Ko bi sovjetska Rusija iz strateških razlogov bila prisiljena, da prekorači meje Poljske, bi Poljska samo po sebi razumljivo tak korak Sovjetov smatrala za vojaški napad, in Francija bi bila na osnovi svojih pogodb dolžna, da Poljski z vojaško silo prihiiti na pomoč. Toda tega bi zopet ne mogla in ne smela storiti z ozirom na svojo vojaško zvezo, ki jo ima z Moskvo. Kakšno vrednost ima v tem primeru za Poljsko vojaška pogodba s Francijo?

Toda dalje: Komu bo Poljska prihitela na pomoč, ako bi si Sovjeti s svojimi armadami hoteli izsiliti skozi Romunijo prehod v Srednjo Evropo? Romunija ima medsebojno vojaško pogodbo s Poljsko in Francijo, toda nčee o tem nič slišati, da bi sklenila kako ožjo zvezo s Sovjeti. Poizkus Sovjetov, da si izsilijo prehod skozi Romunijo, bi za Romunijo pomenjal toliko kakor vojno. Nobenega dvoma ni, da bi se v tem primeru Poljska postavila na stran Romunov. Poljska in Romunija pa sta zaveznici Francije in zaveznica Francije je tudi sovjetska Rusija. Na katero stran naj se v takem primeru postavi Francija?

Ta izvajanja glasila francoskega generalnega štaba podajajo najboljšo opravčilo tako za tvorbo, kakor za politiko tretje Evrope, ki se od obali Vzhodnega morja razprostira do Črnega morja. Vsa politika skupine teh držav se osredotočuje k temu cilju, da pridejo iz neposrednega območja sporov med evropskimi velesilami, pri čemer pa so trdno odločene, da se bodo branile, ako bi katera evropska velesila hotela kršiti njihovo nevtralnost.

Po Chamberlainovem obisku pri Hitlerju

Velesile pripravljajo konferenco štirih

Slovaki dokazujejo sredotežno silo ČSR: stopijo v vlado Razkol med sudetskimi Nemci

London, 16. septembra. b. Za 5. uro popoldne je sklicana seja vlade. V političnih krogih trdijo, da bo Chamberlain glede na izid večeršnjega sestanka s Hitlerjem organiziral konferenco štirih zapadnih velesil, in sicer Anglije, Nemčije, Francije in Italije. Na tej konferenci ne bo na dnevnem redu le češkoslovaško vprašanje, temveč splošna ureditev odnosajev med temi velesilami. Skušali bodo doseči trajen mir in trdne odnose med temi državami.

Chamberlain je že od nekdaj prepričan, da bi bila takšna splošna konferenca koristna.

V Londonu bo prav kmalu prišel francoski predsednik vlade Daladier, ki ga bo Chamberlain poučil o svojih razgovorih s Hitlerjem. Njun sestanek bi lahko bil uvod v konferenco štirih velesil. Daladier bo verjetno še pred nedeljo prišel v London, kamor ga bo spremlil zunanji minister Bonnet.

V večernih urah pa v Parizu uradno še niso ničesar vedeli, da misli Daladier z Bonnetom jutri oditi v London.

Sudetski poslanci zapuščajo Henleina

Praga, 16. septembra. c. Izredno zanimanje so vzbudile vesti, da se je pojavil razkol v sudetski nemški stranki. Poslanci dr. Kundt, Rosche in dr. Sebekowski so sklenili zapustiti Henleina ter se z drugimi nemškimi skupinami začeti pogajati za koncentracijo tistih nemških strank, ki hočejo lojalno sodelovati z vlado v okviru češkoslov. države. Voditelji te struje bodo objavili proglas, v katerem bodo opozorili svoje rojake, da bi v primeru vojne sudetski kraji največ trpeli, ter da agitatorji iz tujine skušajo zanesti državljansko vojno med sudetske Nemce.

Slovaki prekinili stike s Henleinom

Praga, 16. sept. c. Slovaška ljudska stranka, ki je bila do sedaj v opoziciji ter se je v svoji borbi za avtonomijo tudi zvezala s sudetsko nemško stranko, je danes s to stranko prekinila vse stike. To je objavila v posebnih izjavi. Hlinkova stranka bo vstopila v vlado ter se bo to zgodilo najbrž že jutri. Stranka misli v vladi tvoriti vez med poljsko in madžarsko manjšino.

Vodilni član stranke je izjavil, da je država skupna last Čehov in Slovakov in da jo bodo Slovaki branili.

Potek kratkega razgovora med Chamberlainom in Hitlerjem

Berlin, 16. septembra. KTS. Dobro poučeni krogi v Berlinu poudarjajo, da so bili razgovori med Chamberlainom in Hitlerjem včeraj prirčni. Splošen vtis je dober in je upravičeno upanje za čim lepši razvoj. Razgovor je trajal dve uri in pol. Hitler se je Chamberlainu opravičil, da ga je povabil celo v Berchtesgaden, češ da je mlajši in bi torej on moral opraviti večji del pota. Chamberlain se je ob 12.48 odpeljal. stvu Horacea Wilsona zelo utrujen. Opazili so, da v njegovem spremstvu ni bilo von Ribbentropa, iz česar sklepajo, da je on ostal pri Hitlerju, kjer se je razgovarjal o zaključkih sestanka. Splošno optimistično razpoloženje, ki je v Berchtesgadenu vladalo do večera, se je spreminilo v pesimizem, vendar pa so nato vesti o prihodnjem sestanku med Hitlerjem in Chamberlainom dale nekoliko vedrejšje razpoloženje.

„Sedaj se vračam v London“

Po sestanku s Hitlerjem je Chamberlain izjavil zastopniku »Daily Maila« med drugim: »Najin razgovor je bil zelo prijateljski, sedaj se vračam v London, da obvestim svoje ministrske tovariše. Upam, da se bom vrnil v Nemčijo prav kmalu, da se znova sestanem s Hitlerjem. To bo najbrž čez teden dni.«

Pred odhodom pa je Chamberlain po radiu dal tole kratko izjavo:

»Zelo sem zadovoljen s toplim in prijateljskim sprejemom, ki sem ga doživel ne samo pri vladi, temveč tudi pri nemškem narodu, ki me je na ulicah pozdravljalo. Zdaj po svojem dolgem razgovoru z nemškim kancelerjem odhajam na Angleško in upam, da bom imel v najkrajšem času, ko se sestanem s svojimi tovariši v Londonu, drugi razgovor.«

Chamberlain se je ob 12.48 odpeljal. V Führerjevem imenu se je poslovil od Chamberlaina šef kabineta predsedstva, državni minister dr. Meiksner. Chamberlaina spremljajo

Ob Chamberlainovem povratku v London

London, 16. septembra. c. Predsednik vlade sir Neville Chamberlain se je vrnil v London ob 17.29. Na letališču se je zbralo ogromno število časnika-jev in več članov vlade. Ko je letalo pristalo, je prvi izstopil predsednik vlade, ki so ga časnika-ri takoj obkrožili.

Chamberlain jim je rekel, da se je vrnil hitreje, kot pa je pričakoval. »Potovanje bi bilo zame izredno prijetno, če ne bi imel toliko dela. S Hitlerjem sem imel včeraj odkrit, vendar prijateljski razgovor. Sedaj veva oba, kaj misli o raznih vprašanjih. Opozorjam vas pa, da ne dajete kakih komentarjev, ki naj bi tolmačili vsebino teh razgovorov. Razumeli me boste, če vam sedaj ne bom mogel ničesar povedati o tem sestanku. Odhajam, da se sestanem s svojimi to-

v avtomobilih nemški zunanji minister v. Ribbentrop, britanski berlinski poslanik Henderson, državni tajnik baron Weisszaecker in šef protokola baron Dernberg.

Na povratku iz Monakovega v London se je Chamberlain z letalom ob 14.50 pripeljal v Köln.

Med razgovorom

London, 16. septembra. b. »Daily Herald« poroča iz absolutno zanesljivega vira, da je Hitler za časa svojega razgovora s Chamberlainom kategorično podal svoje mnenje o češkoslovaškem vprašanju. Po informacijah istega lista je von Ribbentrop predložil Chamberlainu za časa njegovega obiska v Berchtesgadenu tudi Henleinov proglas. »Daily Express« poroča iz Prage, da je med sudetskimi Nemci prišlo do razcepa po Henleinovem proglasu. Mnogo Nemcev o priključitvi noči niti ašiti. List poroča dalje, da je Chamberlain iz Berchtesgadenu poslal Mussoliniju spomenico.

Hitlerjevi pogoji

Po vesteh, ki jih ni bilo mogoče kontrolirati, so bili Hitlerjevi pogoji v razgovorih s Chamberlainom naslednji:

1. češka policija in češke čete naj se iz sudetskega ozemlja umaknejo;

2. v sudetskih deželah naj se plebiscit izvede tako, kakor se je to zgodilo v Posaarju, tj. je pod mednarodno kontrolo.

Diplomatski urednik »Evening Standard« pravi, da je Hitler zavrnil začasno rešitev ter zahteval, da se v teku meseca septembra odloči o usodi sudetskih Nemcev na podlagi plebiscita pod nadzorstvom mednarodne komisije s tem, da se umaknejo češki policisti iz sudetskih krajev.

Prihodnji sestanek

v torek — v Porenju

Prihodnji sestanek med Führerjem in Chamberlainom bo v Godesbergu v Porenju v torek 20. t. m. Tam je že vse pripravljeno za sprejem obeh državnikov. Führerjeva osebna straža je tudi že odpotovala v Godesberg. Za tuje časnikarje je rezerviranih okoli 60 sob. Razgovori bodo v nekem graditju zunaj mesta.

Tja je že odpeljal tudi Hitlerjev posebni vlak, v katerem bo Hitler stanoval.

Pismo angleškega kralja

Osebno pismo kralja Jurija VI., poslano po posebnem kurirju, je bilo izročeno Chamberlainu čim je prišel na letališče. Ko je pismo vzel v roke, je bil Chamberlain očividno zelo zadovoljen. Nato se je zahvalil nemškemu odpravniku poslov, da je prišel k njegovemu sprejemu.

Po zadnjih poročilih agencije »Reuters« Baldwin ni spremljal Chamberlaina na poti od Kölna do Londona. Lord Runciman, ki je pri izstopu iz letala na letališču Croydon bil ves blede, je prispeal v spremstvu Gwatkina. Izjavil je, da ne ve, kdaj se bo vrnil nazaj ter da ne more dati nikakega pojasnila glede položaja.

V Londonu in Parizu molijo za mir

London, 16. septembra. AA. Havas: Canterburyjski nadškof, primas anglikanske cerkve, je sinoči objavil poslanico vernikom, v kateri pravi, da bodo v nedeljo, dne 18. septembra, v vseh cerkvah molili za mir.

Tudi v katoliških in drugih cerkvah bodo molili, da bi Bog vernike obvaroval vojne.

Pariz, 16. sept. Pariški nadškof kardinal Verdier je danes dopoldne v baziliki Presv. Sreča imel slovesno sv. mašo za mir. Svečane službe božje se je udeležila velikanska množica ljudi. V nedeljo bo molitve za mir priredila tudi pariška protestantska cerkev.

Dunajska vremenska napoved: zjutraj zelo hladno, čez dan jasno in nekoliko topleje.

Zagrebska vremenska napoved: Hladneje v vsej državi. Večinoma oblačno, v severnih in severozapadnih krajih pa se bo zjasnilo. Nevhte niso izključene.

Zemunska vremenska napoved: Občutna ohlajitev v vsej državi, pretežno oblačno s postopno zjasnitvijo s severozahoda in severa.

Meja med ČSR in Madžarsko zaprta

Praga, 16. septembra. AA. DNB: Glasilo agrarcev »Večec« objavlja iz zanesljivega vira vest, da je meja med Češkoslovaško in Madžarsko zaprta.

Razni listi izjavljajo bojazen, da bi v Pragi Hodžov kabinet utegnil zamenjati bolj levičarski politični kurz. Konservativni »Magyar Nemzet« priporoča združitev vseh narodnih sil Madžarske, ker bo država v prihodnjih ted-

nih prišla do važne odločitve. Ko bi se 1. 1914 lord Grey in Lloyd George z enako žilavostjo potegovala za evropski mir, kakor dela to danes angleška vlada, bi ne bilo prišlo do svetovne vojne.

Praga, 16. septembra. AA. (DNB) Mednarodna nogometna tekma med ČSR in Madžarsko, ki bi se imela vršiti v nedeljo, je odpovedana,

Burni dnevi

Praga, 16. septembra. b. Včeraj popoldne, ko je ves svet napeto pričakoval izid sestanaka med Hitlerjem in Chamberlainom, je napetost v sudetsko-nemških pokrajinah zelo narasla. Noč je bila nenavadno burna. Nemški radio je objavil še dva poziva Henleina, v katerih poziva nemško prebivalstvo na Češkoslovaškem, naj se ne pokori zahtevam državnih oblasti. Nemci naj vsekakor skušajo pobegniti. Češkoslovaška vlada se je vso noč posvetovala. V Pragi je napravila vest o odhodu lorda Runcimana zelo neugoden vtis, ker ni nihče vedel, kdaj in po kateri poti je lord Runciman odpotoval. Mislijo, da je lord Runciman nenadoma odletel z letalom iz Prage.

V pretekli noči ni prišlo do novih krvavih borb. Vsi upori v sudetsko-nemškem področju so bili v kili zadušeni še tekom noči. V 17 sudetsko-nemških pokrajinah in nekaterih drugih mestih je vojaštvo zasledilo vse važne strateške točke. V nekaterih krajih pa so henleinovci zavzeli nove postojanke in so se celo utaborili. Trenutno pa ni vesti o kakšnih novih spopadih. Zaradi neprestanih sporov je prišlo ljudstvo obmejnih vasi bežati v notranjost Češkoslovaške ter so nekatere vasi že popolnoma prazne. Del ljudstva pa beži v Nemčijo in je številno beguncev naraslo nad 9000. Mnoge vasi v sudetsko-nemškem področju so v rokah henleinovcev.

Trgovsko življenje se sedaj zopet normalno razvija. Prebivalstvo le nakupuje večje množine živeža, v katerem se še ne čuti pomanjkanja, pač pa so cene nekoliko poskočile. Casopisov se proda trikrat toliko kakor pred sedanjo napetostjo.

V vrsti včerajšnjih spopadov sporočajo tudi o napadu oborožene skupine sudetskih Nemcev — bilo jih je 70 — na policijski komisariat v Warnstadtu. Sudetski Nemci so hoteli osvoboditi jetnike v zaporih, vendar pa so kmalu prihiteli čete na pomoč in vzpostavile red.

Praga, 16. sept. AA. (ČTK) Glede na tendenčne glasove, ki jih je raznesel nemški radio, je treba poudariti, da so najnovejši dogodki res povzročili mnogostevilne denarne dvige iz finančnih ustanov, toda prav tako velja poudariti, da so bile te ustanove popolnoma kos položaju in da so lahko ustregle vsem klientom. Dviganje kapitala se je včeraj znatno poleglo, mirno gibanje tečajev na borzi so pa vsi sprejeli zelo ugodno.

Poziv na nemške državljane ČSR

Praga, 16. sept. AA. (ČTK) Češkoslovaška radijska postaja je na nemško prebivalstvo republike izdala tale poziv:

»Nemški sodržavljan! Neki elementi vas skušajo zaplesti v državljansko vojno. In vendar ni vprašani, naj bodo še tako težavni, ki se ne bi mogla urediti z miroljubnimi pogajanjmi, če je na obeh straneh dobra volja. Tisti, ki se zatekajo k nasilju, so v zmoti. — Nemski sodržavljan! Ohranite mirno kri in bodite disciplinirani. Ne pozabite, da je naša domovina v nevarnosti. Spomnite se katastrofe, ki je pred 20 leti prišla nad človeštvo.«

»Lidove list« so izvedeli, da je vlada na snočni seji sklenila razpustiti sudetsko bojno organizacijo, ki jo je dovolila dne 31. maja.

Ukrep češkoslovaške vlade se nanašajo na organizacijo »Freiwilliger Schutzdienst«.

Senator sudetsko-nemške stranke, Franck se je v Karlovih Varih javil češkoslovaškemu oblastem ter izjavil, da smatra, da se sudetsko-nemški problem lahko reši v okviru češkoslovaške države. Prav isto je storil poslanec sudetsko-nemške stranke Ritter.

Sudetska oborožena organizacija razpuščena

Češka deželna vlada je danes objavila, da morajo prebivalci v sudetskih in mešanih okrajih v 24 ura oddati vse orožje, ki ga mogoče imajo po domovih.

Drobne domače in tuje

Vojvoda Kentski odhaja v London

Kranj, 16. septembra. AA. Vojvoda in vojvodinja Kentska sta zapustila gradič Brdo pri Kranju in se odpeljala v London.

Dr. Stojadinović na Bledu

Belgrad, 16. sept. AA. Ministrski predsednik dr. Milan Stojadinović je prisel na Bled.

Zastopniki trgovine in industrije pri trgovinskem ministru

Belgrad, 16. sept. AA. Trgovinski minister Kabalin je 15. t. m. sprejel v svojem kabinetu udeležence državne konference trgovinskih in industrijskih zbornic, ki so se sestali od 12. do 14. t. m. v Belgradu. Na sestanku so zastopniki zbornic obrazložili g. ministru vsa vprašanja, o katerih so razpravljali na tej konferenci, in druga prečeta vprašanja naše trgovine in industrije.

Danes ob 9 dopoldne so bili zastopniki teh zbornic spet pri trgovinskem ministru in mu razložili svoje nazore o navedenih vprašanjih.

Z groba voditelja koroških Slovencev

»Koroški Slovenci« z dne 14. septembra piše med domačimi novicami pod naslovom »Barbarsko dejanje« o sledečem dogodku, ki se je zgodil na grobu voditelja koroških Slovencev Vinka Poljanca kmalu po pogrebu:

»V noči na ponedeljek 5. t. m. so neznanci zažgali vence in trakove na grobu župnika in prvobornika Vinka Poljanca. Ljudstvo, prihajajoče v jutro k osmici za pokojnika, je opazilo nečuvno dejanje in se glasno zgražalo. Na grobu so ostali ostanki zgorelih vencev, travkov in šopkov. Zločina roka se je pri podlem poslu očividno poslužila bencina, da zabiše sledi slovenske hvalčnosti rajnemu župniku.«

Daladier se upira, da bi shli-cal parlament

Pariz, 10. septembra. AA. (Stefani) Okoliščina, da je predsednik republike po svojem naglem prihodu iz Rambouilleta v Pariz sprejel najprej Daladiera, nato pa predsednika senata in poslanske zbornice, spravlja v političnih krogih v zvezo z željo prištevati Moskve, da se skliče parlament, čeprav Daladier ni za to. Zdi se, da je

Britanski diplomatski krogi so dobili potrjeno vesti, da je obsedno stanje razširjeno že na 16 okrajev.

Predsednik češke dežele je odredil, da se na vseh javnih mestih nalepi dekret, ki poziva civilno prebivalstvo, da v roku 24 ur izroči varnostnim organom vse orožje in strelivo, ki ga ima. Ta dekret se nanaša na 63 okrajev, kjer je prebivalstvo mešano.

Dosedanje žrtve

Praga, 16. sept. AA. (Havas) Splošno je bilo objavljeno, koliko so dosedanje spopadi v sudetski deželi zahtevali žrtev. In sicer je bilo 30 oseb ubitih, 79 pa ranjenih. Med ubitimi je 14 orožnikov, med ranjenimi pa je 64 Čehov, od teh 39 orožnikov. Ostali ranjenci so Nemci. Samo včeraj so bile ubite 4 osebe, in sicer 2 orožnika, 1 Čeh in 1 sudetski Nemec.

Zaplemba orožja

Praga, 16. sept. AA. (ČTK) Oblastni predsednik za moravsko Šlezijo je izdal nalog, da se na vidnih mestih objavi naredba, s katero se civilno prebivalstvo poziva, da v roku 24 ur izroči oblastem vse orožje in municijo, ki jo ima pri sebi. Ta naredba se nanaša na 33 okrajev, v katerih živi po narodnosti mešano prebivalstvo. Znano je, da so se za tak korak odločili tudi v 63 okrajih na Češkem.

Proti plebiscitu

Praga, 16. sept. AA. (DNB) »Pravo Lidue piše med drugim: Nikoli ne bo češkoslovaška država odstopila sudetsko-nemških krajev rediteljem sudetsko-nemške stranke. V tem pogledu postavlja Češkoslovaška Evropo pred »fait accompli« (dovršeno dejstvo).

London, 16. sept. AA. (DNB) »Times« piše, da bi bilo ugodno, če bi se matematika plebiscita

Tisti, ki se nam smeje . . .

Nobena država na svetu ni v sedanjem trenutku, ko se vsi kulturni narodi sveta tresejo pred možnostjo splošne vojne, tako srečna, kakor Japonska, ki ji veliki zapletljivi v Evropi dovoljuje, da nemoteno zastavi vse svoje sile za zavejevanje čim večjega ozemlja ogromne kitajske države. Seveda so na Japonskem tudi v skrbih, kaj bi kot končni rezultat ta vojna prinesla svetu, s čigar interesi je Mikadova država danes najožje zvezana. Toda zaenkrat pride sedanje do viška napeto stanje v Evropi Japonski samo prav, tako da brščas ni veliko ljudi, ki bi v besedah predstavnika japonske vlade, da Japonska ne vidi rada homiatij, v katere so začle evropske države po dvajsetih letih izza versajskega miru, videti več kot vpludno frazo humanitete.

Sovjetska Rusija smatra sedanji položaj na zapadu kot najbolj pripraven za poseg v zaželeni evropski požar, meneč, da bo tako na primeroma najlažji način lahko postala razsodnica kulturnega sveta, da ga spremeni v marksistično velerepubliko z Moskvo kot središčem. Ker pa sovjetski potenciali in diplomati dobro vedo, da bo to šlo le s težkimi žrtvami, — zakaj narava je po nekem svojem zakonu uredila tako, da ogromen narod, ki bi si bil mogel že davno zavejati ves svet, ni ravno bojevil, za ofenzivne namene pa poleg kitajskega naroda od vseh na svetu najmanj sposoben in voljan — zato so prisiljeni, da pretežni del svojih moči držijo na zapadu, kjer menijo, da bodo imeli kmalu dela. To pa je seveda Japoncem ne le pogodu, ker imajo sedaj v svojem pohodu na Hankov hrbet zasigurno pred napadom rdeče armade, ki se je v enotedenskih borbah za hrib pri Kanfengungu izkazala v ofenzivi, v katero so morali častniki tirati vojaške revolverje v roki, prav tako slabo, kakor svoj

nadomestila s preprostejšim postopkom, namreč z delovanjem razmejilvene komisije.

Židovska milica

Budimpešta, 16. sept. AA. (DNB) Vladni list »Figet Lenz« piše, da so slovaški Židje ustanovili posebne oddelke milicnikov in jih dali na razpolago češkoslovaški vladi. Naloga židovske garde bo sodelovanje z radikalnimi elementi v ČSR. Jedro te organizacije je židovski športni klub »Makabie«, ki ima svoj sedež v Bratislavi. Židovski milicniki se redno vsak dan sestajajo na vojaške vaje. Dalje pravi list, da so Židje žrtvovali velike zneske za narodnoobrambni sklad in da so ustanovili posebne češke šole v madžarskih krajih na Južnem Slovaškem, čeprav jih češkoslovaška vlada ni k temu silila.

Za Henleinom izdana tiralica

Praga, 16. sept. c. Vestí, ki so se razširile, češ da je Henlein pobegnil iz Češkoslovaške, niso resnične. Češkoslovaška oblast je izdala za njim le tiralico.

Propagandna ofenziva nemškega tiska

Zürich, 16. sept. Ves nemški tisk vodi v enotnem zboru silovito propagandno ofenzivo proti Češkoslovaški. Listi poročajo o stotinah mrtvih in o tisočih ranjenih, o pobojih na cestah in po hišah, kar pa ne učinkuje posebno resno zaradi tega, ker ne navajajo nobenih imen, in so pretravanja kaj očitna. Krilatice vsega nemškega tiska, ki se pojavlja v sto variantah, je plebiscit kot edina rešitev za mir na svetu. Ti propagandni članki so sestavljeni v tem smislu, da bi pridobili zlasti javno mnenje Anglije in Francije na svojo stran in da bi tudi ti dve državi pristali na plebiscit in na mirno priključitev sudetskih Nemcev veliki Nemčiji.

čas carska. Japonska pa tudi dobro ve, da bi v primeru kakšnega zapleta na zapadu ne bilo preveč težko zasedi ruskih tihomorskih provinc, v katerih je po veliki verjetnosti ruski kmet s sovjetskim režimom prav tako nezadovoljen, kakor je v evropski Rusiji. To so vse ugodni momenti, ki Japonsko v njeni sedanji osvajalni vojski krepijo tudi moralno. Prav tako, če ne še bolj, so Japonci lahko hvaležni usodi, da jih je začasno osvobodila tako močnega nasprotnika, kakor je Velika Britanija, ki Čankajšeka podpira v neprimerno izdatnejši meri, nego sovjetska Rusija s svojo okorno vojno industrijo ter skrajno dolgi in težavnimi prometnimi zvezami skozi mongolsko puščavo. Za primer, če bi Japonci, kakor nameravajo, po zasedbi Hankova začeli prodirati tudi v južni Kitaj, ki je pravzaprav angleška kolonija z milijardnimi angleškimi investicijami, bi se znašla Anglija v veliki zadregi, kako učinkovito črtiti deželo, v kateri leži ena njenih najvažnejših trgovskih in vojaških postojank v Aziji. Hongkong, ki bi postal čisto brezpomemben, ako bi Japonska postala gospodar Kantona. Angleško brodogradje je sicer veliko, bi pa bilo v Tihem morju močno oslajljeno, če bi Anglija bila v Evropi zaposlena pri zaščiti Atlantskega oceana in svoje poti v Indijo ter ostalih svojih kolonij, ki so deloma prav tako predmet japonskih želja po ekspanziji. In tudi Francija bi gotovo ne videla rada, če bi Japonci segli po njenih južnokitajskih provincah, ki so predmet bogate eksploatacije.

Zaenkrat seveda nadostuje japonskemu cesarstvu, da se čimprej polasti začasne prestolnice kitajske države ob srednjem toku Jangeekiangu, ker je Japonska potem izvršila glavni del svojega imperialističnega programa, zakaj Kitajci sami, četudi z indirektno pomočjo ruske in angleške diplomacije in vojne industrije, Japoncem ne bodo mogli iztrgati, kar so si ti do zdaj zavejevali. Tudi tako zvana guerilska vojska jim ne bo pomagala, ker imamo zgled v Abesiniji, kako zelo se je do zdaj precejevalo to sredstvo odpora proti sovražniku z najmodnejšimi vojnimi sredstvi. Pač pa so resni zapletliki možni v južnem Kitaju, po katerem se ozira pohlepnost osvajačev in to ni ravno eden izmed manj pomembnih vzrokov, zakaj se Anglija tako silno trudi, da bi se sedanji spor med Nemčijo in Češkoslovaško čimprej poravnal, ker ima danes na vzhodu braniti zase mnogo važnejše koristi nego na naši celinii.

Kar se tiče dosedanjih zavejevanj Japonske, so tako znata, da se s takimi ne more zlepa ponasati nobena država, tudi ne pred minulo svetovno vojno. Leta 1932 je zavzela Mandžurijo, ter pod videzom potrebe, da se zaščiti japonski državljani, razmestila svoje garnizije tudi po severnem Kitaju. Nato je začela osvajati Mongolijo, kjer je ustanovila »samostojno« vlado province Čahar s sedežem v Kalganu. Nato so Japonci ustoličili drugo mongolsko vlado v vzhodni Mongoliji, tretjo pa v severnem Šansiju. Nato so ustanovili vlado v Pekingju, ki je po nekem odboru zvezana z imenovanimi tremi mongolskimi republikami, ki se bodo brščas s pekinško provincijo združili v eno samo državo, ki bi tvorila most med Mandžukom in srednjim Kitajem. To je bilo julija meseca 1937. leta. Dne 13. decembra 1937 je bila japonska armada že gospodar kitajske prestolnice Nankinga, potem ko je bila zasedla Šanghaj. Potem pa je japonski pohod dobil znatno počasnejše tempo, med katerim je Japonska v Nankingu postavila neko začasno vlado meseca marca tega leta. Sedaj v septembru bomo z največjo verjetnostjo videli pasti Hankov in bo kitajska vlada in armada pod Čankajšekom primorana, da se iz osrednjega Kitaja umakne v zapadni Kitaj na meji Tibeta in zapadne Mongolije. Japonci nameravajo ustanoviti tretjo kitajsko vlado v Hankovu in tudi že napovedujejo, da bodo ustanovili kitajsko vlado v Kantonu, ki je po zaenkrat za japonsko armado trd oreh, ker bodo tu zadeli na odločen odpor angleškega soseda. Kaj bo ako se Japoncem posreči dovršiti svoj načrt, nastalo iz tega kot končni politični rezultat, ne vemo; na vsak način bi postal ves vzhodni Kitaj ob tihomorski obali, to je ves njen najbolj naseljeni in rodovitni del, japonska kolonija, ki bi jo opravljale dve ali tri »samostojne« kitajske vlade.

Dovršitev tega načrta je seveda v veliki meri odvisna od tega, kakšno stališče bodo nasproti njemu zavzele oziroma mogle zavzeti interesirane evropske velisile in Amerika. To pa je zopet stvar, ki je odvisna od nadaljnjega razvoja sedanjega mednarodnega položaja, ki je japonskim ciljem tem bolj v korist, čim bolj so zapadne veleisile med seboj sprte in se morajo zavarovati za Maginotovini liniji, da ne padejo ena po drugi kakor volkovi v pragozdu . . .

Cinično pisanje sovjetskega tiska

Pariz, 16. sept. Moskovska »Pravda« priobčuje članek, v katerem pojasnjuje, kaj je po Stalinovi in Leninovi teoriji pravična vojna. Pravična vojna, pravi »Pravda«, je tista, ki ni osvojevalna, ali ki ima namen braniti kak narod pred napadom drugega, ki ga hoče zasužniti, ali, ki ima za cilj osvoboditi kak narod kapitalističnega jarma, ali če ima za cilj, da osvobodi kolonije ali pokrajine, ki so zasužnjene imperializmu. Krivična vojna pa je teta, kadar se hoče kdo polastiti drugih dežel ali zasužniti druge narode. Članek pravi, da so boljševiki za pravično vojno. Zato so tudi organizirali proletariata, da »azruši kapitalizem, ki je sprožil vojno l. 1914.

Članek končno pravi, da boljševiki niso kakšni navadni pacifisti, ker smatrajo, da more mir vladati le tam, kjer zmaga proletarska revolucija. Pravična vojna je vojna za revolucijo.

»Le Jour«, ki ponatiskuje članek »Pravde«, dostavlja iz tega pisanja si moremo jasno predstavljati, kaj moremo pričakovati v sedanjem evropskem trenju od sovjetske armade, ko sami povedo, kaj je njihov cilj in namen. Boljševiki bi se vojskovali in se bodo vojskovali edino le za zmago revolucije. Naj si torej pomagati Moskve, zavestni ali podzavestni, na desnici ali levi, zapomnijo: Moskva hoče vojno, ker samo s pomočjo vojne upa priti do svetovne revolucije.

Ameriška mornarica pripravljena

Washington, 15. sept. AA. (Havas) Izjava japonskega zastopnika zunanjega ministrstva, ki pravi, da bi Japonska posredovala v smislu določb protikomunističnega pakta, ni razburila ameriških uradnih krogov, ki v tej izjavi vidijo samo poskus, da se obrne pozornost sveta na Japonsko. Brez ozira na pomen izjave je ameriška mornarica pripravljena za vsak primer, in more v najkrajšem času v primeru spopada prispeti do havajskih otokov. V zvezi z glasovi, po katerih bi Združene ameriške države ščitilo Avstralijo pred Japonci v primeru svetovne vojne, opozarjajo krogi, ki so blizu zunanjemu ministrstvu, samo na splošno stališče USA. Ameriška mornarica ima namen varovati ameriške interese, opaza pa se, da gre do ti interesi čisto vzporedno z angleškimi ter da se med drugim nanašajo tudi na Atlantski ocean.

Domači odmevi

Dioleccijanov Split

Ureditev in ohranitev Dioleccijanove palače v Splitu je bila vedno ena izmed najvažnejših urbanistično turističnih vprašanj Splita. Prva leta nove države so bile v vsakem proračunu namenjene določene vsote za popravilo Dioleccijanove palače in za odkup poslopji, ki stoje znotraj obzidja te palače. Ti krediti so v začetku znašali letno 150 tisoč dinarjev, potem pa so se stalno manjšali. S temi nalogami se najbolj peča »Društvo za stari Split« s predsednikom kiparjem Meštrovičem na čelu, kateremu je bilo te dni odobreno 500.000 din za obnovitev Dioleccijanove palače, obenem pa je bilo temu društvu tudi sporočeno, da bo odsej v vsakoletnem proračunu namenjena vsota 300.000 dinarjev za te namene. Iz vsote 500.000 din bo društvo kupilo in podrla tri stare zgradbe, ki stoje v mavzoleju Dioleccijanove palače same. Ako bodo obljubljena sredstva vsako leto redno prihajala, bo društvo postopoma popolnoma arheološko in estetsko obnovilo stari Split.

Lepo vedenje in strankarska zagrizenost

V sredo je »Slovenski narod« pod svojim neprebavljenim sitom objavil vabilo, ki ga je »Narodovnemu uredništvu poslala Zveza fantovskih odsekov, s katerim je uredništvo tega lista povabila k mladinskemu taboru v dne 26. do 29. junija. Po dveh mesecih in pol je torej brezobzno »Narode« padlo v glavo, da to vabilo objavi širnemu liberalnemu svetu z dostavkom, da se uredništvo »Naroda« vabilu ni moglo odzvati, ker se mu je zmešalo in založilo in mu je šele sedaj prišlo v roke. Najprej naj »Narode« ve, da s temi ni objavil nobene skrivnosti, tudi nobene tajne okrožnice, kakor se je zgodilo že nekimi privilegiranim organizacijam, da so bile celo njihove zarotniške okrožnice javno objavljene. To vabilo je bilo namreč poslano v mnogih in mnogih izvodih, nekaterim kot prijateljem na vabilu podpisane organizacije, drugim iz običajne vljudnosti, ki je povsod v kulturnem svetu v navadi, ne da bi kaj debatirali o njej. Med te povablence iz vljudnosti naj se šteje tudi »Slovenski narod«. Če se sedaj »Slovenski narod« iz te vljudnostne geste hoče norčevati, je to zanj dovolj surovo izpričevalo in dokaz njegove zagrizenosti. Ve naj pa tudi, da je tabor tudi brez njega lepo minil, da so mnogi drugi, ki so tudi prejeli vabilo, dasi se ne prištevajo k prijateljem na vabilu podpisane organizacije, pa vedo, kaj je olika, ta vabila lepo spravljali in molčali. Le »Narode« je podlegel izkušnji, da je tudi ob tej priliki pokazal svojo nekulturnost.

JRZ med muslimani

Iz Sarajeva poročajo, da je predsednik srbsko-muslimanskega društva »Gajret«, dr. Hasanbegović, sprožil akcijo za prestop v JRZ. Z njim so se sporazumeli ostali odlični pripadniki »Gajreta«, kakor: Sava Besarović, dr. Uroš Krulj, Branko Kašiković in senator Vasa Glušac. Napovedujejo, da bodo omenjeni v kratkem sklicali širši sestanek svojih somišljenikov, potem pa skupno z voditelji JRZ započeti obsežno akcijo po Bosni. Ker so vsi omenjeni bili odlični pripadniki JNS ali vsaj njeni javni prijatelji, je ta vest v Sarajevu, zlasti pa v krogih JNS po Bosni izzvala veliko zanimanje.

Osebnosti

V Belgradu se je poročil šef kabineta zunanega ministra g. dr. Dragan Protić z gđ. Mini Gvozdić, hčerko g. Ilje Gvozdića, polkovnika v pokojni. Poročnim obredom v saborni cerkvi so prisostvovali predsednik vlade dr. Milan Stojadinović, ministri dr. A. Korošec, Kujundžić, Cvetković, Stošević, Letica, dr. Krok in mnogi drugi ugledni predstavniki belgrajske družbe, med tujnimi odličnimi osebnostmi pa g. Indeli, italijanski poslanik na našem dvoru, in turški poslanik Hajdara Aktaj. Ženinin, odličnemu sodelavcu našega predsednika vlade, in njegovi člani družici želimo na življenjsko pot obilo sreče in božjega blagoslova!

Stanovanjsko poslopje pošne hranilnice:

28 novih krasnih stanovanj

Ljubljana, 16. septembra.

Letos na jesen bodo v Ljubljani še precej zidali. Med večjimi poslopi bo stanovanjska hiša Pošne hranilnice. Druga licitacija za to poslopje je bila konec avgusta in je ugodno potekla.

Za veliko stavbo, ki bo stala ob Bleiweisovi in Erjavčevi ulici, so znašali preračuni 3.693.000 dinarjev. Na licitacijo je prišlo 7 podjetnikov, ki so vsi stavili razmeroma zelo ugodne ponudbe. Največji popust pa je ponudilo gradbeno podjetje Miroslov Zupan, ki je na preračunane cene popustilo 11,2%. Gradbena dela bo torej podjetje prevzelo, če bodo pristojni činitelji v Belgradu licitacijo potrdili, za 3.279.000 din.

Stanovanjsko poslopje Pošne hranilnice bodo zgradili na 2200 kvadratnih metrov veliki in dragi parceli v najlepšem delu Ljubljane. Stanovanjsko poslopje bo trinadstropno in bo razdeljeno v tri ločene hiše, ki pa bodo prizidane druga na drugo. Srednja hiša bo vogalna in bo stala deloma ob Bleiweisovi, deloma pa ob Erjavčevi cesti. Nanjo bosta priključeni na vsaki strani obe drugi stanovanjski hiši, ki pa bosta le na polovico svoje dolžine trinadstropni, proti kraju stavbe pa dvonadstropni, tako da se bosta za sedaj prilagajali nestrnjemu sistemu zazidave v svoji okolici. Stanovanjsko poslopje bo ob Bleiweisovi cesti dolgo 43 m, ob Erjavčevi ulici pa nekaj nad 40 m. Ob Erjavčevi ulici bo poslopje umaknjeno od ceste od sedanje regulacijske črte za 5 m, to pa zaradi tega, da bo cesta dovolj široka, če bi bilo kdaj treba graditi čez železniško progo pod ali nadvoz.

Narčte za stanovanjsko poslopje Pošne hranilnice je napravil tehnični oddelek banske uprave pod vodstvom svetnika inž. Cernivca. Poslopje bo po vsej svoji notranji ureditvi tako, da bo imelo sodobna in cenena stanovanja. V celoti bo imelo 28 stanovanj. Razsežno dvorišče bo ob stavbi tlakovano, tam bo tudi postavljena prijetna pergola. V ostalem vrtu bo zasajena trava z redkim drevjem. Napravljen bo tudi še bazen in posebno otroško igrišče, kar bodo gotovo pozdravile vse stranke iz hiše. Dovozna pot na dvorišče bo vodila z Bleiweisove ceste. Ker je stavbišče razmeroma vlažno in je kanalizacija na tem kraju visoka, bo pritličje stavbe skoraj 2 m nad cesto, tako da bodo vsi kletni prostori izredno svetli.

V kletih bosta v obeh zunanjih hišah stanovanji za hišnika, ob stopniščih pa bodo z dvoriščne strani dostopne prostorne shrambe za kolesa, kar je novost, ki je prav v Ljubljani pri vsaki večji hiši nujno potrebna. Vsaka hiša bo v kleti imela tudi svojo pralnico; likalnica in sušilnica pa bo za vse tri hiše skupna. V kletih bodo nadalje še prostorne shrambe za vse stranke. V pritličju in vseh treh nadstropjih bodo lepo opremljena stanovanja. V pritličju bo eno samsko stanovanje in šest dvosobnih stanovanj. V prvem nadstropju bodo tri dvosobna stanovanja, dve trisobni stanovanji in eno štirisobno stanovanje. V drugem nadstropju bo dve samski stanovanji, štiri dvosobna in eno trisobno stanovanje. V tretjem nadstropju bodo tri samska stanovanja, dve dvosobni stanovanji in eno trisobno stanovanje. Vsako izmed stanovanj bo imelo kopalnico, v vseh kuhinjah pa bo poleg navednega štedilnika tudi plinski štedilnik. S pomočjo plinskega avtomata bo v kuhinji vedno na razpolago tudi topla voda. Stanovanja bodo kurjena s pečmi, kar bo cenejše kakor centralna kurjava. Obe stranski hiši bosta imeli v delu, kjer bosta le dvonadstropni, ravne terase, ki bodo ugodno služile za sončenje. Na terasah bodo tudi prhe. Vsa razdelitev prostorov je dobro preteh-

tana in bo stavba služila v prvi vrsti davni želji uradništva, ki potrebuje cenjenih stanovanj. To tudi nazorno kaže razdelitev stanovanj, med katerimi je 6 samskih, 15 dvosobnih in le 4 trisobna in eno štirisobno. Vsako stanovanje ima seveda vse pritlikline in še majhen kabinet. Samska stanovanja se bodo lahko preuredila ali v pravo samsko stanovanje ali pa v enosobno stanovanje z majhno kuhinjo po želji prvega najemnika.

Zunanost stavbe bo jako lična in bo spodnji del zunanje zidu obložen z umetnim kamnom. Streha bo navadna. Vse stanovanjsko poslopje s celotno notranjo ureditvijo in opremo je preračunano na 4.300.000 dinarjev in bo še pred zimo pod streho.

Slovenske igrače v Belgradu

Dobrepolje, 14. septembra.

Društvo »Razvoj« v Dobrepolju je poslalo 12. t. m. prav lične in prikupne lesene igrače, ki jih izdelujejo fantje lesno-obrtnega tečaja pod vodstvom strokovnega učitelja g. Frana Repiča, na svetovni kongres za zaščito otrok v Belgradu na razstavo. Prav tako so bile odposlane mične in vabljive lutke v različnih narodnih nošah iz lutkarskega tečaja. Oba tečaja bosta trajala še 2 leti.

Zaradi spravljanja poljskih pridelkov in drugega dela je vodstvo lesno-obrtnega in lutkarskega tečaja pod predstvom g. župnika Mrkuna oddrilo teden dni počitnic.

Prepričani smo, da se bo udomačila pri nas za izdelavo teh lepih igrač domača hišna obrt, za kar žrtvuje banovina toliko denarja, da bo naše siromašno ljudstvo prišlo na ta način do skromnega zaslužka.

Eksplzija in požar v mariborski rafineriji

Bilo je v nevarnosti 800.000 kilogramov olja in bencina

Maribor, 16. sept.

Davi, nekaj minut po 8, je zapelo v stolpu stolnice plat zvona, obenem pa so že zdrvele težke motorke mariborske gasilske čete po ulicah čez most proti Tržaški cesti. Naglo se je razvedelo po mestu, da je nastala eksplozija v rafineriji in skladišču Motoroil, ki je v Linhartovi ulici. Ta skladišča so zelo obsejna ter so zgrajena tudi deloma pod zemljo, kjer se nahajajo veliki tanki za bencin, in imajo poseben industrijski tir z železniško progo. O obsegu eksplozije in požara so se širile skrvoja v mestu fantastične govorice, kmalu pa se je zvedelo, da so vrli mariborski gasilci pod vodstvom poveljnika Krambergerja obvladali položaj ter je vsaka nevarnost odstranjena.

Nevarnost pa ni bila majhna, saj je v skladišču okrog 800.000 kg raznovrstnih mineralnih olj in bencina. Eksplozija je nastala v oddelku za destilacijo bencina in plinskega olja. Trdka Motoroil-uvaža iz inozemstva tako imenovano umetno nafto, zaradi nižjih prevoznih stroškov se zmeša namreč bencin s plinskim oljem in drugimi sestavnimi deli nafte in to zmes v Mariboru zopet rafinirajo v bencin in plinsko olje v posebnem

oddelku. Kotel za destilacijo se kurl z elektriko. Včeraj so ta stroj popravljali, pa je verjetno ostala kakšna napaka, ker je davi ob 8.15 nastal kratek stik, ki je povzročil eksplozijo.

K sreči pa v kotlu ni bilo več bencina, temveč samo plinsko olje, pa je bila eksplozija mnogo manj silna, kakor če bi bil eksploziral bencin. Nastal je močan pok in stroj je bil hipu v plamenih. Oddelak, v katerem so destilacijski aparati, je čisto hermetično z betonskimi stenami oddeljen od drugih, tako da ni bilo neposredne nevarnosti za druga skladišča. Domači delavci so takoj začeli gasiti, imeli pa so na razpolago le vodo iz hidranta, s katero pa niso mogli gorečemu olju do živga, pač pa je zaradi tega nastala še ena eksplozija. V tistem hipu pa so že prispeli mariborski gasilci, ki so začeli gasiti z zračno peno. S takim gašenjem so ogenj takoj ugasili. Škoda se še ne da preceniti, ker je treba pregledati stroje. Če bi bil destilacijski stroj neraben, bi znašala gotovo nad 100.000 din.

Mamuta so izkopali v Belgradu

V Belgradu so delavci pri odkopavanju temeljev nekdanje znane krčme »Albanija« v globini šest metrov našli na kosti mamuta. Posebno dobro je ohranjena spodnja čeljust z zobmi, nekaj reber in križne kosti. Po veličini kosti znanstveniki sklepajo, da je bil ta mamut nekoliko manjši in mlajši od tistih njegovih sodobnikov, katerih ostanke so našli pri kopanju temeljev za železniške mostove čez Savo in Donavo.

Kosti si je ogledal tudi docent za geologijo na belgrajski univerzi dr. Kosta Petković, ki je po pregledu najdb ugotovil, da je ta mamut spadal k vrsti Elephas Primigenius, torej iz stare kvaterne dobe. Kosti so bile prenesene v muzej, kjer bodo izpopolnjevale druge prazgodovinske zbirke Belgrada.

Izum slovenskega iznajditelja:

Dežnik, ki ga zložiš v škatlico

Ljubljana, 16. septembra.

Iznajdljivost naših ljudi je pogosto občudovanja vredna in pogosto naši ljudje rešijo kakšno vprašanje, s katerimi si drugi narodi dolgo belljo glave. Tako vprašanje je bila zadnja leta na precep tuji vprašanje zlozljivega dežnika, takšnega, ki ga more človek nositi v žepu. Znani iznajditelj gosp. Lujo Pongrac, čigar dvoje iznajdb smo že opisali v našem listu, je dosegel na letošnjem velesejmu polno in dejansko priznanje. Razstavil je namreč svojo zadnjo iznajdbo, to je zlozljivi dežnik, medtem ko je bila na pomladanskem velesejmu razstavljena njegova prejšnja iznajdba, to je zlozljivi šotor. Enako, kakor so se za zlozljivi šotor zanimale organizacije in ustanove, kakor skavti, telovadna in turistična društva poleg posameznikov, prav tako zanimanje je novi zlozljivi dežnik Pongrace zbudil naravnost ogromno zanimanje.

Pred kojo, kjer so bili razstavljeni vzorci teh dežnikov, se je trlo neprestano ljudi, kjer so jim iznajditelj in njegovi ljudje razkazovali, kako je ravnati s tem dežnikom. Videli smo, da je to prav

Francoski bojovníki se vračajo

Francoski solunski bojovníki (Poilus d'Orient) se vračajo s položajev bivšega solunskega bojišča kjer so 15. IX. ob 20 letnici preboja solunskega bojišča odkrili epominsko ploščo z napisom:

»Jugoslovanskim in francoskim herojem padlim na Dobrom polju 15. septembra 1918.«

Odlični borci dospo v Ljubljano v nedeljo, dne 18. t. m. ob 20.20. V zahvalo za piteten čin, katerega so izkazali solunskim borcem, pozivamo vso našo javnost, da se udeleži njihovega sprejema, one pa, ki obvladajo francoščino, vljudno vabimo, da ostanejo v njihovi družbi.

Francoski bojovníki prenočijo v Ljubljani in odpotujejo najbrž v ponedeljek 19. t. m. ob 10 v domovino.

Podobor Zdrženja rezervnih oficirjev in druge bojovníske organizacije.

Konec živinske kuge v laškem okraju

Laško, 16. septembra.

Okrajno načelstvo je razglasilo, da je kužna bolezen slinavka v okraju prenehala, zaradi česar so zopet dovoljeni sejmi v okraju in izvoz živine iz okraja. Izvoz se je že začel v Nemčijo. V sredo 21. septembra, na Matevzevo, pa bo tudi običajni veliki živinski in kramarski sejem v Laškem. Zasluga, da se je ta bolezen v okraju tako kmalu zatrla, gre okrajnemu načelstvu, predvsem živnozdravniku dr. Malenšku, ki je vse odlično ukrenil, da se bolezen ni razširila, ampak je ostala omejena samo na 7 hlevov. Pa tudi ljudje so se zavedali resnosti in nesreče, ki jim preti, ter so vse storili, da se bolezen ni razširila.

2 letni otrok utonil

Slovenj Gradec, 14. sept.

V torek 13. t. m. malo pred 10 dopoldne je utonil dveletni sinček Franc Sveteč, sin žagarja Avgusta Sveteč iz Podgorja 99. Nesreča se je pripetila zaradi tega, ker je otrok vedno rad zahajal k vodi. Usodnega dne je mati Jožefa Sveteč kopala krompir na polju ter je imela s seboj svojega sinčka Franca, ki je sicer pazila nanj. Že enkrat ta dan je fantek odšel k potoku in je mati to tudi takoj opazila, ter šla po njega. Nekaj kasneje pa opazi mati, da je deček zopet nekam zginil. Ni ga bilo nikjer. Zapustila je delo in ga šla iskati po vasi Podgorje. Ker ga nikjer ni bilo, je šla iskati za vodo. Po dolgem iskanju ga je našla mrtvega v potoku Suhodolnica pri Greinerjevi žagi ob grabljah pri jezu. Seveda se je mati te najdbe silno prestrašila, potegnila sinčka iz vode ter poskusila z umetnim dihanjem, toda ves trud je bil zastonj, ker je sinček bil že mrtev. S hudo prizadetimi starši sočustvuje vsa vas, katero je ta nesrečni dogodek globoko presunil!

— Pri neredni stolici, napetosti črev vsled zapeke prav odlično odvajava naravna »Franz-Josefova« grenka voda zaostanke prebave nakopičene v črelih. V zdravniški praksi se uporablja »Franz-Josefova« voda s polnim uspehom pri odraslih kakor tudi otroci.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485. 25. V. 35.

Smrtna nesreča na železniški progi

Oče mrtev, hčerka čudovito rešena

Danes okoli pol poldne je peljal 68 letni g. Savine Franc, klobučar v Radečah, s svojo hčerko Anico južno delavcem na polje, kjer kopljejo krompir. Vprav, ko je zavozil na poljsko pot med Radečami in Loko pod Armanovo hišo, je privozil tovorni vlak in zadel zadnji del voza, ki je ravno peljal čez železniško progo, ga potegnil s seboj in zdrobil. Konj se je odtrgal in zbežal, g. Savince pa je vlak nekaj časa vlekel s seboj in ga vrgel v živo mejo, kjer je nezavesten obležal ves polt s krvjo. Poškodbe g. Savince so bile zelo hude: zlomljeni sta bili obe nogi in leva roka, lobanja pa je bila prebita. Na kraj nesreče so takoj prihiteli sosedje, ki so poklicali radeškega zdravnika g. dr. Matkota in g. kaplana, ki sta storila vse, kar sta mogla. Pripravljen je bil že voznik, ki je g. Savince na zdravnikov ukaz peljal domov. Čez eno uro pa je blagi gospod v svoji hiši

izročil Večnemu svojo dušo. Pogreb vernega in zavednega pokojnika bo v soboto. Zalujoci družini izrekamo ob tej priliki svoje iskreno sožalje. Mnogi so izgubili z njim zvestega prijatelja, ki ga bodo pogrešali zlasti v potrebah, v katerih on ni nikdar odrekel svoje pomoči.

Pri vsej tej veliki nesreči pa je velika sreča pot hčerke Anice, ki je ostala živa in zdrava in se ji ni prav nič zgodilo, čeprav jo je z voza v velikem loku vrglo proti vlakcu. Padla je na odbijače in obsedela tam v ometici. Ko se je vlak ustavil, se je zavedala, da se je zgodilo nekaj groznega. Takoj je vprašala, kje je oče, in je sama stekla proti kraju nesreče. Šele pozneje je začutila majhne bolečine, ki so ji jih zadale praske, katere je dobila na desni nogi. Sama je takoj izjavila, da jo je sam angel varuh varoval na tej smrtni vožnji. Isto priznavajo tudi ljudje, ki so prizor videli, a so bili trdno prepričani, da je ne bodo več videli žive.

Automobil na planini Mrzlici

Dol pri Hrastniku, 15. sept. V nedeljo, ko je obhajala SPD na Mrzlici 10 letnico obstoja in 100 letnico Hausenbichlerjeve smrti, se je pripeljal z avtom iz Dola na Mrzlico g. Jože Kovač, potnik milarne Fock v Kranju. Avto je znamke »Ford Eiffel« 4-cilindrski. Seveda je bil navdušeno pozdravljen od izletnikov, godbe, fotografov in skoraj zmanjkalo ni. Mrzlica leži severovzhodno od Dola, ima 1119 m nadmorske

višine in se do tega dne še ni mogla ponašati z avtomobilom na svojem hrbtu. Pot, ki pelje iz Dola skozi novi Dol, Bele vode, Kal mimo Čeprlina, ni baš lepa in se moramo res čuditi, da je bil šofer tako junaški, kakor tudi avtomobil toliko trden, da sta sijajno vozila skupno 5 oseb na planino. Zelimo g. Kovaču, da ga še večkrat vidimo na Mrzlici, kamor bo pot boljša, ker gradimo novo cesto.

zanimali lovci, turisti in tisti, ki mnogo potujejo po. Nekateri teh so tudi predlagali iznajditelju nekatere spremembe, ki so prav lahko izvedljive. Zanimanje za ta dežnik, bodisi damski ali moški, je bilo tako veliko, da so ga morali na velesejmu najmanj 2000—3000-krat razkazati, odpreti in zapreti. Iznajditelj je dobil že na velesejmu dobre ponudbe iz Amerike, Nemčije in iz drugih deset držav, naj odstopi patent. Iznajditelj pripravlja sedaj svojo fabrikacijo tega dežnika. Dežnik bo izdeloval v Ljubljani in sicer izključno s pomočjo domačih obrtnikov. Kdor bi se še zanimal za ta dežnik, naj se obrne na iznajditelja, ki stanuje v Ljubljani, Gradišče 13.

Kaj pravite?

Prosim vas, objavite mi no tole, saj sem že dolgo let naročnik našega lista:

Imam najnovejši radioaparar na ultra-hiper-ultra valove, kakršnega ima, kakor govorijo po učeni krogi v Ljubljani, v Sloveniji le še »Slovenski narod«. Na njem ujamem, če hočem, vse diplomatične razgovore na sveto, ki jih pa skrbno pridržim zase, da ne bi nehote povzročil kakšne nevarne zmede ali celo katastrofe v svetovnem položaju. Mislim pa, da ne bo imelo nobenih hudih posledic, če vam sporočim razgovor, ki sem ga na svojem skrajno občutljivem aparatu poslušal večerj opolnoči (»Narodni«) aparat je menda še boljši, ker na tistem je baže mogoče slišati tudi, kako trava raste. Torej jaz poslušam s svojimi specialnimi poslušalkami in ujamem sledeči pogovor:

Halo! Tu »Slovenski narod« — Zdravstovite batjuška, kaj želite? — Rad bi najprej povedal, tukaj smo, kakor veste, vsi že pripravljani na vojno — Haraš, batjuška, haroš, to nas zelo veseli. Torej zadnje novice bi radi izvedeli? — Da, če vas smem prositi — Požalujsta, smo nam zmeraj radi na razpolago, torej poslušajte: Deset divizij naše rdeče vojske, vsaka po en milijon mož, stoji na meji od Baltika do Črnega morja in čaka samo na radio-povelje batjuške Stalina, obenem so zakurjeni vsi kolli baltijskega, črnomoškega in tihomorskega rdečega flota, razen tega stoji pripravljene vse eskadre rdeče arzenojske, pedeset po štenilu, vsaka po sto aparatov, vsak aparat 50 bomb najtežjega kolibra, vsaka skup 250.000 bomb, nenavesti rezervnih, še enkrat toliko, to je pol milijona zračnih torpedov samo za probo silo. Vrh tega pa nosi vsaka letalo s seboj tudi 500 kilogramov propagandnega materiala — živo, zdravo, tovariš glavno-komandirjušči, to je za enkrat zadosti, bomo precej priobčili, naša publika nestrno čaka, toda upam, da bo to res zadostovalo, ampak zaradi varnejšega bi bilo mogoče dobro, ali ne, če bi morebiti še z večjo silo nastopili, to mora biti kakor vihar, ki vse pomeče v trenutku, ali ne mislite? — Le pomirite se, batjuška, vse je zadostno preskrbljeno, sicer pa stoji za nami še enkrat tolikšna krasna rezerva. — Brano, živo, zdravo, tovariš, sem pomirjen, naj živi zmag nad klerikalnim zmajem, le takó brez miru naprej!

Tako sem natančno slišal in vam pošiljam.

KINO SLOGA Telef. 27-30

Dick Foran — pojoči cowboy v romantičnem filmu divjega zapada

Najnapetiji film slavnega cowboya, v katerem se razkrija vojna apilonaža in vojne tajne iz zasa velikih vstajskih pohodov divjih indijanskih plemen v Severni Ameriki

Mislja poročnika reda

Predstave danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Koledar

Sobota, 17. septembra: Lambert, škof; Frančiškove rane. — Prvi krakec ob 4.12. Herschel napoveduje mrzlo in deževno vreme.

Nedelja, 18. septembra: 15. pobinkošna. Jožef K., spoznavalec; Zofija in tov.

Novi grobovi

Podpeč pri Dobropoljah. V sredo, 14. t. m. je po daljši mučni bolezni mirno v Gospodu zaspala, lepo prevedena, ga. Sporar Frančiška, posestnica iz Podpeči. Naj ji sveti večna luč! Pridržati naše globoko sožalje.

V Dravljah-Ljubljana je zaspala v Gospodu ga. Marija Tehovnik, gostilničarka in posestnica, ki je dosegla starost 76 let. Pokopali jo bodo v nedeljo ob 4 popoldne na dravljanskem pokopališču. Naj počiva v miru! Sorodnikom naše sožalje!

V Mozirju v Savinjski dolini je v četrtek, dne 15. septembra mirno v Gospodu zaspal 51-letni žandarmerijski narednik v p. Jakob Stradovnik. Pogreb draga pokojnika bo danes ob 10 na farno pokopališče. Naj počiva v miru!

Osebnosti

Iz policijske službe. S kraljevim ukazom je postavljen za predstojnika mestne policije v Dubrovniku g. Rudolf Matč, dosedanji šef obmejne in parobrodarske policije v Gružu. Dosedanji predstojnik g. Ivo Antičević je prestaten v istem svojstvu v Šibenik. Za šefa obmejne policije v Gružu je postavljen g. Juraj Matutinović, višji pol. komisar pri upravi policije v Splitu.

Odlikovani so bili: z redom sv. Save 2. stopnje pomočnik bana vardarske banovine Krasojevič ter pomočnik bana zetske banovine Živojin Simonović; z redom sv. Save 4. stopnje Ivan Zabret, župan občine Predosije pri Kranju; z redom sv. Save 3. stopnje dr. Vilko Fajfer, načelnik splošnega oddelka banske uprave dravske banovine, dr. Josip Hubad, načelnik upravnega oddelka banske uprave dravske banovine, Franc Trajber, župnik od Sv. Miklavža pri Slovenjem Gradcu; z redom sv. Save 4. stopnje Ivan Gračnar, svetnik in upravnik zdravilišča Rogaske Slatine, Josip Bart, veleposestnik in član občinske uprave v St. Janžu pri Dravogradu, Niko Sadnikar, veterinarski inšpektor v pokoji iz Kamnika; z redom jugoslovanske krone 5. stopnje Anton Belec iz St. Vida nad Ljubljano; z redom sv. Save 5. stopnje Anton Zabukovec, policijski nadstražnik iz Ljubljane, Peter Pavlovič, policijski nadstražnik iz Ljubljane, ter policijski nadstražnik Anton Pavlovič, Franc Prešern, Jožef Senčar, vsi iz Ljubljane, dalje Oton Bauman, bivši trgovski pomočnik iz Krškega; z zlato kolajno za državljanske zasluge Leopold Draksler, tovarniški mojster v tovarni strojev v Ljubljani, Valentin Duženc, kovač v tovarni kos in erpov pri sv. Lovrencu, Rajmund Arčnik, kovač v isti tovarni, Jernej Semec, policijski nadstražnik iz Ljubljane, Alojzij Golja, Martin Dolinar, policijski stražnik iz Ljubljane; Jože Stare, Pavel Kavšek, Ivan Reven, Oton Vondina, dalje Tomaž Kalan, in Franc Zorman, usnjarska pomočnika tovarne Indus v Ljubljani, Gregor Pokcek, kovač v tovarni kos in erpov pri sv. Lovrencu; s srebrno kolajno za državljanske zasluge pa Karel Jaseničnik, policijski stražnik v Ljubljani.

Premestitve v šolski službi. Premestjeni so: Lovše Frančiška, učiteljica iz Polensaka pri Ptuj v Kamnico (Maribor levi breg); Misel Marija, učiteljica, iz Trboja v Sentur pri Kranju, Verhovnik Marija, učiteljica, iz Senturja v Trboju.

Reaktiviran in postavljen za učitelja v Črenševce (Maribor d. breg) je Sotič Rudolf.

Iz poštne službe. Premestjena je s pošte v Lendavi Alojzija Dršč na pošto Stara Pazova.

Napredoval je za kmetijskega uradnika državnega mlekarstva zavoda v Škofji Loki v 8. skupino Franjo Pavlica. Napredoval je za kmetijskega pristava pri kmetijskem odseku pri kontroli mesta v Ljubljani v 8. skupino inž. Janežič Franc, dosedaj uradniški pripravnik.

Pet rudarjev zasutih in rešenih

Preprečena nesreča v senovskem rudniku

Senovo, 16. septembra. Le malo je manjkalo, da se v senovskem rudniku ni včeraj dogodila velika katastrofa, katere bi bila zahtevala 5 življenj, samih družinskih očetov. Na nočnem šihu se je ob 4 jutraj sesul rov in rudarje žive zasul v osrčju globin zemlje in črnih zakladov. Le lastnim izkušnjam in božji previdnosti se imajo rudarji zahvaliti, da so po treh urah plažali se usli, ko se je gramoz in zemlja zrušila nad njimi.

Toda pred njimi je bil rov zasut in ogromno materiala jih je odrezalo od izhoda. Nad njimi je pokalo tramovje, po njih je padalo kamenje in gramoz in vsak hip je bilo pričakovati, da jih zmeljejo podzemeljske moči.

Tragedija ruskega carstva in zaseda Romanovcev v filmu slovitum Harry Baurom

RASPUTIN

Kino Union Tel. 22-21

Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Shod v Marenbergu. Dne 18. t. m. ob pol 4. popoldne bo v gostilni Bruderman v Marenbergu občni zbor in shod JRZ v Marenbergu. Govorita gg. Peruš Alojz in dr. Lojze Kuhar, urednik Slovenca. Pridite, da se med drugim pogovorimo o našem koroškem taboru na Prevaljah! Pokažite s svojo udeležbo, da ste disciplinirani in zavedni.

Na škof. gimnaziji v St. Vidu je dijakov: I. a 50, I. b 50, II. a 31, II. b 29, III. a 27, III. b 25, IV. 34, V. 38, VI. 30, VII. 24, VIII. 30, skupaj 368. Od teh stanuje v škofijskem zavodu 348, v Knobleharjevem zavodu v Dravljah 19 učencev, eden pa v Križankah v Ljubljani.

Prijavite se za izlet s posebnim vlakom v Trst, ki se vrši dne 16. oktobra, pravočasno pri vseh biljetarnah Putnik-a.

Služba božja na planinah. Aljažev klub obvešča, da bo v primeru ugodnega vremena poslednjikrat v tej sezoni sv. maša na Kredarici 18. septembra ob 8. Tudi po drugih postojankah, kjer so naše gorske kapelice, se služba božja ukine. V primeru, da želi večja družba kakšno nedeljo ali zapovedan praznik imeti službo božjo v zimski sezoni na krajih, kjer so kapelice, se je treba obrniti vsaj teden dni prej na: Aljažev klub, Ljubljana, Miklošičeva c. 7.

Zunaj je bilo medtem veliko vznemirjenje in reševalci so delali z mrzlično naglico. Bati se je bilo, da ne bi ponesrečenec zmanjkalo zraka. Po dve in polurnem odkopavanju se je vendar posrečilo jih rešiti. Bili so še vsi zdravi, na njih obrazih se je pa poznalo, da so prestali smrtni strah.

Na vprašanje našega poročevalca, kaj je glavni vzrok, da je do tega prišlo, je eden izmed njih rekli: »Premog ima svojo besedo.« Iz tega sklepamo, da tukaj odgovorni preveč štedijo in gledajo na dobiček, kar spravlja v nevarnost življenje delavcev. Podporniki v rovu so bili že čisto gnili. Namesto da bi se podpore obnovile, se koplje le premog.

Ljubljana

I. Maša za turiste in izletnike bo jutri v kapeli Vzemne zavarovalnice ob 4.15 pred odhodom turistovskih vlakov.

I. Blagoslovitev nove kapele v Zeleni jami. Na jutrišnji nedeljo bo blagoslovil prevz. g. škof dr. Gr. Rožman javno kapelo sv. Vincencija Pav. ob mladinskem zavetišču v Zeleni jami v Ljubljani. Ob 9 bo sprejem prevzvišenega ob kapeli in blagoslovitveni obred; potem govor in prva sv. maša prevzvišenega v novi kapeli. Po ev. maši bo zahvalna pesem in nato darovanje za kritje stroškov zidave. Po darovanju bo še ena sv. maša za žive dobrotnike kapele in zavetišča. Popoldne ob 4 bo pridiga in pete litanije ter darovanje za kritje stroškov. V ponedeljek jutraj bo pa ob pol 7 sv. maša za rajne dobrotnike. Odslej se bo opravljal redno vsak dan sv. maša v tej kapeli in ob nedeljah služba božja za kolicane.

I. Poldnevni izlet križanske moške kongregacije bo v nedeljo 18. sept. v Presko in Gorici pri Medvodah. Odhod z opoldanskim vlakom ob tri četrt na 12. povratek poljubna. Služba božja v Preski in nato pete litanije pri kapelici M. b. na polju.

I. Mestna delavska stanovniška kolonija za Bežigradu, ki smo jo pred kratkim opisali, se mirno in naglo bliža svojemu uresničenju. Po razpisu del je bilo včeraj že odpiranje ponudb. Javilo se je kar 18 ponudnikov s prav znatnimi popusti. Razen del za notranjo opremo vseh treh poslopj z 48 udobnimi stanovanji in lepim zavetiščem za deco bodo vsa zidarska in druga dela v kratkem oddana.

I. Sramota našega časa je, da ne morejo vsi ljudje najti dela in zaslužka. Pretresljive so prošnje nešteti mladih in starih: »Dajte nam dela! Radi bi delali, da bi družini prisluzili vsaj kruh in streho.« Stalno bi morala človeška družba razmišljati, kako bi ustregla v erce segajočim prošnjam revnih mater: »Dajte delo možu! Nimam niti kruha, da bi ga dala otrokom. Ze toliko let je mož brez zaslužka. Jaz ne morem toliko služiti, da bi preživela družino.« In vendar se dan na dan dogaja, da oni, ki imajo delo in zaslužek, odženejo praznih rok pooblaščenca občine, ki prosi za prihodek k prostovoljni socialni davčini. Dohodek te davčine se porablja izključno le za zaposlitev brezposelnih. Ljubljanska občina zbira prispevke stalno po domavih občanov. Kdor želi, more prispevek poslati tudi mestni blaginji. Vsi brez izjeme naj darujejo vsaj nekaj na mesec in beda brezposelnih bo kmalu lažja.

Sreča je pred vrati!

Novo sreče drž. razredne loterije so dospele! Dobite jih v največji izbiri pri VIRU SREČE »PUTNIKU« v Mariboru in njegovih podružnicah v Celju, Ptuj in Gornji Radgoni.

I. Izletniki na Kureček se opozarjajo, da bo v nedeljo, 18. septembra, ob 10 v tamkajšnji cerkvi sv. maša s pridigo.

I. Frančiškanska prosveta M. O. v Ljubljani otvori svojo sezono 1938-39 v torek 20. t. m. ob 8 zvečer v frančiškanski dvorani s skriptnim predavanjem dr. P. Romana Tomineca: »Povest o dveh mestih Venezia-Firenze. Lepi posnetki. Po predavanju bo kratak občni zbor frančiškanske prosvete, na katerem bo podano podrobno poročilo o poslovanju v pretekli sezoni in načrt dela za bodočo sezono. Pri volitvah novega odbora imajo glasovalno pravico člani društva, ki so poravnali članarino za leto 1938. Vsak član ima pravico predlagati običnemu zboru listo novega odbora. Z občnim zborom prične frančiškanska prosveta z delovanjem vseh svojih odsekov po obsežnem načrtu. Prijave novih članov sprejema »Pisarna Pax et bonum« v frančiškanski pasaji. Letna članarina znaša 1.00. Člani imajo pri vseh prireditvah popust.

I. Od Sušaka do Bakra. V okviru Društva absolventov državnih trgovskih šol v Ljubljani je bilo dne 15. septembra ob 20. v restavraciji »Zvezda« zanimivo predavanje g. Viktorja Pirnata. Predavanje so spremljale skriptne slike. Predavatelj je orisal pomen sušaške luke v trgovskem oziru ter pokazal tudi v slikah, kako velike koristi nam nudi naše morje. Predavanje je bilo dobro obiskano.

I. Izobrazovalni in učni tečaj Trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani. Trgovsko društvo »Merkur« priredi poenotni z oktobrom večerne izobrazne tečaje ob delavnikih v času od 19-21. Tečajji bodo za slovensko stenografijo ter začetni in nadaljevalni tečaj za laično in nemščino. Prijave v društveni pisarni, Trgovski dom, pritrliče, ob 8-14. Opozarjamo na koristnost teh tečajev, ki so poceni vsaj interesentom na razpolago.

I. Cenjenemu občinstvu se priporočam za jesensko in zimsko sezono. Miha Erjavec, krojač, Igriška 6.

Prireditve in zabave

Prosvetno društvo Trnovo sporoča vsem udeležencem izleta na Trško goro, da je odhod z jutranjim vlakom ob 5.22, z dol. kolodvora ob 5.30. Vlak bo ojačen. Vstopajte v zadnje vagonne tistega dela vlaka, ki gre v Novo mesto.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Tyrca cesta 6; mr. Hočevar, Celovška cesta 32; mr. Gartus, Moste-Zaloška cesta.

Kino

Zvočni kino Vič predvaja danes ob 1/2 zvečer zabavno komedijo »Zemlja smeha«. V glavni vlogi priljubljena komika Stanlija ja Olio. Za dodatek najnovejši zvočni tednik.

V nedeljo 25. septembra

narodni tabor

na Prevaljah

Govorijo: dr. Anton Korošec, dr. Fr. Schaubach, dr. L. Kuhar

Maribor

m Akademija v prid Rdečega križa, ki jo preredo meščanske in srednje šole v Mariboru jutri v nedeljo, se ne bo vršila — kot je bilo prvotno objavljeno — popoldne, temveč že jutri popoldne ob 10. uri v Unionski dvorani.

m Srečna rešitev iz dvojne smrtno nevarnosti. V strašnem položaju se je v četrtek zvečer nenadoma znašel policijski stražnik-pripravnik Anton Sikošek, ki je ob tri četrt na devet zvečer nastopil službo na železniškem mostu. Ob pol 12. uri se je vrnil na stražnico ves potolčen in opraskan. Ko je Sikošek šel po mostu tik tira, po katerem vedno vozijo sem in tja lokomotive, se je nenadoma utrgala pod njim trhla deska. Sikošek je padel v odprtino, pa je še v poslednjem trenutku razširil roke, da se je ujel ter ni zdrnil v globino. Bil bi v tem primeru gotovo utonil v deroči Dravi. Ko pa se je skušal izkoptati iz svojega nevarnega položaja, se mu je v tem trenutku približala že druga nevarnost. Po tiru, tik katerega se je nahajal, je pridrvela lokomotiva. Sikošek se je naglo obrnil z glavo in gornjim telesom, ki je moloilo iz odprtine, proti ograji mostu, kljub temu pa ga je še lokomotiva udarila z vso silo v ramo ter ga je precej poškodovala. Če se ne bi bil v zadnjem trenutku nagnil na stran, pa bi mu bila lokomotiva odbila glavo. Bilo je res srečno naključje, da se je rešil iz dvojne smrtno nevarnosti, ki mu je v istem času pretela.

m 70.000 dinarjev škode zaradi strele. V Šmarjeti ob Pesnici je v četrtek popoldne ob pol 6. treščilo ob priliki hude nevihte v gospodarsko poslopje posetnika Jakoba Glaserja. Stavba je bila v hipu v plamenih ter je bil ogenj zelo velik, saj je bilo nad hlevom 58 vozov sena. Prihiteli so na pomoč domači in pesniški gasilci, ki pa niso mogli pomagati, ker niso s svojimi cevmi segli do vode. Šele ko so prišli mariborski gasilci ter so napeljali vodo iz 600 metrov oddaljene Pesnice, so lahko začeli gasiti ter so obranili hišo, dočim so gospodarske zgradbe docela uničene. Škodo cenijo na 70.000 dinarjev.

m Nepreklicno zadnji rok — do katerega so lanskim gledališkim abonement rezervirani njih dosedanja sedeži — poteče jutri v soboto 17. t. m. Zato se najkasneje do jutri popoldne prijavite za obnovitev abonmaja. Do tega roka neobnovljeni sedeži se oddajajo že to nedeljo dopoldne drugim abonementom.

m Izlet k Sv. Urbanu. Pevsko društvo »Poštni rog« v Mariboru vabi vse svoje podporne člane in prijatelje na izlet dne 18. septembra t. l. k Sv. Urbanu nad Mariborom. Odhod iz Maribora na križišču Koroščeve in Vrbanove ulice ob 8. Sv. maša, pri kateri bo prepeval »Poštni rog«, bo pri Sv. Urbanu ob 10. Ob slabem vremenu izleta ne bo.

m Od strele zadet. Pri Devici Mariji v Brezju je udarila strela v hišo 26 letnega delavca Franca Kosa. Oplazila je samega Kosa, da je nezavesten obležal. Reševalci so ga prepeljali v bolnišnico.

m Bogata žetev smrti. V Radvanju je umrl popularni tamošnji gostilničar in posestnik g. Anton

Mandl, star 66 let. — V Peklu pri Košakih št. 48 je umrla vdova po upokojenem centralnem inšpektorju drž. žel. Terezija Walenta-Washington, stara 77 let. — V bolnišnici je pokosila smrt 31 letno soprogo zasebnega uradnika Danica Einfalt. — V starosti 57 let je umrla v Kettejevi ulici 4 soproga upok. sodnega oficijala Marjana Predikaka. — V bolnišnici je umrl 42 letni krojaški mojster Vekoslav Poterč. — Naj počiva v miru!

m Ker ni bilo v Mariboru nobenega novega primera silavke, so se s včerajšnjim dnem ukinile nekatere stroge odredbe glede zatiranja te kužne bolezni ter veljajo za naprej sledeče odredbe: 1. seneni sejni se dovolijo, 2. živali v mestni klanjci morajo biti sproti poklane, 3. šepharjem je dostop v mestno klanjico prepovedan.

m Slovensko obrtno društvo priredi dne 15. 16. in 17. oktobra izlet v Belgrad na veliko razstavo jugoslovanske obrti. Iz Belgrada bodo udeleženci odšli na Oplenac, da se poklonijo na grobu našega pokojnega vladarja. Prijave za izlet sprejema že sedaj pisarna Sl. obrt. društva v Vetrinjski ulici 11/1, kjer se dobe še natančnejša pojasnila.

Celje

c Letalski miting, ki bo jutri, v nedeljo na letališču v Levcu, bo velika revija modernega jadrnega in motornega letalstva. Delni prihod letal na letališče bo danes popoldne, drevi pa bo pred mestnim magistrom promenadni koncert aerokluba. Jutri popoldne bodo poleti občinstva, popoldne ob dveh pa se začne glavni spored mitinga. Prvi del sporeda je posvečen jadrnemu letalstvu. Avto in aerovleki jadrnih letal in akrobacije visokozmogljivega jadrnega letala, ki ga bo pilotiral g. Raznožnik, bodo pokazali občinstvu vse možnosti zračnega jadranja. Nato sledijo akrobacije civilnega motornega in vojaškega lovškega letala. Sledi skok s padalom, skakal bo naš najboljši skakalec g. Svet. Šajič. Nato bodo imela mala bombna letala skupinski polet in prestrojanje v zraku. Nakaar bo bombni napad na naselje, ki je zgrajeno na letališču in ki ga bodo zrušila in z vžigalnimi bombami vžgala. Vozovnice za polete se dobijo v lekarni Mariji Pomagač, kupite jih v predprodaji, da pridete sigurno na vrsto, ker je zanimanje izredno veliko.

KINO UNION

»Tajnost gospe Beate«

c Nesreča z motornim kolesom. 18 letni mehaniški vajenec Hotko Hinko iz Škofje vasi in 33 letni pekovski mojster eta se 14. t. m. vozila z motornim kolesom iz Vitanja proti Konjicam. Na ostrem ovinku je motorno kolo zavozilo v kup gramoza in se prevrnilo v cestni jarek. Hotko si je zlomil levo nogo pod kolonom, Javornik pa je dobil notranje poškodbe.

Naš žitni trg

Pšenica: Na domačih tržiščih je položaj nekoliko boljši. Boljši je samo za one provincije, v katerih je večje poplavljanje, tako n. pr. za eremsko-slavonsko, za katero je živahno povpraševanje iz pasivnih krajev. Ker je pa ponudba teh provincij razmeroma majhna, je povpraševanje tudi boljše po bački pšenici. — V splošnem je povpraševanje od strani mlinov tako za promptno kakor tudi za terminsko blago slabo. Slovenski in slavonski mlini niso skoraj ničesar kupovali. Bački mlini imajo dovoljne zaloge. Dovozi producentov so razmeroma majhni in samo slabemu povpraševanju po blagu je pripisati, da niso cene narasle. — Privilegirana družba za izvoz je v minulnem tednu dobila malo aviziranega blaga in znaša dosežani nakup komaj nekaj preko 11.000 vagov pšenice. — Od vagonске robe edino južno banatska pšenica ni dražja od odkupne cene Privilegirane izvozne družbe. Bačka pšenica iz okolice Novega Sada in Sombora notira 152 do 153 din, gornje bačka 155—156 din, bačka-potiska vagonška 156—157 din, gornje banatska 155 din, banatska-potiska 157—158 din, južna banatska 148—150, sremska pariteta Indija 152 din.

Koruz: Tendence je čvrsta, ker ni ponudb, oziroma so zaloge stare koruze do malega izčrpane. Povpraševanje za staro koruzo je precej živahno, posebno iz pasivnih krajev in tudi lokalni kamsun je precejšen. Cene so zaradi tega narasle in vzporedno s staro koruzo so povisane cene nove koruze. Za novo koruzo je precej povpraševanja, in sicer sedaj ponajveč za umetno sušeno koruzo od strani domačega konsuma za vagonsko rabo, od strani izvoznikov pa za šlepovsko rabo. Ponudbe nove koruze so tudi slabe, ker kaže, da bo trgatve koruze zakasnjena. Stara koruzo, pariteta Indija notira 137 din, umetno sušena za dobavo v drugi polovici oktobra 105—106 din, terminska koruzo za april, maj in junij notira 108 do 110 din, času primerno suha koruzo za dobavo december-januar 95—97,50 din.

Moka: Povpraševanje domačega konsuma je oslabilo. Še prav posebno je oslabilo zanimanje za belo moko, ki je v ceni popustila. Ponudbe so zadostne. Bačka in banatska pekoveka moka notira nespremenjeno 255—260 din, bežejska in banatska potiska 260—265 din, bačko-banatska in sremsko-slavonska merkantilna moka 245—250 din.

Likvidnost Mariborske mestne hranilnice

Belgrad, 15. septembra.

Te dni se je mudil v Belgradu mariborski župan g. dr. Alojzij Juvan, ki je med drugim obiskal tudi finančnega ministra g. D. Letico. Ob tej priliki je finančni minister odobril mariborski mestni občini, oz. mestnim podjetjem, da more garancirati Mestni hranilnici mariborski najetije posebnega likviditetnega kredita pri Narodni banki v znesku 10 milij. din. S tem kreditom kakor tudi s prejšnjim posojilom, 8 milij. din, ki jih je dala Državna hipotekarna banka mariborski občini za Mestno hranilnico, se bodo znatno povečala likvidna sredstva mariborske mestne hranilnice in dasi je že sedaj v velikem obsegu lahko izplačevala vloge, bo njena likvidnost še bolj narasla v korist vlagateljev.

Pokojninsko zavarovanje delavcev

Pred letom dni se je pričelo pri OUZD izvajati obvezno zavarovanje delavcev za primer onemoglosti, starosti in smrti. S tem so bile gospodarsko najbikšeje eioj preskrbljene najskromnejše onemoglostne, starostne in otroške pokojnine ter vdovske podpore. Vplačila za to panogo zavarovanja so nizka, ker znaša skupni prispevek delodajalca in delojemalca samo 3% zavarovane mezd. Pri pokojninskem zavarovanju zasebnih namestencev je predpisan 12% prispevek za vse mezdne razrede, rudarske bratovske skladnice pa pobirajo celo 14% od kategorizirane zasluzke, zato je delavsko pokojninsko zavarovanje najnižje in najcenejše v državi. Naravno, da se tudi podpore oziroma rente temu primerno nizke. Pred potekom 10 let znaša pokojnina ali invalidnina komaj eno četrtino, z izpolnjenim 10-letnim vplačevanjem pa samo okroglo eno tretjino delavčeske zasluzke. Ni veliko čudno, da se in če pomislimo, da pred dobrim letom še ni bilo nič preskrbljeno za delavca, je vendar le nekaj.

V mesecu januarju tega leta je bil v Službenem listu št. 5 od 15. I. 1938 objavljen pravilnik o prostovoljnem višem zavarovanju delavcev za onemoglost, starost in smrt. Na podlagi tega pravilnika je dana možnost, da prijavi delodajalci svoje delavce v to prostovoljno višje zavarovanje. Te ugodnosti se bo gotovo posluževal marsikateri, zlasti pa ona podjetja, ki so znana po svojem socialnem čutu, saj imajo ponekod že sedaj sami posebne podpore in pokojninske sklade za svoje delavce. Gotovo pa tudi mestne občine te ugodne prilike ne bodo zamudile.

Zasebna dvorazredna trgovska Kola Zbornice za TOI v Ljubljani. Na predsedatveni seji Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je bil izvoljen za ravnatelja zasebne dvorazredne šole Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani g. Joško Prezelj, profesor državne trgovske akademije v Ljubljani.

Tečaj državnih železnic. Od 15. septembra dalje veljajo na drž. železnicah naslednji tečaji: holandski goldinar 24, nemška marka 17,80, švicarski frank 10,10, zlati frank 14,50, madžarski pengő 12,85, avstrijski šilling 8,30, poljski zlat 8,35, italijanska lira 2,35, francoski frank 1,25, češka krona 1,53, belgijski frank 1,50, bolgarska lev 0,52, romunski lej 0,34 in grška drahma 0,41 din.

Izvoz sadja v Nemčijo. Delegat Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine v Berlinu sporoča, da nam

je Nemčija odobrila kontingenč za sadje, ki je namenjeno za predelavo (mošt itd.), kontingenč za 800.000 mark. Nadalje obvešča naše izvoznike, da so nam nemške pristojne oblasti odobrile za zlate parmene in zlate renete ceno 34 mark franko Bodenbach.

Tehnični priročnik koledar »Graditelj«. Združenje graditeljev v Zagrebu je izdalo novo izdajo koledarja »Graditelj«, ki prinaša strokovne podatke o gradbenih konstrukcijah itd., sploh o vsem, kar je potrebno gradbenikom. Posamezna poglavja so obdelali najboljši strokovnjaki inženirji, gradbeniki in arhitekti. Koledar je v 2 zvezkih in je neobhodno potreben vsem interesantom. Dobi se v knjigarnah in v uredništvu »Graditelja« v Zagrebu, Mažuraničev trg 4.

Anuitete kmetičkih dolgov. Do 31. julija 1938 so kmetje naplačali na račun svojih dolgov 50,4 milij. din, od tega na področju centrale v Belgradu 27,4, Zagreb 7,8, Ljubljana 11,4 in Sarajevo 3,7 milij. din. Skupno so plačali doslej kmetje na račun prve in druge anuitete 193,8 milij. din, od tega v juliju 1938 6,1 milij. din. Denarnim zavodom kot upnikom je bila izplačanih doslej 239,3 milij. din v obveznicah in 120,65 milij. din v gotovini, od tega v Belgradu 142,6 zavodom 102,45 milij. v papirjih in 56,8 milij. v gotovini, 686 zavodom v Zagrebu 61,44 milij. v papirjih in 25,56 milij. v gotovini, v Ljubljani 478 zavodom 50,34 milij. v papirjih in 24,5 milij. v gotovini in v Sarajevu 352 zavodom 25,1 milij. v papirjih in 13,8 milij. din v gotovini.

Munja, tvornica akumulatorjev v Zagrebu, izkazuje za I. 1937 pri glavnici 5 milijonov in bilančni vsoti 9,74 milijona 0,31 milij. izgube, kar da s prejšnjo izgubo 2,2 milij. din.

Privilegirana družba za silose v Belgradu. Pri trgovskem sodišču v Belgradu je bila vpisana Privilegirana del. družba za silose, skrajšano Silos a.d.d. Objavljene so naloge družbe, katere glavnica znaša 220 milij. din. Končno je objavljen tudi vpis prvih članov uprave nove družbe.

Iz tekstilne industrije. Z ozirom na vesti, da je prodal družabnik trdke Jugotextil, d. z. z. v. v Mariboru, g. Vilko Loebel, z namenom, da ustanovi v Sarajevu lastno tekstilno industrijo, nam sporoča trdka, da g. Loebel svojega deleža ni prodal in da je vest izmišljena.

Kopalšiška družba Kamnik d. d. ima občni zbor dne 29. septembra ob 16 v svojih poslovnih prostorih v Ljubljani.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Hobacher Ane, trgovke v Mariboru, Aleksandrova cesta 13. Narok za sklepanje poravnave 3. oktobra, oglašiti se je do 26. septembra 1938.

Koliko je avtomobilov na svetu. Po podatkih ameriškega trgovinskega urada je lani število avtomobilov na vsem svetu naraslo na 2,5 na 43,08 milijonov voz. To pomeni povečanje za 6% v zadnjem desetletju pa se je število avtomobilov v pogonu povečalo za 45%. Pred desetimi leti je prišel en avtomobil na 64 oseb, sedaj pa že na 48 oseb. Največ avtomobilov je v USA: nad 90 milijonov. Na vsem ostalem svetu pa samo 13 milijonov. Od vseh avtomobilov v pogonu odpade 82% na severnoameriške izdelke. Zanimivo pa je, da je od vseh vozil izven USA samo okoli 40% ameriškega izvora.

Pušelj pa mora bit'

v nedeljo 25. sept.
na Prevaljah!

Vedno bolj se je vračala v ta kraj, pa tudi vedno bolj se približevala slovenskemu čustvovanju. Tako je v tem času v slovensčini napisala novelico »Gospodič Jurij« ter »Gospod prefekt« ter kroniko Planine, pa tudi pričujoči igrokaz »Za staro pravdo«, ki ga je zdaj izdala prostovoljna gasilska četa v prireditvi prof. Nika Kureta, ki je napisal tudi lep zaglavec o življenju in delu pisateljice. Posvetili pa so jo spominu svoje Anike Planinčani ob peti obletnici njene smrti.

Igra »Za staro pravdo« prikazuje snov, ki je bila že večkrat obravnavana v naši književnosti, zadnjikrat prav s Kretovito dramo »Veliki punci«. Je to snov kmečkega upora Ilje Gregorčiča. Wambrechtsamerjeva je ni obdelala v strnjnih dejanjih, temveč v šestih slikah, ki so same po sebi le bolj skice kot pa izdelana poglavja. V bistvu je to stara romantična ljudska igra, ki naj pokaže objektivnost graščakov in njih oskrbnikov, človekoljubnost njihovega nezakonskega sina Zelenega Jurija, ki organizira upor in se zaljubi v hčerko kmečkega župana in vodnika kmetov. Toda po prevari grajskih in po izdaji pobeznega Ceneka se sreča zasuka v zadnjem trenutku, ko so bili že blizu zmage, ter mora glavni junak Zeleni Jurij v naročju svoje neveste umreti, smrtno zadet v boju. To bi bila v glavnih potezih snov te lepe ljudske igre, ki jo ponekod

Borza

Dne 16. septembra 1938.

Denar

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt neizpremenjen: v Ljubljani na 238 blago, v Zagrebu in Belgradu na 237,20—238,80.

Nemški čeki so se zaradi intervencije Narodne banke stabilizirali 18,90—14,10, nadalje so v Zagrebu beležili za konec septembra 1938 18,80 do 14, za konec oktobra 18,8150—14,0150.

Grški boni so beležili v Zagrebu 30,90 denar, v Belgradu 30,50—31,20.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 5.388,038 dinarjev, v Belgradu 7.028,000 din. Nadalje beleži Belgrad še prometa 68.000 din v efektih.

Ljubljana — tečaj s primom:

Amsterdam 100 h. gold	2378,66—2398,26
Berlin 100 mark	1765,03—1778,91
Bruselj 100 belg	744,95—750,01
Curih 100 frankov	996,45—1008,52
London 1 funt	211,85—213,91
Newyork 100 dolarjev	4378,50—4414,82
Pariz 100 frankov	118,66—120,10
Praga 100 kron	151,89—152,94
Trst 100 lir	231,19—234,28

Curih, Belgrad 10.—, Pariz 11,9375, London 21,285, Newyork 443,25, Bruselj 79,90, Milan 23,275, Amsterdam 238,60, Berlin 177,30, Stockholm 109,75, Oslo 106,95, Kopenhagen 95,025, Praga 15,24, Varšava 88,10, Budimpešta 86,50, Atene 3,95, Carigrad 3,50, Bukarešta 3,25, Helsingfors 9,385, Buenos Aires 111,625.

Vrednostni papirji

Ljubljana. Drž. papirji: 7% invest. pos. 98—99, agrarji 59—61, voj. šk. promptna 462—468, begl. obv. 88—89, dalm. agr. 87—88, 8% Blerovo pos. 90—92, 7% Bler. pos. 86—88, 7% pos. Drž. hip. banke 98—99, 7% stab. pos. 97—98. — Delnice: Nar. banka 7200—7300.

Zagreb. Drž. papirji: 7% invest. pos. 99 denar, agrarji 59—61, voj. šk. promptna 465 bl., begl. obv. 88 blago, 4% sev. agr. 59,50 blago, 7% Bler. pos. 87 blago, 7% stab. pos. 98 bl. — Delnice: Priv. agr. banka 225 blago, Našice 480 denar, Tov. sladk. Bečkerek 600 blago, Dubrovačka 800 denar.

Belgrad. Drž. papirji: 98,50 den., agrarji 62 blago, voj. šk. promptna 461,75 denar (462), begl. obv. 87,50 denar, dalm. agr. 86 denar, 7% stab. pos. 95 blago. — Delnice: Nar. banka 7300 bl., Priv. agr. banka (215, 214 drobni kom.).

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica: bačka 80 kg 2% 105 do 107 din, sremska 79—80 kg 155—157 din, gor. banatska 79—80 kg 155—157 din, bač. okol. Novi Sad in okol. Sombor 78—79 kg 153—155 din — vse po 2% — Oves bač. sremski in slavonski 130 do 135; ječmen bač. in srem. 64—65 kg 145 do 150; koruza bač. in srem. 137—139, ban. 135—137. — Fižol bač. in srem. beli brez vreče 330—335. — Otrubi bač., srem. in banški juta vreče 94—100.

Ostalo neizpremenjeno. — Tendence čvrsta. — Promet srednji.

Sombor. Oves: bač., srem. in slav. 127—130. — Koruza: bač. in srem. 136—138.

Ostalo neizpremenjeno. Tendence prijazna. — Promet 47 vagonov.

Cene živine in kmetijskih pridelkov

V Krškem dne 12. septembra 1938. — Voli: I. vrste 6, II. vrste 5,50, III. vrste 5; telice: I. vrste 5,50, II. vrste 5, III. vrste 4,50; krave: I. vrste 5, II. vrste 4, III. vrste 3,50; teleta: I. vrste 6—7,50, II. vrste 4,50—6,50; prašiči: špeharji 11, pršutarji 6—9 din kg žive teže.

Goveje meso: I. vrste: prednji del 12, zadnji del 14, II. vrste: prednji del 8, zadnji del 10, III. vrste: prednji del 7, zadnji del 8; svinjska mast 18—24; slanina 15—16; svinjska mast 16—20; čisti med 15—20; neoprana volna 16, oprana volna 20—30; surove kože: goveje 6—12, telečje 8—12, svinjske 4 din kg.

Pšenica 150—200, ječmen 120—180, rž 140—200, oves 120—200, koruza 150—175, fižol 100—250, krompir 75, seno 50—100, slama 25—50, jabolka: I. vrste 300, II. vrste 200, III. vrste 175, bruske: I. vrste 400, II. vrste 300, III. vrste 200, češnje suhe: I. vrste 800, II. vrste 600, III. vrste 500, pšenična moka 300—350, koruzna moka 175—200 din za 100 kg.

Navadno mešano vino pri vinogradnikih 3,50—4,50, finejše sortirano vino pri vinogradnikih 5—6 din liter.

V Murski Soboti dne 11. septembra 1938. — Biki: I. vrste 5—6, II. vrste 4,50, III. vrste 4; telice: I. vrste 5,50—6, II. vrste 4,50—5, III. vrste 4; krave: I. vrste 4, II. vrste 3, III. vrste 2,50; te-

Shod J. R. Z.

in narodno-obrambna manifestacija

v nedeljo, 18. septembra 1938 ob pol 10 dopoldne v Krekovem domu na Jesenihah

Govori minister dr. Miha Krek.

leta: I. vrste 6, II. vrste 5—5,50; prašiči: špeharji 9—10, pršutarji 8—9 din kg žive teže.

Goveje meso: I. vrste 14—15, II. vrste 12—13, III. vrste 10—11; svinjska mast 18; slanina 17; svinjska mast 18; čisti med 12—14; surove kože: goveje 8—9, telečje 12—14 din kg.

Pšenica 150—170, rž 130—140, oves 130, koruza 135, fižol 150—200, krompir 60—80, seno 30—40, slama 20, jabolka: I. vrste 350, II. vrste 300, III. vrste 200, pšenična moka 375, koruzna moka 250 din 100 kg.

Navadno mešano vino 5—6, finejše sortirano vino 12—14 din liter.

V Ljutomeru dne 10. septembra 1938. — Telice: I. vrste 4,50—5, II. vrste 4—4,50, III. vrste 4; krave: I. vrste 5, II. vrste 3,50—4, III. vrste 2—2,50, teleta: I. vrste 7, II. vrste 5—6; prašiči pršutarji 6—7 din kg žive teže.

Goveje meso: I. vrste: prednji del 10, zadnji del 12, II. vrste: prednji del 8, zadnji del 10; svinjska mast 14; svinjska mast 18; čisti med 15; surove kože: goveje 10, telečje 9, svinjske 8 din za kg.

Pšenica 160, ječmen 120, rž 130, oves 130—140, seno 30, slama 20, jabolka: I. vrste 180, II. vrste 150, III. vrste 120 din za 100 kg.

Navadno mešano vino pri vinogradnikih 5,50, finejše sortirano vino pri vinogradnikih 7—8 din l.

Tobačne srečke

Na 129. žrebanju tobačnih srečk dne 14. septembra so bile izžrebane za amortizacijo naslednje serije:

26, 232, 370, 409, 514, 639, 847, 867, 1555, 1809, 1913, 2142, 2140, 2355, 2449, 2492, 2797, 2802, 2858, 3101, 3312, 3482, 3584, 3696, 3847, 3896, 4034, 4253, 4301, 4319, 4497, 4510, 4547, 4608, 4653, 4710, 4747, 5219, 5220, 5492, 5509, 5560, 5644, 5664, 5893, 6081, 6128, 6470, 6800, 6991, 7143, 7293, 7382, 7397, 7522, 7584, 7649, 7685, 7934, 7954, 8192, 8283, 8303, 8768, 8798, 9109, 9422, 9702, 9870, 9962.

Dobitki so bili naslednji:

Serijska 5488 štev. 12 75.000 dinarjev, ser. 1148 štev. 13 2000 din, ser. 178 štev. 37 500 din, ser. 1133 štev. 5 500 din, po 100 dinarjev: ser. 235 štev. 68, ser. 967 štev. 38, ser. 1378 štev. 69, ser. 3060 štev. 91, ser. 3570 štev. 90, ser. 3841 štev. 29, ser. 4738 štev. 86, ser. 5031 štev. 48, ser. 8098 štev. 61, ser. 9670 štev. 15. — Po 50 dinarjev: ser. 734 štev. 72, ser. 2093 štev. 84, ser. 2319 štev. 96, ser. 3946 štev. 34, ser. 4079 štev. 86, ser. 5439 štev. 31, ser. 5602 štev. 45, ser. 5970 štev. 47, ser. 6108 štev. 87, ser. 6661 štev. 93, ser. 6847 štev. 43, ser. 6902 štev. 63, ser. 7188 štev. 54, ser. 7443 štev. 52, ser. 8119 štev. 47, ser. 8170 štev. 95, ser. 8398 štev. 50, ser. 9816 štev. 95, ser. 9741 štev. 27, ser. 9772 štev. 33.

Srečke Rdečega križa

Na 100. žrebanju srečk Rdečega križa so bile izžrebane naslednje serije za amortizacijo.

617, 728, 1272, 1598, 1621, 1668, 1812, 1850, 1951, 2039, 2195, 2650, 3120, 4683, 4985, 5325, 5949, 6290, 7189, 7243, 7363, 7838, 8596, 8966, 8973, 9137, 9483, 9652, 9721, 9833.

Nadalje so bili izžrebani naslednji dobitki:

Ser.	štev.	din	Ser.	štev.	din
623	34	50	7093	56	50
1129	15	50	7316	32	50
1154	61	50	7546	40	25,000
1823	78	50	7622	74	50
2051	67	50	7658	31	50
3122	64	200	8240	56	50
3580	20	50	8253	6	500
3732	66	50	8634	70	50
3897	5	50	8932	82	1,000
4183	76	500	9615	62	200
4754	37	50	9872	40	200
5418	68	50	9877	16	50
5853	57	200	9970	17	200
5992	39	50	9977	18	50
6148	33	50			

Kulturni obzornik

Anika Wambrechtsamer:

Za staro pravdo

Zgodovinska igra v šestih slikah iz časov kmečkih bojev.

V našem listu smo že večkrat pisali o pisateljici Aniki Wambrechtsamerjevi, rojeni v Planini pri Sevnici l. 1897. Njen oče je bil nemški trgovec, mati pa Slovenka roj. Rožane, poštarica na Planini, v hiši, ki je zdaj last g. Spana. Pisateljica, ki je tudi sama bila poštna uradnica in je služila zadnji čas v bližini Grada ter se je l. 1922. omožila, a že l. 1933. umrla za boleznijo srca, je začela s svojim literarnim delom med vojno l. 1915., in sicer v nemščini, kajti njena vzgoja v Celju in pozneje v Mariboru je bila nemška, ter v slovensčini, ki jo je dobro govorila, ni pa bila pisana vešča. Tako je zopet iz razmer, ki so vladale pri nas na južnem Stajerskem, zrastle v nemško književnost ena najnadarjenejših pisateljic iz naših krajev in naše krvi. Tako je pisala v celjske in graške nemške liste feljtone in povestke, pa tudi cele romane; med njimi je nedvomno najvažnejši njen ogromni roman o celjskih grofih in Veroniki Deseniški pod naslovom »Heute Grafen von Cilli und niemer-mehr!«, o katerem mislimo, da ga bomo mogli kmalu nuditi slovenski javnosti v slovenskem jeziku. S takim pisateljevanjem se uvršča Wambrechtsamerjeva v vrsto nemških pisateljev iz Stajerske, ter tudi spada v knjižni rod »Heimat-künstlerjeve«, ki je gledal v Rosseggerju svoj vzor. Toda kljub vsemu je svojo inspiracijo zajemala večinoma iz svojega rojstnega kraja, iz Planine, ter je za največjo ljubeznijo do teh ljudi in kraja opisovala njih zgodbe. Vsako leto je prihajala med svoje rojake na Planino, kjer je govorila samo in izključno slovenski, da, priče jrdijo, da se je vsaj zadnjih deset let čutila Slovenko.

odlikuje nazorna groteska (oba nočna stražnika), krepko risane postavbe glavnih puntarjev ter čustvena napetost, toda v splošnem se vidi vpliv Schillerja (zborovanje v Wilhelmu Tellu), pa tudi prizor iz shakespearških odprtih bojev, ki ne spada v okvir take strome romantične ljudske igre. Sicer pa je igrice zelo primerna za naše ljudske odre, ter spada med boljše slo

Krupska - vdova Lenina

Svetovno časopisje poroča, da so prijeli Leninovo vdovo, Nadeždo Konstantinovno Krupsko.

Že dolgo je javna skrivnost, da niso novi ruski mogotci niti malo naklonjeni življenjski družici in sobojevnici ustanovitelja in prvega diktatorja sovjetske republike. Krupska deli to usodo z drugimi veterani iz bojne in začetniške dobe boljševiške države. Slabo pristojijo postave teh starih bojevnikov in bojevnice sedanjosti, ki v razkošnih dvorinah sprejema državniške zahodnih držav, in ko se Stalin in Litvinov udeležujeta sijajnih državnih pojedinih v prekrasnih dvorinah Kremlija.

Na svoj način spada Krupska k najzanimivejšim ženskim osebnostim sedanjosti. Ona je popoln tip revolucionarke. Sonja Kovalevska, ki je spisala, zdaj že pozabljeno, knjigo »Nihilistka«, opisuje take ženske, in prav tako jih je opisovala bivša poslanka Aleksandra Kolontaj. — Krupska izhaja iz meščanske maloruske družine, bila je učiteljica in je zaradi svojih prekucaških idej romala iz ene hiše v drugo. Ko je imela 25 let, se je poročila z Leninom, ki se je tedaj še imenoval Vladimir Iljič Uljanov. V vseh, časih naravnost nezasišanih spre-

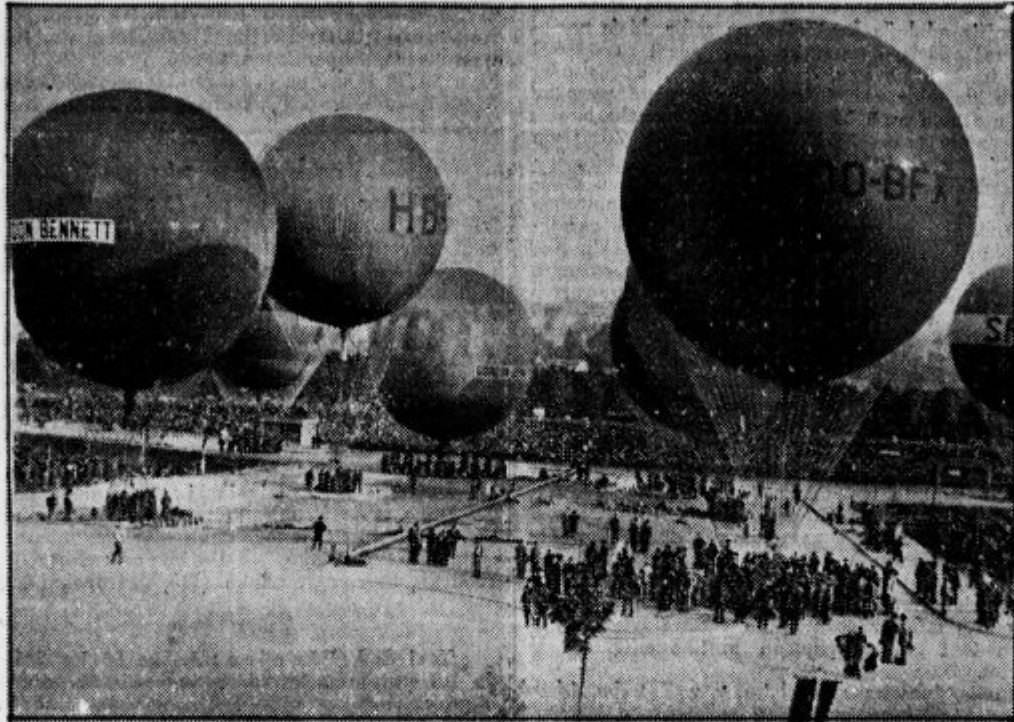
membah njegovega življenja, mu je bila najzvestejša in najpožrtvovalnejša tovarišica. Ostala je pri njem v njegovem sedem let trajajočem izgnanstvu, ko je bival v Nemčiji, Franciji in Švici, in se je leta 1917 z njim vred vrnila v revolucionarno Rusijo. Bivanje v zahodnih državah ni prav nič spremenilo bistva te, na zunaj neznačajne, prav nič lepe ženske, ki je imela na sebi zmeraj enako, neveselo, nemoderno črno obleko in neokusno pristrižene lase. Kot so praga diktatorja, ja bila sprejeta v svet komisarjev; postala je tudi predsednica političnih ljudskovzgojnih in mladinskokrbstvenih zavodov. In tako je Krupska soodgovorna za strahotni propad ruske mladine, ki se je uničila yprav zato, ker so boljševiki družinsko življenje popolnoma razdejali. Nikdar ni skušala vplivati na svojega moža, čeprav bi bila to mogla, naj nikar tako strahovito ne morijo in

ne ubijajo. Gorečnost za njene komunistične ideje je zatrla v njej sleherno žensko in materinsko čustvo.

Smrt njenega moža jo je na vse plati hudo zadela. Pač je še nekaj časa obdržala svoja javna udejstvovanja, vendar so jo bolj in bolj potiskali v kot. Novim možem ni bila všeč njena brezobzirna javna kritika o političnem razvoju sovjetske Rusije po Leninovi smrti. Zamerila se je tudi s svojim prezirljivim pisanjem o »babjem, spogledljivem ponašanju« mladih Rusinj, in z zafrkacijami o vladi, »ki se veže z zahodnimi državami. Pravijo, da je Stalin izrekel resno misleče, pa dovtipne besede o Krupski, češ »če bo Krupska še dalje tako pisala, bom moral kmalu imenovati drugo žensko za vdovo Lenina«.

★

Zdaj ta 69-letna žena, bolehná, osamljena in brez svobode, pač razmišlja o minljivosti svetovnokomunističnih in revolucionarnih idej, ki so na videz najbolj zanesljive. »Najdragocenejša dobrina je človek«, je oznanil spretni Kavkazijec Stalin. Gospa Krupska ni nikoli upoštevala te dobrine. Če bi ne bila taka prepričana ateistka, bi zdaj pač slišala, kako me-ljejo božji mlini.

Start za Gordonovo-Bennettovo nagrado. V Lättichu so startali novi baloni na tekmi za Gordonovo-Bennetovo nagrado.

Dedinja slave

V dobi angleške kraljice Viktorije (19. letje) je bil jako slaven angleški slikar George F. Watts. Bil je »človek« mogočne znanosti a tudi velikega idealizma, hkrati pa je bil marljiv in skrben delavec, in njegova slava mu ni kar tako padla v naročje.

V teh dneh pa poročajo listi, da je v Wattsovi podeželski graščini v Comptonu umrla njegova 88 letna vdova. Ta žena, ki je za 34 let preživela svojega moža, je postala znana v umetniških krogih in v krogih poznavalcev umetnosti po portretu, ki ga je bil naslikal njen mož leta 1887. Poročila se je bila l. 1886 s slikarjem, ko mu je bilo že 69 let. Junaško je vzela nase jarem tega zakona, zakaj, zares je bil to jarem, saj je bil Watts bolan in potreben skrbne nege. Posrečilo se ji je, da je še za 18 let svojemu možu, slikarju, podaljšala življenje, ki so ga neprestano ogrožale razne bolezni. Žena, rojena Mary Fraser-Tyler, je bila

vzgojena na Škotskem in se je tudi ona učila slikanja. Znala je precej dobro modelirati in je tudi dobro slikala portrete in pokrajine. Od leta 1879 je bila pod Wattsovim vplivom, in slikarja so vprav tedaj angleške ženske, ki so se zanimale za umetnost, na vso moč častile. Takoj po poroki pa se je odpovedala slikanju, videč, kako jo umetnost njenega moža visoko nadkriljuje. Povsem se je posvetila njegovi oskrbi, le zdaj pa zdaj se je tudi brigala za potrebe vasi, v kateri je bil dom družine Watts. Medtem ko je bil Watts rojen leta 1817, je bila njegova žena rojena šele l. 1849, torej je bila 32 let mlajša od njega.

Taki zgledi popolne in plemenite izpopolnitve dveh ljudi niso redki. V dokaz so, da je moči premagati vse ovire, čim dva človeka do dna razumeta drug drugega in če sta hkrati voljna, da vsak zase samega sebe žrtvuje v dobro drugega ali se povzdigne ob zgledu drugega.

Grob haremskih žena v Marmorskem morju

Pri čiščenju Marmorskega morja na obali Zlatega roga v Carigradu so našli 40 do 50 metrov pod morsko gladino, mnogo človeških okostij. Potapljači so dognali, da je tu kar velikanska grmada popolnoma ohranjenih človeških okostij. Spočetka so vsi mislili, da so to pač žrtve kake potopljene ladje. Natančnejša preiskava pa je pokazala, da so imeli nekateri okostnjaki okove na rokah in težke železne uteži na nogah, nekateri pa so bili zašiti v vreče in obteženi s kamenjem. S tem pa je bilo tudi dognano, da so odkrili sledove strahotnih zločinov na debelo. Toda policijski preiskavi ni bila moči ničesar pojasniti, tako da je bila oblast pri-

siljena izdati javen poziv, naj se oglašijo tisti, ki bi jim bilo o tej grozni najdbi kaj znanega.

Na ta način se je stvar zares začela jasnití. Oglašilo se je več raznih oseb, ki niso bile nič v stiku druga z drugo, in ki so bivale nekoč na dvoru sultana Abdula Hamida. Vse te osebe so odločno izjavile, da so vsi najdeni okostnjaki pozemski ostanki odalisk, žensk iz sultanovega harema. Ta zloglasni samohotnež je imel navado, da je svoje odaliske pometal v morje, čim se jih je bil naveličal. — Okostnjake so natančno anatomsko preiskali, in preiskava je dognala, da so okostnjaki zares okostnjaki ženskih oseb in sicer v starosti med 20. in 40. letom.

Koliko človeških življenj je bila tako uničenih, sploh ni moči določiti. Dosej so našli 25 popolnoma ohranjenih okostnjakov. Morsko dno pa je na tem kraju kar posuto s človeškimi kostmi.

V Parizu kar požirajo sedanje novice iz Nemčije.

Življenje katoličanov v Angliji

Rossov institut za tropsko higieno na univerzi v Londonu je otvoril poučni tečaj o malariji. Obisk je brezplačen in udeležuje se ga krog 200 laikov, tako farmerjev, inženirjev in misijonarjev. Med udeleženci so tudi redovnice iz irskega samostana Killeshandra, ki bodo po končanih študijah odšle v Nigerijo. Institut so ustanovili v čast angleškemu raziskovalcu siru Ronaldu Rossu, ki je dognal, da komarji prenašajo malarijo.

Na podlagi sklepa, ki so ga sprejeli na zadnji škofovski konferenci, so ustanovili organizacijo katoliške akcije za dekleta. Naloga akcije je, da pripravljajo in izobražujejo apostole katoliške akcije za bodočnost in da ustanovijo nov apostolat za mladino. Akcija je razdeljena na tri skupine: na Skupino krščanske delavske mladine od 14 do 30. leta; na Skupino krščanske dijaške mladine in Krščanske mladinske skupine za mlada dekleta vseh poklicev in brezposelnih V vsaki fari bodo ustanovili krajevno skupino z župnikom na čelu. Za vso akcijo odgovarja generalno tajništvo. Doselej je v Angliji že 50 podružnic, in izšel bo tudi poseben časopis katoliške akcije in izdali bodo priložnostne brošure.

Nova pariška moda plaščev. Na levi: plašč v belih in rjavih vzorcih. Na desni: volnen plašč temnomodre barve in svetlomodrih vzorcev s krznom za vratom.

Znak miru v resnih časih

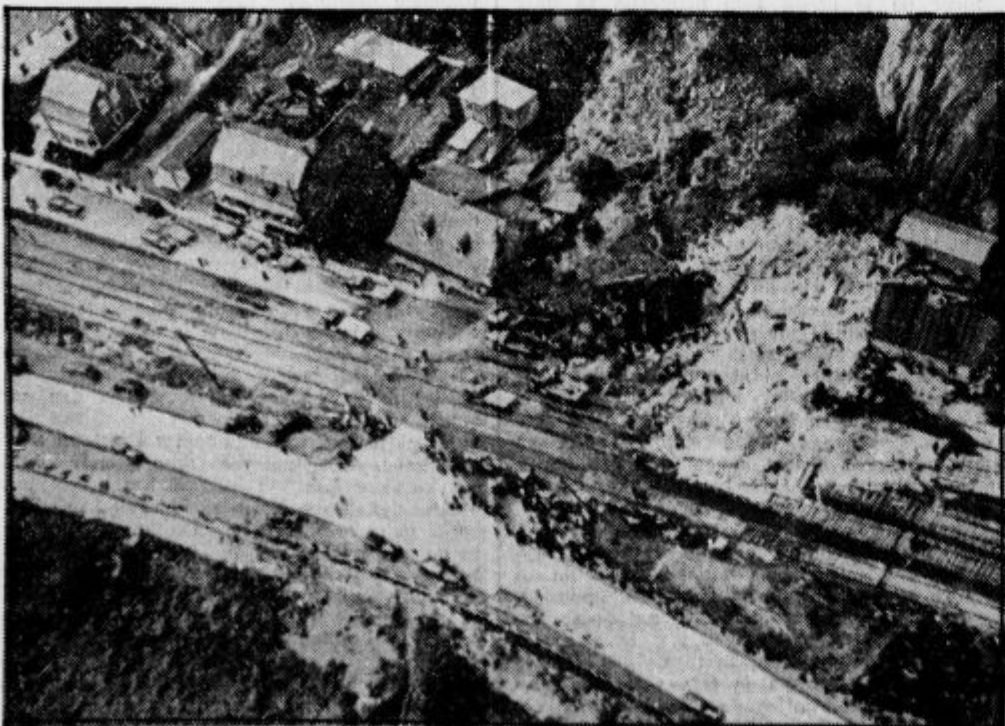
Lord Davies, angleški plemič, neumorno deluje za mir med narodi. V Cardiffu, angleški provinci Wales, je dal za 10.000.000 českih kron sezidati »Palačo narodov«, ki naj služi zbližanju vseh narodov. Novembra meseca bo palača izročena svojem namenu. Na slavnost so povabljeni vse matere v vojni padlih sinov in vojne vdove iz vseh držav sveta, torej vsi, ki so, kakor je rekel lord Davies, občutili trpljenje in grozo vojnih let. Palača bo simbol vojnega miru. Ali ni ta gospod lord za te dni malce preveč lahkoverež?

Belgijski kralj (v sredi) na obisku 4. razstave tekstilne vrste, poljedelstva in vrtnarstva v Bruslju.

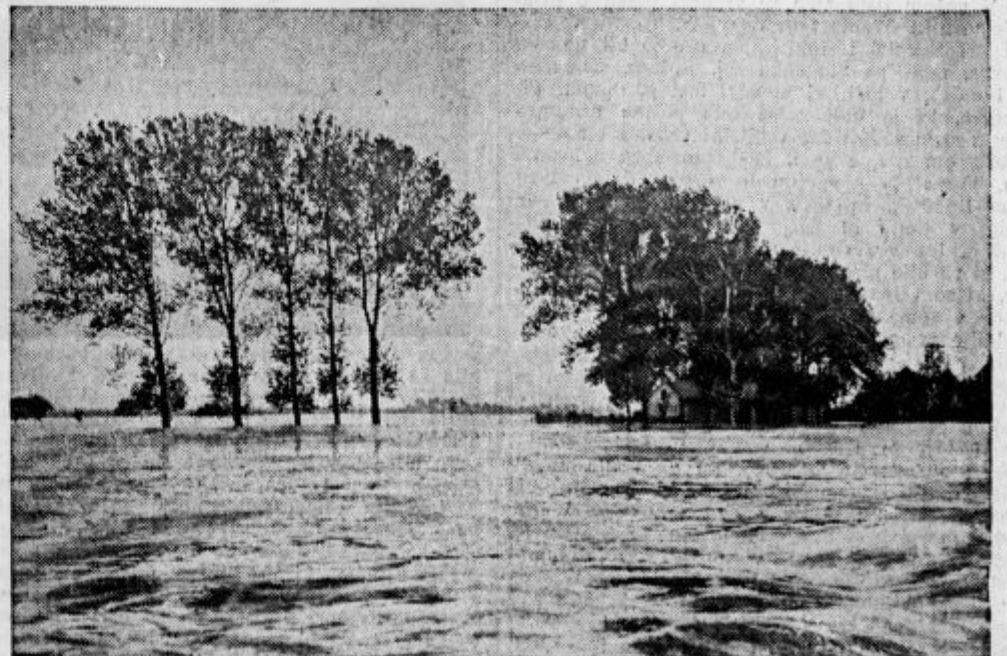
Militarizacija ruskih železnic

Ljudski komisar za železnice, Kaganovič, je izdal odlok, da morajo po vseh obmejnih železnicah samo vojaki, ki so bili to leto iz vojaške službe pposlani v rezervo, opravljati železniško službo. Po teh krajih mora biti železniška služba po vojaško urejena.

Plaz je porušil hiše

V St. Gregoïreu v Quebecu se je pripetila huda nesreča, ki je zahtevala štiri človeške žrtve. Zaradi močnih nalivov se je podsula gorska stena in je porušila dve hiši.

Nove povodnji v Šleziji, kjer so daleč naokoli po sestva, hiše in gospodarska poslopja pod vodo.

Tihotapske in sleparske zgodbe

Ljubljana, 16. septembra.

Tihotapstvo je prestopek, s katerim so vsi združeni najrazličnejši zločini, tako umori, tatvine in podobne stvari. Tihotapec je v svoji strasti zmožen, da se poslužuje prav vsakega sredstva. Prav zato imamo morda tihotapstvo za večji prestopek, kot ga v resnici zasluži. Kažejo se obrisi nove afe.

Tihotapci sleparijo tihotapce

Nekje na italijanski meji živita oče in sin, ki sta se po malem že dalj časa bavila s tihotapljenjem raznega monopolnega blaga iz Italije in pri tem služila dokaj lepe denarce. Za to dvojico je pa v Ljubljani izvedena neka trojica, ki ji je prišlo na misel, da bi se dalo ta dva tihotapca precej dobičkonosno izrabljati. Vsi trije so naredili podoben načrt in takoj nato odšli na delo.

Nekoga dne sta se oglasila pri omenjenih dveh tihotapcih, ki imata svojo hišo blizu meje, dva elegantno oblačena gospoda in takole po ovinkih povedala očetu in sinu, da jima je prav dobro znano, s čim se pečeta, vendar pa naj zaradi tega ne bosta v skrbeh, ker sta ta dva približno iste branže, le da tako zlahka ne moreta priti do blaga. Predlagala sta tema dvema tihotapcema, naj jih vzameta za svoja posrednika. Zavezala sta se, da bosta vse blago hitro razpečevala in tudi pošteno plačala.

Oče in sin sta nekaj časa premišljala, nato pa sta se le odločila, da bi pograbila za lepo priliko. Ker pa tema dvema gospodoma nista povsem zaupala, sta jima dala prvič le manjše količine blaga, ki sta ga onadva v prav kratkem času resnično razvela in takoj tudi pošteno plačala. Zdalj sta pa oče in sin začela tihotapiti kar na debelo. Za prav malenkostne denarce sta v Italiji nakupovala razno defektno blago kakor svilene dežnike, razne šale in podobne stvari. Dogovorjenega dne sta tista dva gospoda spet prišla na dogovorjeno mesto, kjer naj bi prevzela vtihotapljenno blago, tedaj pa se je nenadoma pojavil pred njimi »detektiv«, ki pa v resnici ni bil detektiv, temveč samo eden izmed omenjenih tihotapcev, ki se je zmenila, da se bo okoristila na račun obeh dveh tihotapcev. Ko sta posrednika zagledala »detektiva«, sta dala očetu in sinu vedeti, da bi bilo najbolje, če jo čimprej popihata in pustita blago pri njiju, da se izogneta še kakšnim večjim sitnostim, kajti ona dva da se bosta že znala izmotali iz zadrege. Komaj sta ona dva res zbežala, so se ti trije začeli smejati v pest, ker so tako na lahek način prišli do blaga, iz katerega so se nadejali dobiti lepe denarce.

Odšli so tja nekam proti Gorenjskemu in blago res uspešno in s lepimi dobitki prodajali.

Stara resnica pa je, da »detektiva« kaj hitro zavoh pravi detektiv. Tako so imeli tudi ti trije prodajalci to smolo, da jih je izsledil policijski agent in vse tri aretirali. Pri tem se je pa izkazalo, da je bil eden izmed teh tihotapcev že pri znameniti

sangradski aferi s kokainom, torej že prav izurjen v tihotapstvu. Ta si je najbrž tudi zamislil vse načrte. Ko je policija pred nekaj dnevi naredila pri vseh treh hišnih preiskavo, je dobila še veliko najrazličnejšega blaga, ki je bilo vtihotapljeno iz Italije. Ko je izvedela, kako je ta prekanena trojica prišla do njega, je poskušala tam na meji še ona dva »poštena« tihotapca in ju tudi aretirala. Ta dva sta sprva sicer tajila, da bi bila sploh v kaki zvezi s onimi tremi, a končno sta se morala vdati in priznati.

Policija je zdaj one tri izročila sodišču, ta dva pa bosta seveda tudi kaznovana in nemara se ve prav občno, kajti za tihotapstvo so določene zelo velike globe. Poleg carinskega urada, kjer bosta precej masno plačevala, pa bosta dobila svoj delež še od sodišča, tako da si bosta zapomnila, kaj se pravi zaupati tujim ljudem.

»Bogat posestnik«

prodaja drva

Ko se poletje nagne v jesen, se začne doba za službo, zlasti za razne lastnike drv in trgovce s kurivom. Tudi neki motki, ki mu pa nihče ne ve pravega imena, je prišel na to, da bi se dalo priti do denarja, če bi se izdajal za prodajalca drv.

In res se je nekako sredi avgusta oglasil pri ljubljanskem trgovcu s drvi človek srednje postave, podolgačasta obraza, temnorjav las in lepih rjavih oči, ki je bil oblečen v rjavo črtnato obleko z rdečo ovratnico in črnim klobukom. Govoril je doljenjaki narečje in se omenjenemu trgovcu predstavil za posestnika Repovža iz Zgornjih Cerovcev št. 8. Povedal mu je, da ima doma okrog 140 kub. metrov drv in ker rabi denar, jih je pripravljen postaviti v Ljubljano franko po 15 din za 100 kg. Omenil je, da bi jih sicer ne ponujal tako poceni, a pravkar je prišel iz ženo v porodnišnico in zaradi tega nujno potrebuje denar.

Trgovcu se je ubogi človek zasmilil in ker je bila cena drv zelo ugodna, sta se pogodila za vsa drva in se zmenila, da bo 3. septembra prišel v Ljubljano prvi vagon drv, potem pa vsak teden po en vagon, dokler ne bodo vsa drva v Ljubljani. Drugi dan pa se je lastnik drv spet oglasil pri omenjenem trgovcu in ga prosil, naj mu da na račun 500 din, ker mu je zmanjkalo denarja. Trgovec mu je res odšel pet metuljev, ne da bi kaj pomislil. Proti koncu avgusta pa je ta motki spet prišel k trgovcu, a ga tedaj slučajno ni bilo doma, zato je trgovčevi ženi razložil, kako in kaj, so ji povedali, da je prišel gledat, kaj je z ženo, nakar jo je prosil za 300 din, ki mu jih je gospa tudi dala. 1. septembra pa je spet prišel in dobil še 200 din, obenem pa povedal, da drva že nakladajo v Veliki Loki na Dolenskem blizu Sv. Križa.

3. septembra bi moral biti prvi vagon že v Ljubljani, a trgovec o tem ni dobil nobenega obvestila. Zaradi tega je poslal 4. septembra svojega hlapca, da pogleda, kako v Veliki Loki nakladajo drva. Hlapec pa ni tam našel nič in ko se je zanimal, kdo bi bil tisti veliki posestnik, ki ima tako množino drv, so mu povedali, da v tistem okolišču zlepa ni najti takega. Zaradi tega je trgovec sprevrtil, da je šel na lim prekanjenemu sleparju. Vso stvar je naznanil policiji, ki tistega moškega sedaj zasleduje.

Guštani

Na nekdanji občinski njivi za Suho je začel novo življenje. Tu so fantje in moške, ki se po težkem delu v tovarni, na polju ali kjerkoli, žrtvujejo in delajo za naš dom, ki ga hočemo postaviti v čim krajšem času.

Polnih 27 let že stoji naše Katoliško prostovoljno društvo na braniku slovenske narodne zavesti ob severni meji, v nekdanji silno pomembnem Guštanju. Polnih 27 let vzgaja mladino v zdravem slovensko katoliškem duhu ter jo varuje narodnostnega propada. Toda, žal, bili smo doslej le gosti, brez svoje strehe in ognjišča. Od svojega obstanka do danes smo gostovali pod gostoljubno župnijsko streho in streho g. Franja Lečnika, gostilničarja. Že pred leti se je osnoval gradbeni odbor, ki je kupil od bivše tolstovške občine primeren prostor, misleč takoj pričeti z gradnjo doma, moral pa je misel opustiti zaradi gospodarskih težkoč, v katere so zašli vsi sloji. Delno zboljšanje gospodarskega položaja in živa potreba pa sta znova izsilili misel na ustvaritev lastne strehe. Ponovno se je 1. 1938 osnoval gradbeni odbor, ki z marljivo vztrajnostjo dela na uresničenju naših načrtov.

Lepa in ponosna stavba bo naš novi dom, ne sicer kak orjak, vendar pa tolikšen, da bo ustrezal našim razmeram. Poleg dvorane, ki je po načrtu g. Fr. Greina iz Slov. Gradca dolga 14,5 m in 10 m široka ter 5 m globokega odra in galerije, bodo še 4 sobe: knjižnica, sejna soba, prostor za ljudsko in prostor za garderobo igralcev.

Ker pa nimamo zadostnih sredstev, trkamo na vsa dobra srca, da nam ne odreko pomoči. Zlasti vsa bratska prosvetna društva in posameznike, ki so oz. bodo prejeli prošnje od odbora KPD, prosimo, da jih ne zavrnejo.

Novice iz Julijske krajine

Marijine družbe slave 400letnico svetogorske Kraljice. V nedeljo 4. septembra popoldne so se začele zbirati na Sv. gori Marijine družbenice, večinoma dekleta, iz vseh krajev naše krajine, da se na pragu štiristoletnice čudežnega prikazovanja poklonijo svoji nebeski zaščitnici. Nabralo se je preko tri tisoč mladenk in precej drugih romarjev. Ob 7 zvečer je s kratkim nagovorom otvoril Marijine pobožnosti msgr. dr. Mirko Brumat, škofjski voditelj Marijinih družb. Za njim je pridigoval msgr. dekan Lojze Filipič. Od 11—12 ponoči je bila ura čiščenja, ki jo je upeljal dr. Brumat. Zjutraj ob petih je bilo skupno ev. obhajilo. Govoril je štirski župnik g. Srečka Gregorc. Ob devetih je bila zaključna svečanost, katero je opravil zopet dr. Brumat. Med vsemi pobožnostmi in pri vseh sv. mašah je odmevalo po prostranem Marijinem svetišču ubrano ljudsko petje. Zbrani duhovniki, nad 30 jih je bilo, so v lastnem imenu in v imenu Marijinih hčerk poslali vdane brzojavke goriskemu nadškofu, ki je pokrovitelj 400letnih slovesnosti.

Mavhinja. (Dobili smo dušnega pastirja.) Po dolgih, dolgih letih in po mnogih zapletljivih smo končno vendarle dobili lastnega duhovnika. V nedeljo 4. septembra popoldne je prišel k nam naš novi vikar g. Mirko Filipič, ki je dozdaj kaplana na eno leto v Idriji. Ob slovesnem sprejemu ga je pozdravil bivši župan g. Legiša, ki mu je v jedrnatem nagovoru začrtal mnogotransko delo, ki ga čaka med nami. Poklonila sta se mu tudi oba ključarja in pozdravila ga je naša mladež. Domači pevci, pomnoženi s sosednimi zbori, so mu zapeli vrsto lepih pesmi za dobrodošlico. Zelimu avojuemu mlademu, vnetemu duhovnemu voditelju mnogo zdravilj in še več blagoslovljenih uspehov v naši sredi.

Sport

Po športnem svetu

V soboto, drugi dan balkanskih tekem. Na ta dan bo prišlo v Beograd nad tisoč srednjeevropejcev, ki bodo v soboto popoldne in v nedeljo gledali tekmovalja. V nedeljo pa se bodo zvečer spet vrnili na svoje domove. Ni dvoma, da je bila gesta sedanega prosvetnega ministra dr. Magaraševića nad vse pohvalna, saj je s tem, da je srednjeevropejcem dovolil udeležbo, poskrbel za veliko propagando lahkoatletike misli med jugoslovansko mladino. — Kakor slišimo, so grški lahkoatleti že napravili svojo prognozo za končni izid letošnjih balkanskih tekem. Po tej prognozi bo leto spet — kakor že vsako leto doslej — zmagala Grčija; grški lahkoatleti pravijo celo, da bo zmagala kar z osemnajstimi točkami razlike pred Jugoslavijo. Mi pa še vedno seveda vztrajamo pri svoji prognozi: zmagala bo Jugoslavija.

Jugoslovanska nogometna zveza je za svojo reprezentančno tekmo, ki bo odigrana dne 25. septembra na Poljskem, že imenovala postavbo: Glaser, Hügl, Matosič, Lechner, Jazbinšek, Kokotovič, Šipos, Lešnik, Wolff, Antoljčič, Welker.

V Parizu je bilo prirejeno tekmovalje profesionalov za mednarodno teniško prvenstvo Fran-

cije. V finalu je Nüsslein gladko premagal »Bigat« Tildena v treh setih s 6:0, 6:1, 6:2. V doubleu sta Tildena in Nüssleina premagala Ramillon in Plas s 6:9, 4:6, 4:6, 6:3, 6:4. Ramillon in Plas sta igrala odlično.

Igre za Tschammerjev pokal: Frankfurt : Hertha 3 : 1, Mannheim : Bayern München 2 : 1, Stuttgart : Fonix Karlsruhe 1 : 1, München 1860 : Freiburger FC 3 : 1.

Južnonemško prvenstvo: Kickers Offenbach : Eintracht Frankfurt 9 : 2(1), Wosmatia Worms : Borussia Neunkirchen 1 : 0, Ploisheim : Sandhofen 4 : 1.

Francoški lahkoatleti so premagali v dvoboju švicarske s 93 : 80 točkami.

Dva nova italijanska rekorda. V Turinu je skočil Grithi 7,10 m v daljavo, Consolini pa je vrgel disk 48,35 m daleč. Oba sta še juniorja.

V soboto bo na Dunaju pričelo tekmovalje za damsko prvenstvo v lahki atletiki. V soboto bo tudi dvo boj Holandija : Švica (v tenisu). Švicarska nogometna reprezentanca bo v nedeljo v Dubliu z Irsko.

XIII. Športni dan na Rakeku

Najmlajši član JLAZ, SK Javornik na Rakeku, je priredil v nedeljo, dne 11. septembra, v okviru športnega dne svoj prvi oficeelni lahkoatletski meeting. Ob izredno lepem vremenu se je istega udeležilo 29 atletov, od teh 18 iz Notranjske in 11 iz Ljubljane. — Tehnični rezultati so sledeči:

100 m — seniorji: 1. Sušteršič Milan (Javornik) 11,5; 2. Vilar Drago (Logatec); 3. Korde Danijel (Borovnica) — juniorji: 1. Marine Marjan (Primorje) 12; 2. Mravlje Franc (Planina); 3. Marušič (Logatec).
Daljavo — seniorji: 1. Korde Danijel (B) 6,02; 2. Kosec Miloš (P) 6,01; 3. Sušteršič Milan (J) 5,99; — juniorji: 1. Marine Marjan (P) 5,62; 2. Karnelutti Ivan (J) 5,61; 3. Škerjanc Milan (P) 5,49 — juniorji: 1. Kravanja Miloš (J) 4,77.

1000 m — seniorji: 1. Klen Broni (P) 2,57; 2. Košir Vinko (J) 3,08 — juniorji: 1. Mravlje Franc (P) 3,02; 4. Stotinke; 2. Todor Tone (J) 3,06; 3. Arzigler A. (P) 3,16.

Disk — seniorji: 1. Kosec Miloš (P) 35,26; 2. Korde (B) 35,01; 3. Milan (B) 33,42 — juniorji: 1. Marine Marjan (P) 33,47; 2. Zargaj Mirko (P) 29,95; 3. Karnelutti Ivan (J) 27,25.

Škok ob palici — seniorji: 1. Kosec Miloš (P) 2,50; 2. Skulj Jože (J) 2,30; 3. Hladnik Janez (J) 2,30.

Kopje — seniorji: 1. Milan (B) 41,80; 2. Kosec Miloš (P) 36,34; 3. Vidmar Eda (L) 36,40.
100 m — seniorji: 1. Milan (B) 1,63; 2. Sušteršič Milan (J) 1,60; 3. Korde Danijel (B) 1,55 — juniorji: 1. Legat Primož (P) 1,50; 2. Zargaj M. (P) 1,50; 3. Karnelutti Ivan (J) 1,50 — juniorji: 1. Kravanja Miloš (J) 1,40.

Krogla — seniorji: 1. Milan (B) 11; 2. Kosec Miloš (P) 10,26; 3. Sušteršič Milan (J) 10,10 — juniorji: 1. Karnelutti Ivan (J) 11,20; 2. Marine Marjan (P) 10,62; 3. Zargaj Mirko (P) 9,70.

Stiri krat 100 m: 1. SK Javornik 50,4; 2. ASK Primorje. (Tekli so po cestli.)

Ker je bil meeting združen tudi s neoficeelnim prvenstvom Notranjske, so postali pravkar za 1. 1938: 100 m: Sušteršič Milan (Javornik) 11,5; daljavo: Korde Danijel (Borovnica) 6,02; disk: Korde (Borovnica) 35,01; škok ob palici: Skulj Jože (Javornik) 2,30; kopje: Milan (Borovnica) 41,80; višina: Milan (Borovnica) 1,63; krogla: Milan (Borovnica) 11; 4x100 m: SK Javornik.

Ženski lahkoatletski meeting SK Planine.

V nedeljo, dne 25. septembra 1938, ob pol 3 popoldne priredil SK Planina na Stadionu v Ljubljani žensko lahkoatletsko tekmovalje. Pravico nastopa na tem tekmovalju imajo atletinje članice športnih ali telovadnih društev. Pisemne prijave je poslali najkasneje do 23. septembra 1938, na naslov: Franc Jeglič, Ljubljana, Kongresni trg št. 2.

Program in vrstni red disciplin, ki velja za seniore in juniorko, je sledeč:

1. tek 60 m; 2. škok v višino; 3. met krogla (4 kg); 4. met diska (1 kg); 5. škok v daljavo; 6. štafeta štiri-krat 60 m.

Vabimo vsa športna in telovadna društva, ki goje tudi žensko lahko atletiko, da sodelujejo pri tem tekmovalju, ker je to edini ženski lahkoatletski meeting v letošnji sezoni. — Pri večji udeležbi in konkurenci od strani lahkoatletkin bodo morda doseženi prav lepi uspehi. — Ker je čas in program prireditve zelo prikladen tudi za udeležence izvenljudskih klubov, vabimo iste, da se tega meetingsa v čim večjem številu udeležijo. SK Planina.

Moto dirka na Rašico

Za nedeljsko moto-dirko Srednje Gameljne—Rašica vlada med motoristi izredno zanimanje. Opozarjamo na to, da nosijo prireditelji dirke vse stroške za bencin in za celodnevno prehrano za vse vozače.

Prijave sprejema odvetniška pisarna dr. Campe, Aleksandrova cesta 4, oziroma vodja dirke gosp. Ivan Rupena, tverka Rupena-Lutz v Riki.

Treninjo bo v nedeljo popoldne med 9 in 11 dop. česta pa bo brezpopolno zaprta točno ob pol 3 pop.

Vabimo vse motoriste bližnje in daljne okolice na obilen poset, ljubljanske izletnike pa opozarjamo na to, da prireditelji, katerim bo omogočeno združiti izlet in udeležbo pri prireditvi. Prijave se sprejemajo tudi še na licu mesta.

JADRAN : KRANJ. Kranj hoče na vsak način obkrožiti lanski položaj ter ponoviti lanske uspehe na Jadrani, kjer je domoljubni odnosi točko. Močno goji lep in oster nogomet. Jadrani nastopi to pot prvič pred

svojo publiko ter ne misli odložiti puške v koruzo; rad bi dokazal, da si je štiri točke, ki jih je bil pri- nesel z Jesenic, prav pošteno zaslužil.

RAZPIS

zaključnega propagandnega lahkoatletskega mitinga za seniore in juniorko — ki ga priredi SK ZELENICAR v Mariboru dne 2. oktobra ob 8 zjutraj na svojem stadionu ob Trzaski cesti.

Prijave za to tekmovalje je poslali na naslov: Jože Jenko, Maribor, stadion SK Zeleznicar, Trzaska cesta — najpozneje do 30. septembra 1938 do 12 popoldne. — Prijavnica znaša 2 din za osebo. — Nagrad ni. — Tekmuje se na tekalšču, ki je dolgo 428 m, ima dva nedvigljena zavoja in je posuto z ugaski. — Pravico nastopa imajo vsi verificirani in neverificirani atleti klubov, ki so članjen v JLAZ. — Prijave, ki ne bi prispele pravočasno in brez prijavnine, se ne bodo upoštevale. — Tekmovalje se vrši po pravilih in pravilnikih Jugoslovanske lahkoatletске zveze.

Točke in vrstni red tekmovalja:

A. Seniorji: 1. tek 100 m — predtekli; 2. met kladiva; 3. škok v višino; 4. škok v daljavo; 5. tek na 100 m — finale; 6. met diska; 7. tek na 3000 m; 8. škok v daljavo; 9. met krogla; 10. štafeta 800 krat 100 krat 200 krat 100 m.

B. Juniorji: »B« in »C«: 1. 100 m — predtekli; 2. met konju; 3. škok v višino z zalemom; 4. tek na 100 m — finale; 5. tek na 1000 m razred »B« in »C«.

RAZPIS

prvenstva srednjih šol v plavanju, skokih in v vaterpolu v športnem kopališču SK Ilirije. — Srednjeevropsko prvenstvo v plavanju, skokih in vaterpolu se vrši v nedeljo, dne 25. septembra 1938, ob pol 10 popoldne v kopališču SK Ilirije.

Program za moške: 50 m prosto, 100 m prsno, 100 m hrbtno, 4 krat 50 m prosto, 100 m prosto in 8 krat 100 m mešano.

Program za ženske: 50 m prosto, 100 m prsno, 4 krat 50 m prosto.

Školi se vršijo istotam po plavalnem sporedu. Skušnje se štirje poljubni skoki iz najmanj dveh različnih skupin, višina 3 m. V primeru slabega vremena se tekmovalje preloži za en teden. Tekmovalje se vrši za prehodni pokal, katerega bosta razpisala SK Ilirija in Ljubljanska plavalna podzveza.

Pravki posamezniki disciplin bodo prejeli plakete. Prijave se pošiljajo najkasneje do 4. septembra do 6 zvečer tajniku LPP (Jasih Julij, Ljubljana, Florjanska ulica 42 ali v kopališču SK Ilirije).

Vesti športnih vseh, klubov in društev

DKSK Edinstvo obvešča vsa kolesarska društva, da so dirke, ki so bile razpisane za nedeljo 18. t. m., zaradi tehničnih ovir odložene na poznejši čas.

ZSK HERMES (motosekcija). Danes redna odhoda seja pri »Šestici«. Ker bodo obravnavane potankosti o nedeljski dirki na Rašico, naj se seje vsi odborniki, kakor tudi ostalo članstvo, kateremu so bile dodeljene karsnekoli funkcije, zanesljivo udeležijo. — Pričetek seje ob 20. Istočasno sprejem prijav za vozače. Tajnik L.

SK Grafika. Jutri popoldne gostuje v Trzinu sledeče moštvo: Tomasič, Fale, Martinčič, Pipan, Zaslje, Garčin, Čimprman, Potrat, Kolarik, Jankovič, Trobavšek. Zbirališče ob pol 12 popoldne pred glavnim kolodvorom. — Na igrišču ZSK Hermes pa pozivam sledeče igralce: Marn, Rozman, Jeranič, Drašler, Ualik, Stupica, Verčnik, Bončar, Vili, Smolnik, Verbek. Igramo ob 14,30 predtekmo s Hermesom. Pozivam vse igralce, da pridejo vsi in točno. — Načelnik.

Kongres Zveze planinskih društev kraljevine Jugoslavije bo letos dne 1. in 2. oktobra 1938. V soboto, dne 1. oktobra, je sestanek delegatov v »Znanstvenem domu« v Beogradu, in v nedeljo slovesni del kongresa v dvorani »Elenke komore«. Po kongresu bodo prirejani izleti na Avalo na Kosmaj, na Koranin in avtohusni izlet na Oplenac v ponedeljek, dne 4. okt. iz Beograda ob 8 zjutraj. Planince vabimo, da se kongresa, posebej na izleta na Oplenac po kongresu, udeležijo v čim večjem številu. Prijave sprejema in vse potrebne informacije daje pisna na SPD, Ljubljana, Aleksandrova cesta 4, I. nadstropje, ter vse podružnice SPD.

Markarjevi spisi. Kakor je planinstvo na področju našega Slovenskega planinskega društva doseglo znatno, tudi v inozemstvu priznano višino, tako se je vzporedno s njim po obsegu in vsebini zelo razmahnilo naše domače planinsko slovesstvo. Ki se je zbiralo vsa leta izza obstoja Slovenskega planinskega društva v društvenem glasilu »Planinskem vestniku«. V 38 letnikih našega Vestnika je zbrano bogato, pestro gradivo zanimive, poučne in zabavne vsebine. Osrednje društvo SPD se je odločilo, da bo v prihodnjih letih izdalo in založilo zbrana in izbrana dela najvidnejših planinskih pisateljev-sotrudnikov »Planinskega vestnika« v samostojnih knjigah. Kot prvi pride na vrsto naš najboljši znan, priljubljeni ter svojevrstno šaljivi in ročni planinec — pisatelj prof. Janko Markar, ki si je kot hudozniki Janko-čev v prvih letnikih »Planinskega vestnika« ocvilil hvalosnice in je ostal do danes njihov ljubljene. Njegovi planinski spisi bodo zdaj v celoti izšli v izdaji SPD Osrednjega društva, uredil jih bo pisatelj sam tako da bo obširnost imela in spoznalo res »celega Markarja«. Predvidena je izdaja prof. Janka Markarja izbranih planinskih spisov v dveh zvezkih, ki bodo vsak zase zaključena knjiga. Prvi zvezek bo izšel v teku novembra 1938, z izvirno avtografijo, v obsegu 18 pol. Ker se bo naklada ravnila po številu prednaročnikov, vabimo naše planince, ljubitelje planinskega slovesstva, da vsi vpišejo ko prednaročniki na 1. zvezek Markarjevih izbranih spisov, in sicer: da bo knjiga mogla pravočasno iziti do 15. oktobra t. l. Cena je subskribentni je izdatno nižja od kasnejše knjižarinske cene. Naročnice je treba poslati na Osrednje društvo SPD v Ljubljani, Aleksandrova cesta št. 4, I. nadstropje.

„Ponedeljski Slovenec“

prinaša poročila o vseh važnejših dogodkih v nedeljo. »Slovenec« teh poročil ne ponavlja, zato vabimo vse naročnike »Slovenca«, da se naroče tudi na »Ponedeljski Slovenec«. Naročnina znaša mesečno samo 5 din, za tri mesece 13 din, za šest mesecev 25 din, za celo leto 50 din. Ker so za nedelje v avgustu napovedani važni dogodki, o katerih bo poročal samo »Ponedeljski Slovenec«, priporočamo, da se takoj naročite tudi na ta časopis.

Slovenske Konjice

Pred kratkim so se zbrali v Slovenskih Konjicah jubilarji in obhajali svoje jubileje. In sicer: g. Žičkar Marko iz Loč — 40 letnico mašništva, g. Tomažič Anton — 20 letnico mašništva, g. Paulič Peter od Sv. Jerneja — 30 letnico mašništva in 20 letnico župnikovanja na leti župniji, g. Kumer Karel — 40 letnico, odkar je nastopil svojo službo v Slovenskih Konjicah. Gornjim jubilarantom tudi »Slovenec« čestita kot avojim dolgoletnim zvestim naročnikom in agitatorjem. Bog jih živi še mnoga leta!

Pes'e pri Ve'enju

Jutri, dne 8. septembra, ob 2 popoldne bo odprti in blagoslovljen protituberkulozni dispanzer.

Zadnji dan za gledališki abonement

Zadnji dan za prijave gledališkega abonementa bo v soboto, 17. t. m., na kar vse reflektante posebno opozarjamo. Izbrani repertoar, številne predstave, ugodno razvrščeni dnevi ter plačilne ugodnosti, nudijo abonementom izredne pogoje za obisk gledališča. Kulturna dolžnost vseh slojov je, podpirati našo narodno ustanovo ter skrbeti za njen razvoj. Gledališče budi kraj, kjer se srečuje vsa duhovna elita slovenskega naroda ter dokazuje s svojim zanimanjem za rast naše umetnosti, da se zaveda svoje soodgovornosti za procvit slovenske kulture. Ne samo Ljubljanci, temveč tudi vsi okoličani, ki cenijo vrednost žive slovenske besede, naj bi pristopili v krog stalnih gledaliških abonementov ter s tem doprinesli svoj obolus za gledališko umetnost. Prijave za abonement se sprejemajo še danes od 10—12 in od 15—17 v veži dramskega gledališča.

Začetek dramske sezone bo v četrtek, dne 22. t. m. z A. Tolstojevim klasično tragedijo »Car Fjodor« je naslov zgodovinske drame, ki tvori po svoji vsebini predgovodino k dogodkom iz opere »Boris Godunov« ter slika politična nasprotja med Godunovim in Sujskim in njun zagrenjeni boj za uveljavljanje svojih državniških stremeljenj; v glavni osebi, carju Fjodorju prikaže pisatelj sina Ivana Groznega, ki je po svoji plemenitosti in dobroti pravi božji človek in največje nasprotje svojega očeta. Glavne vloge: Fjodor — Kralj, Boris Godunov — Levar, knez Sujski — Cesar. V ostalih vlogah bo nastopil celokupni moški ansambl. Režija je Debečeva. Uvodna predstava bo za premierski abonement.

Za soboto, 17. in nedeljo, 18. t. m. napovedanih opernih predstav zaradi popravilnih del v avditoriju ne bo.

Slovenj Gradec

Naša meščanska šola. Na tukajšnje meščansko šolo se je v nastopnem šolskem letu vpisalo 208 dijakov. Vsa prejšnja leta se je gibalo število vpisanih dijakov od 150 do največ 160. Zanimiva je tudi to, da med dijaki prevladujejo v veliki večini kmečki sinovi in hčerke, ter trgovci in obrtniki, kateri se nameravajo v bodoče posvetiti obrtniškim, trgovačkim, kmetijskim in drugi dejavnosti. Meščanska šola bolj pripravna kakor druge srednje šole. Radi velikega števila dijakov ima šola sedaj že 6 razredov ter je pouk tudi popoldne. Da šola tako napreduje, je v prvi vrsti pripisati skrbnemu, večjemu in nepristranskemu vodstvu šole, ki zadnji dve šolski leti upravlja našo meščansko šolo.

Sokolsko društvo in SK Mislinjo tem potem vabimo, da vendar enkrat opozorita nekatere svoje

pripadnike, naj ne zmerjajo in trgajo znakov pripadnikov Fantovskega odseka. Mi ne dolžimo krivde enega ali drugega društva, ker vemo, da je to samo nadutost nekaterih posameznikov. Zato pa sedaj navedena društva opozarjamo, naj pouči svoje članstvo, kako se naj obnaša nasproti pripadnikom drugih društev, da ne bi trpelo društvo na svojem ugledu. Če pa ta naš poziv ne bo ničesar zalegel, bomo v bodoče javno oziroma imena teh p. bičev.

Hajdina pri Plaju

Gasilnica v Jc. »I vasi ... kupila močno ročno brizgalno, ki jo je slovensko blagoslovil domači gospod župnik. Ob tej priliki se je zbralo mnogo ljudi, ki so z zanimanjem sledili pomenljivemu obredu. Prihodnjo nedeljo pa bo dan naše in sosedne mladine in je jasno, da naj vse pride gledat njen nastop!

Radio

Programi Radio Ljubljana

Sobota, 17. sept.: 12.30 Malo za šalo, malo za res, pesmi vesele in glasba za ples (plošče) — 12.45 Poročila — 13.00 Napovedi — 13.30 Opoldanski koncert Radijskega orkestra — 14.00 Napovedi — 15.30 Za delopust, igra Radijski orkester — 18.40 Socialno skrbstvo v Ameriki (gđ. Zl. Pirnat) — 19.00 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Pregled sporeda — 20.00 Ob 20 letnici osvobodjenja: Preko Daljnega Vzhoda v osvobodeno domovino (Jakob Grčar) — 20.30 Malo za šalo, malo zares, pesmi vesele in glasba za ples (plošče) — 21.00 Preno. opere »Falstaff« iz Rima, v odmoru napovedi, poročila.

Dragi programi

Sobota, 17. septembra: Beograd: 20. Skadrski večer. — Zagreb: 21. Verdi: Falstaff. — Varšava: 21.10 Filmske in operne melodije. — Sofija: 21.45 Labka in plesna glasba. — Praga: 20.25 Pisan program. — Dunaj: 20.10 Pisana zmes in sluša igra: 22.30 Orkester. — Budimpešta: 22.15 Jazz: 23.10 Ciganska glasba. — Milan: 20.30 Godalni orkester: 21. Verdi: Falstaff. — Rim: 21. Komedija v enem dejanju: 21.45 Koncert kvarteta: 23.15 Plesna glasba. — München: 20.10 Orkester: 22. Plesna glasba. — Hamburg: 20.10 Zabavni program v petju in glasbi: 23.10 Zabavna glasba.

Dijaki

Slov. dekleško zavetišče

»Ognjišče« v Zagrebu — Sokoljeva ulica 3, priti. (blizu glav. kolodvorja), odda sobe dijakinjam. — Prijave istotam. (D)

Kam pa kam?

Na Kurešček

vozi avtobus v nedeljo: 18. septembra ob 8 zjutraj izpred Mestnega doma. Prijave tel. 36-98.

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda 1 din; tenitovanjski oglas 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. Mali oglasi reklamnega značaja se računajo enokrat, 3 mm visoka črna vrstica po 3 din. Za plemenite odgovore glede malih oglasov treba priložiti znakno.

Prodamo

Domače salame in sir najcenejše pri J. Buzzolin, Lingarjeva ulica. (I)

36 hl vina

domačega pridelka, termine, rizling — prodam. Naslov v upravi »Slov.« Maribor pod št. 1422. (I)

KOLESA

najnovejši letošnji modeli v največji izbiri napredaj po neverjetno nizkih cenah

Nova trgovina Ljubljana - Tyrseva cesta 36 (nasproti Gospodarske zveze)

Dežne plašče, obleke, perilo itd. si nabavite najbolje in najceneje pri Presker, Sv. Petra cesta 14. (I)

Bosanske slijve sveže, za vkuhanje in mežko, kg po 3.50 din — razpošilja košare po 60 kg franco vozina — G. Drecshler, Tuzla. (I)

Moške svilene srajce trpežne, moderni vzorci Din 29—

moške tople srajce Din 24—

moške nogavice močne, moderni vzorci Din 5—

moderne svilene kravate Din 7—

damske svilene kombinirane srajce Din 24—

damske svilene hlače Din 10—

damske moderne svilene bluze Din 20—

damske hlače in srajce tople in močne Din 8—

trpežne ženske športne bluze vseh barvah in velikostih Din 10—

svilene nogavice ženske trpežne Din 8—

in razno ostalo blago po neverjetno nizkih cenah prodaja

»ZORA«

Ljubljana, Miklošičeva c. 30

Obiščite nas in prepričajte se, da imamo veliko zalogo in prodajamo dobro blago po zelo nizkih cenah.

Trgovci, obiščite nas, da si povečate Vaš zaslužek.

KUPUJTE PRI NAŠIH INSERENTIH!

Objave

Izjavljam,

da nisem plačnica dolg. gov. ki jih je oz. bi jih napravil moj mož. Hilda Filipov, Trzin. (O)

Posvetva

VEČ STAVBNIH PARCEL

v bližini kolodvora v Št. Vidu - se pod ugodnimi pogoji prod. - Poizve se: Vižmarje 59.

Kunaver Ludvik

gradbeno-strokovno obračun posredovalec — Cesta 29. oktobra št. 6, telefon 27-33, ima napredaj večje število parcel, kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za nasvete brezplačno na razpolago. (P)

Razno

Moške klobuke

vam hitro in poceni osnaži in obnovi trgovina P. Magdič, Ljubljana, Aleksandrova cesta 12. (P)

Iščemo

poslovodjo

z večletno prakso, popolnoma samostojnega za vodstvo naše pletilnice (trikotaže).

Detajlne pismene ponudbe na:

Tekstilna industrija d. d., Varaždin

V globoki žalosti naznanjamo, da je naš nad vse ljubljeni mož, brat, svak in stric, gospod

Jakob Stradovnik

žandarmerijski narednik v pokoju

danes po daljši, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, v 51. letu starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, 17. septembra ob 10 dopoldne iz hiše žalosti na farno pokopališče.

Mozirje, dne 15. septembra 1938.

Zalujoča žena in ostalo sorodstvo.

Vsem prijateljem in znancem javljamo žalostno vest, da je naša dobra, nepozabna mati, stara mati, gospa

Marija Tehovnik

gostilničarka in posešnica

v 76. letu starosti, previdena s tolažili sv. vere, po dolgi, mučni bolezni doživela in za vedno zatisnila svoje oči.

Pogreb bo v nedeljo, 18. septembra ob 4 popoldne iz hiše žalosti, Celovška cesta 180, na pokopališče v Dravljah.

Prosimo tihega sožalja!

Ljubljana, dne 16. septembra 1938.

Globoko zalujoča rodbina Kavčičeva

in ostalo sorodstvo.

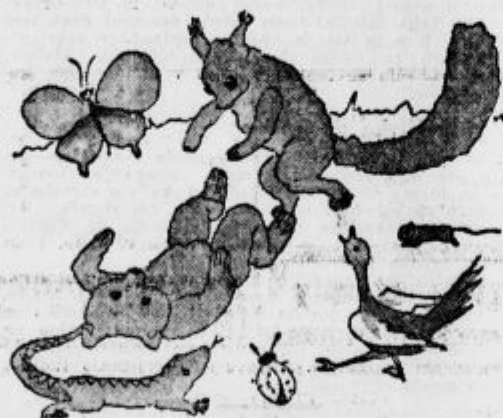
Bumček in Bunkica

IV. Sonce v gozdu.

Dobrodušno Bunkico so gozdne živali takoj vzljubile. Dasi so vedele, kje je breg njenih staršev, je vendar niso spremlile domov, ker je niso hotele izgubiti, ker so jo prerade imele.

Bunkici pa v tej družbi tudi ni bilo hudo. Majčkena je še bila in se je kmalu privadila novi okolici. Sladkih korenin, jagod in zrelih tek je tudi nikdar ni manjkalo. Srnice, zajčki, lisice, podlasice, polhi, ježi in hrčki so ji prinašali vse, kar si je zaželela. Gospod dihur ji je podaril celo jajce, česar pa ni marala, češ: »Dihur je tat, zato smrdi, kar pojdi, zloba grda ti!«

Najljubša izmed vseh živali pa je bila Bunkici srčkana veriverica. Veriverica ji je prinašala železo, iz katerih sta delali majhne čašice, da sta lahko zajemali vodo iz bistrega studenca in lovili rosne kapljice.

Pisani metuljčki in debelušasti hrošči, zeleni kuščarji in cela jata najrazličnejših ptic se je udeleževala iger mlade medvedke. Na poskočne pesmice je Bunkica tudi zaplesala. Ker pa je bila še zelo nerodna, jo je včasih zaneslo v stran, da se je zavalila med zrele jagode. Tedaj je glasen smeh iz sto različnih grl odmeval po zelenem gozdu.

Med kitajskimi teroristi

V trenutku, ko sva vstopila, sta se Leclerc in Wilson živahno razgovarjala. Prijatelj obraz je bil malodane vesel, in ker sem predobro videl, kako je bil prej potrjen zaradi Fradonove smrti, sem vedel, da taka sprememba ni možna brez važnega razloga.

Prijel me je za ramena in me zvijal kot češpljo, kar je bilo pri njem izvrstno znamenje.

»Moj stari,« je dejal, »imeli ga bomo!«

»Koga?«

»Gong« seveda.

»Ali res misliš, da je on...?«

»Poglej tole,« me je prekinil Leclerc. »Predel mize so bili natlačeni s političnimi listinami, tiskanimi v kitajščini, in z neke vrste leki, ki jih bom dal prestaviti. Navadni razbojnik se iz politike norčujejo. In končno — in to zlasti — našli smo med temi papirji načrt Sanghaja, kjer so z rdečimol napisani nekateri naslovi: naslovi velikih japonskih trgovcev! Ti, ki so že dobili bombe, in najbrž še oni, ki jih še gotovo prejmejo!«

»Ali mislite, da je Teheng načelnik »Gong«?«

»Nikakor ne. Teheng je le namestnik. Ta sobica je služila nekemu drugemu.«

»Kako moreš to vedeti?«

»Zaradi te obleke.«

Prijatelj me je pokazal stare, črne cunje, položene čez stol.

»To smo našli tukaj.«

»Moda je to Tehengova last?«

»Poglejmo! Teheng bi nikoli ne zlezal v to obleko. Mož, ki jo je nosil, je drobne in majhne postave.«

»To je res.«

»Torej je ta sobica služila za stanovanje

osebi X, mogoče načelniku »Gonga«, ki je tu sprejemal svoje pomočnike.«

Wilson je pobral tiskovine v aktovko, ki mu jo je bil prinesel agent. Leclerc je pristopil k njemu in ga vprašal, kdaj bodo mogli prestaviti letake.

»Ker je nujno, bomo zbudili enega prevajalca.«

»Mislim, da bo tako bolje,« je potrdil tovariš.

Razstreseno se je igral z nekim rogljičkom iz slonove kosti, ki ga je bil položil na mizo. To me je zelo osupnilo. Oba konca sta bila lahko ukrivljena in nisem mogel uganiti, čemu naj bi služila ta stvarca. Hotel sem vprašati, a nisem imel več časa, kajti Wilson se je odpravil z aktovko pod pazduho proti vratom. Leclerc me je poklical:

»Tu nimamo nič več kaj opraviti in dela nam ne manjka drugod.«

Ta »mi« mi je ugajal. Prepričan sem bil, da sem se uradno udeležil preiskave.

V avtomobilu, ki nas je peljal nazaj na policijo, je izrekel moj tovariš za Fradonom zadnjo besedo:

»Glej, njegov neuspeh v aferi Č. O. Simona je spravljal v obup tega nesrečnega fanta in hotel se je maščevati... Maščeval se je — sijajno! — a za kakšno ceno!«

Mislil sem, da sem v resnici jaz odgovoren za njegovo smrt. Če se ne bi jaz vrgel na sled temu tihoštapstvu, bi on ne padel pod udarci svojega ubijalca...

Kakor da bi bral Leclerc na meni te očitke in jih hotel omiliti, je povzel:

»Mogoče bo ta žrtve službene dolžnosti rešila sto drugih žrtvi, če ne še več... Kajti sedaj se nam je začelo jasno. Do sedaj je bil »Gong« nekakšna demonska sila, v katero ni moglo prodrati navadno človeško oko. Danes smo dobili prvi obraz: obraz Tehengov. To je izborni. Ne borimo se več proti sencam, am-

pak proti ljudem. Iz defenzive bomo lahko prešli v ofenzivo.«

»Z veseljem ugotavljam, da se vračam k optimizmu... Jaz se še ne čutim zmagovalca, da bi podrl v to meglo.«

»Vendar lahko zaupamo, stari. Wilson je imel prav, ko je rekel, da imamo v rokah prvi člen verige. Vse je na tem, da zagrabimo en konec te verige, ki tone v noči in krvi. In če ne opustimo tega lova, nam bo prišla, člen za členom, vsa veriga v roke!«

Mesto je bilo zapuščeno in voz je naglo brzel po sredini ulice. Godba je zadelala na naša ušesa. Prihajala je od sijajno razsvetljenega okna.

»V Casanovi plešejo,« je dejal Leclerc. »So ljudje, ki plešejo ob vsakih prilikah.«

»Ali je to zaradi poguma, ali zaradi neobčutljivosti?«

»Kako naj vemo? Med kitajsko-japonsko vojno, leta 1932, so plesišča zelo obogatela. Od desete ure zvečer je bil Sanghaj v obsednem stanju in prepovedan je bil vsak promet. Tedaj so tudi plesišča zapirala vrata za svojimi obiskovalci in jih odpirala šele drugi dan zjutraj ob četrty ali peti uri. Celo noč so plesali in popivali ob zvokih jazza. Ko je orkester za trenutek prenehal, se je slišalo pokanje granat in brnenje bombnikov. Če bi stopili k oknu, bi opazili, kako se je dvigala proti nebu zlonosna svetloba gorečega šapeja. In ljudje so zopet začeli divje plesati Ruske in kitajske vlačuge so se smejale, šampanjce je tekel v potokih... Dva ali tri kilometre od tod so umirali... Zalosten pogled na te vojne grozote!«

Dospeli smo do ravnateljstva.

Šel sem za Leclercem v pisarno in se postavil ob strani naslonjača. Takoj se je začel mrzlični defile policajev, nadzornikov.

Prijatelj je ukazal svojemu tajniku prinesiti seznam vseh tajnih pušnic, o katerih so domnevali, da so v francoski koncesiji.

Stanovanjsko poslopje poštne hranilnice:

28 novih krasnih stanovanj

Ljubljana, 16. septembra. Letos na jesen bodo v Ljubljani še precej zidali. Med večjimi poslopi bo stanovanjska hiša Poštne hranilnice. Druga licitacija za to poslopje je bila konec avgusta in je ugodno potekala. Za veliko stavbo, ki bo stala ob Bleiweisovi in Erjavčevi ulici, so znašali preračuni 3,693.000 dinarjev. Na licitacijo je prišlo 7 podjetnikov, ki so vsi stavili razmeroma zelo ugodne ponudbe. Največji popust pa je ponudilo gradbeno podjetje Mirosław Zupan, ki je na preračunane cene popustilo 11,2%. Gradbena dela bo torej podjetje prevzelo, če bodo pristojni činitelji v Belgradu licitacijo potrdili, za 3.279.000 din.

Stanovanjsko poslopje Poštne hranilnice bodo zgradili na 2200 kvadratnih metrov veliki in dragi parceli v najlepšem delu Ljubljane. Stanovanjsko poslopje bo trinadstropno in bo razdeljeno v tri ločene hiše, ki pa bodo prizidane druga na drugo. Srednja hiša bo vogalna in bo stala deloma ob Bleiweisovi, deloma pa ob Erjavčevi cesti. Nanjo bosta priključeni na vsaki strani obe drugi stanovanjski hiši, ki pa bosta le na polovico svoje dolžine trinadstropni, proti kraju stavbe pa dvonadstropni, tako da se bosta za sedaj prilegali nestrnjenemu sistemu zazidave v svoji okolici. Stanovanjsko poslopje bo ob Bleiweisovi cesti dolgo 43 m, ob Erjavčevi ulici pa nekaj nad 40 m. Ob Erjavčevi ulici bo poslopje umaknjeno od ceste od sedanje regulacijske črte za 5 m, to pa zaradi tega, da bo cesta dovolj široka, če bi bilo kdaj treba graditi železniško progo pod ali nadvoz.

Načrte za stanovanjsko poslopje Poštne hranilnice je napravil tehnični oddelek banske uprave pod vodstvom svetnika inž. Černice. Poslopje bo po vsej svoji notranji ureditvi tako, da bo imelo sodobna in cenena stanovanja. V celoti bo imelo 28 stanovanj. Razsežno dvorišče bo ob stavbi tlakovano, tam bo tudi postavljena prijetna pergola. V ostalem vrtu bo zasajena trava z redkim drevjem. Napravljen bo tudi še bazen in posebno otroško igrišče, kar bodo gotovo pozdravile vse stranke iz hiše. Dovozna pot na dvorišče bo vodila z Bleiweisove ceste. Ker je stavbišče razmeroma vlažno in je kanalizacija na tem kraju visoka, bo pritličje stavbe skoraj 2 m nad cesto, tako da bodo vsi kletni prostori izredno svetli.

V kletih bosta v obeh zunanjih hišah stanovanj za hišnika, ob stopniščih pa bodo z dvoriščne strani dostopne prostorne shrambe za kolesa, kar je novost, ki je prav v Ljubljani pri vsaki večji hiši nujno potrebna. Vsaka hiša bo v kleti imela tudi svojo pralnico; likalnica in sušilnica pa bo za vse tri hiše skupna. V kletih bodo nadalje še prostorne shrambe za vse stranke. V pritličju in vseh treh nadstropjih bodo lepo opremljena stanovanja. V pritličju bo eno samsko stanovanje in šest dvosobnih stanovanj. V prvem nadstropju bodo tri dvosobna stanovanja, dve trisobni stanovanji in eno štirisobno stanovanje. V drugem nadstropju bo dve samskih stanovanj, štiri dvosobna in eno trisobno stanovanje. V tretjem nadstropju bodo tri samska stanovanja, dve dvosobni stanovanji in eno trisobno stanovanje. Vsako izmed stanovanj bo imelo kopalnico, v vseh kuhinjah pa bo poleg navadnega štedilnika tudi plinski štedilnik. S pomočjo plinskega avtomata bo v kuhinji vedno na razpolago tudi topla voda. Stanovanja bodo kurjena s pečmi, kar bo cenejše kakor centralna kurjava. Obe stranski hiši bosta imeli v delu, kjer bosta le dvonadstropni, ravne terase, ki bodo ugodno služile za sončenje. Na terasah bodo tudi prhe. Vsa razdelitev prostorov je dobro preteh-

tana in bo stavba služila v prvi vrsti davni želji uradništva, ki potrebuje cenenihi stanovanj. To tudi nazorno kaže razdelitev stanovanj, med katerimi je 6 samskih, 15 dvosobnih in le 4 trisobna in eno štirisobno. Vsako stanovanje ima seveda vse priključke in še majhen kabinet. Samska stanovanja se bodo lahko preuredila ali v pravo samsko stanovanje ali pa v enosobno stanovanje z majhno kuhinjo po želji prvega najemnika.

Zunanost stavbe bo jako lična in bo spodnji del zunanega zidu obložen z umetnim kamnom. Streha bo navadna. Vse stanovanjsko poslopje s celotno notranjo ureditvijo in opremo je preračunano na 4.300.000 dinarjev in bo še pred zimo pod streho.

Slovenske igrače v Belgradu

Dobrepolje, 14. septembra. Društvo »Razvoj« v Dobropoljah je poslalo 12. t. m. prav lične in prikupne lesene igrače, ki jih izdelujejo fantje lesno-obrtnega tečaja pod vodstvom strokovnega učitelja g. Frana Repiča, na svetovni kongres za zaščito otrok v Belgradu na razstavo. Prav tako so bile odposlane mišne in vabljive lutke v različnih narodnih nošah iz lutkarskega tečaja. Oba tečaja bosta trajala še 2 leti. Zaradi spravljanja poljskih pridelkov in drugega dela je vodstvo lesno-obrtnega in lutkarskega tečaja pod predsedstvom g. župnika Mrkuna odredilo teden dni počitnic.

Prepričani smo, da se bo udomačila pri nas za izdelavo teh lepih igrač domača hišna obrt, za kar žrtvuje banovina toliko denarja, da bo naše siromašno ljudstvo prišlo na ta način do skromnega zaslužka.

Eksplוזija in požar v mariborski rafineriji

Bilo je v nevarnosti 800.000 kilogramov olja in bencina

Maribor, 16. sept. Davi, nekaj minut po 8, je zapelo v stolpu stolnice plat zvona, obenem pa so že zdrvele težke motorke mariborske gasilske čete po ulicah čez most proti Tržaški cesti. Naglo se je razvedelo po mestu, da je nastala eksplozija v rafineriji in skladišču tvrdke Motoroil, ki je v Linhartovi ulici. Ta skladišča so zelo obsežna ter so zgrajena tudi deloma pod zemljo, kjer se nahajajo veliki tanki za bencin, in imajo poseben industrijski tir z železniško progo. O obsegu eksplozije in požara so se širile skrajna in mestu fantastične govorice, kmalu pa se je zvedelo, da so vrli mariborski gasilci pod vodstvom poveljnika Krambergerja obvladali položaj ter je vsaka nevarnost odstranjena.

Nevarnost pa ni bila majhna, saj je v skladišču okrog 800.000 kg raznovrstnih mineralnih olj in bencina. Eksplozija je nastala v oddelku za destilacijo bencina in plinskega olja. Trdka Motoroil uvaža iz inozemstva tako imenovano umetno nafto, zaradi nižjih prevoznih stroškov se zmeša namreč bencin s plinskim oljem in drugimi sestavnimi deli nafte in to zmes v Mariboru zopet rafinirajo v bencin in plinsko olje v posebnem

oddelku. Kotel za destilacijo se kuri z elektriko. Včeraj so ta stroj popravljali, pa je verjetno ostala kakšna napaka, ker je davi ob 8.15 nastal kratek stik, ki je povzročil eksplozijo.

K sreči pa v kotlu ni bilo več bencina, temveč samo plinsko olje, pa je bila eksplozija mnogo manj silna, kakor če bi bil eksplodiral bencin. Nastal je močan pok in stroj je bil hipu v plamenih. Oddelek, v katerem so destilacijski aparati, je čisto hermetično z betonskimi stenami oddeljen od drugih, tako da ni bilo neposredne nevarnosti za druga skladišča. Domači delavci so takoj začeli gasiti, imeli pa so na razpolago le vodo iz hidranta, s katero pa niso mogli gorečemu olju do živga, pač pa je zaradi tega nastala še ena eksplozija. V tistem hipu pa so že prispeli mariborski gasilci, ki so začeli gasiti z zračno peno. S takim gašenjem so ogenj takoj užugali. Skoda se še ne da preценiti, ker je treba pregledati stroje. Če bi bil destilacijski stroj neraben, bi znašala gotovo nad 100.000 din.

Mamuta so izkopali v Belgradu

V Belgradu so delavci pri odkopavanju temeljev nekdanje znane krčme »Albanija« v globini šest metrov našli na kosti mamuta. Posebno dobro je ohranjena spodnja čeljust z zobmi, nekaj reber in križne kosti. Po veličini kosti znanstveniki sklepajo, da je bil ta mamut nekoliko manjši in mlajši od tistih njegovih sodobnikov, katerih ostanke so našli pri kopanju temeljev za železniške mostove čez Savo in Donaavo.

Kosti si je ogledal tudi docent za geologijo na belgrajski univerzi dr. Kosta Petković, ki je po pregledu najdb ugotovil, da je ta mamut spadal k vrsti Elephas Primigenius, torej iz stare kvaterne dobe. Kosti so bile prenesene v muzej, kjer bodo izpopolnjevale druge prazgodovinske zbirke Belgrada.

Izum slovenskega iznajditelja:

Dežnik, ki ga zložiš v škatlico

Ljubljana, 16. septembra. Iznajdljivost naših ljudi je pogosto občudovanja vredna in pogosto naši ljudje rešijo kakšno vprašanje, s katerimi si drugi narodi dolgo belijo glave. Tako vprašanje je bila zadnja leta na precep tuji vprašanje zložljivega dežnika, takšnega, ki ga more človek nositi v žepu. Znani iznajditelj gosp. Lujo Pongrac, čigar dvoje iznajdb smo že opisali v našem listu, je dosegel na letošnjem velesejmu polno in dejansko priznanje. Razstavil je namreč svojo zadnjo iznajdbo, to je zložljivi dežnik, medtem ko je bila na pomladanskem velesejmu razstavljena njegova prejšnja iznajdba, to je zložljivi šotor. Enako, kakor so se za zložljivi šotor zanimale organizacije in ustanove, kakor skavti, telovadna in turistična društva poleg posameznikov, prav tako zanimanje je novi zložljivi dežnik Pongraca zbudil naravnost ogromno zanimanje. Pred kojo, kjer so bili razstavljeni vzorci teh dežnikov, se je trlo neprestano ljudi, kjer so jim iznajditelj in njegovi ljudje razkazovali, kako je ravnati s tem dežnikom. Videli smo, da je to prav

Francoski bojevniki se vračajo

Francoski solunski bojevniki (Poilus d'Orient) se vračajo s položajev bivšega solunskega bojišča kjer so 15. IX. ob 20 letnici preboja solunskega bojišča odkrili spominsko ploščo z napisom:

»Jugoslovanskim in francoskim herojem padlim na Dobrem polju 15. septembra 1918.«

Odlilni borci dospo v Ljubljano v nedeljo, dne 18. t. m. ob 20.20. V zahvalo za pitelen čin, katerega so izkazali solunskim borcem, pozivamo vso našo javnost, da se udeleži njihovega sprejema, one pa, ki obvladajo francoščino, vljudno vabimo, da ostanejo v njihovi družbi.

Francoski bojevniki prenočijo v Ljubljani in odpotujejo najbrž v ponedeljek 19. t. m. ob 10 v domovino.

Pododbor Združenja rezervnih oficirjev in druge bojevniške organizacije.

Konec živinske kuge v laškem okraju

Laško, 16. septembra. Okrajno načelstvo je razglasilo, da je kužna bolezen slinavka v okraju prenehala, zaradi česar so zopet dovoljeni sejmi v okraju in izvoz živine iz okraja. Izvoz se je že začel v Nemčijo. V sredo 21. septembra, na Matevzevo, pa bo tudi običajni veliki živinski in kramarski sejem v Laškem. Zasluga, da se je ta bolezen v okraju tako kmalu zatrla, gre okrajnemu načelstvu, predvsem živnozdravniku dr. Malenšku, ki je vse odlično ukrenil, da se bolezen ni razširila, ampak je ostala omejena samo na 7 hlevov. Pa tudi ljudje so se zavedali resnosti in nesreče, ki jim preti, ter so vse storili, da se bolezen ni razširila.

2 letni otrok utonil

Slovenj Gradec, 14. sept. V torek 13. t. m. malo pred 10 dopoldne je utonil dveletni sinček Franc Svetec, sin žagarja Avgusta Svetca iz Podgorja 99. Nesreča se je pripetila zaradi tega, ker je otrok vedno rad zabajal k vodi. Usodnega dne je mati Jožefa Svetca kopala krompir na polju ter je imela s seboj svojega sinčka Franca, ki je sicer pazila nanj. Že enkrat ta dan je fantek odšel k potoku in je mati to tudi takoj opazila ter šla ponj. Nekaj kasneje pa opazi mati, da je deček zopet nekam zginil. Ni ga bilo nikjer. Zapustila je delo in ga šla iskat po vasi Podgorje. Ker ga nikjer ni bilo, je šla iskat za vodo. Po dolgem iskanju ga je našla mrtvega v potoku Suhodolnica pri Greinerjevi žagi ob grabljah pri jezu. Seveda se je mati te najdbe silno prestrašila, potegnila sinčka iz vode ter poskusila z umetnim dihanjem, toda ves trud je bil zastonj, ker je sinček bil že mrtev. S hudo prizadetimi starši sočustvuje vsa vas, katero je ta nesrečni dogodek globoko presunil!

— Pri neredni stolici, napetosti črev vsled zapeke prav odlično odvaja naravna »Franz-Josefova« grenka voda zaostanke prebave nakopičene v črevih. V zdravniški praksi se uporablja »Franz-Josefova« voda s polnim uspehom pri odraslih kakor tudi otrocih.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485. 25. V. 35.

Ali se še spominjate filma Pastir Kostja? V istem slogu je ustvarila Amerika duhovite in groteskno muzikalno komedijo nenadkriljivih atrakcij in tempa **DONJUANKE** Kino Matica 21-24 ob 16, 19.15 in 21.15 uri! — Predprodaja vstopnic od 11 do 12.30 ure!

Smrtna nesreča na železniški progi

Oče mrtev, hčerka čudovito rešena

Radeče pri Zid. mostu, 15. sept. Danes okoli pol poldne je peljal 68 letni g. Savine Franc, klobučar v Radečah, s svojo hčerko Anico južno delavcem na polje, kjer kopljejo krompir. Vprav, ko je zavozil na poljsko pot med Radečami in Loko pod Armanovo hišo, je privozil tovorni vlak in zadel zadnji del voza, ki je ravno peljal čez železniško progo, ga potegnil s seboj in zdobil. Konj se je odtrgal in zbežal, g. Savince pa je vlak nekaj časa vlekel s seboj in ga vrgel v živo mejo, kjer je nezavesten obležal ves polit s krvjo. Poškodbe g. Savince so bile zelo hude: zlomljeni sta bili obe nogi in leva roka, lobanja pa je bila prebita. Na kraj nesreče so takoj prihiteli sosede, ki so poklicali radeškega zdravnika g. dr. Matkoka in g. kaplana, ki sta storila vse, kar sta mogla. Pripravljen je bil že voznik, ki je g. Savince na zdravnikov ukaz peljal domov. Čez eno uro pa je blagi gospod v svoji hiši

izročil Večnemu svojo dušo. Pogreb vernega in zavednega pokojnika bo v soboto. Zalujoč družini izrekamo ob tej priliki svoje iskreno sožalje. Mnogi so izgubili z njim zvestega prijatelja, ki ga bodo pogrešali zlasti v potrebah, v katerih on ni nikdar odrekel svoje pomoči.

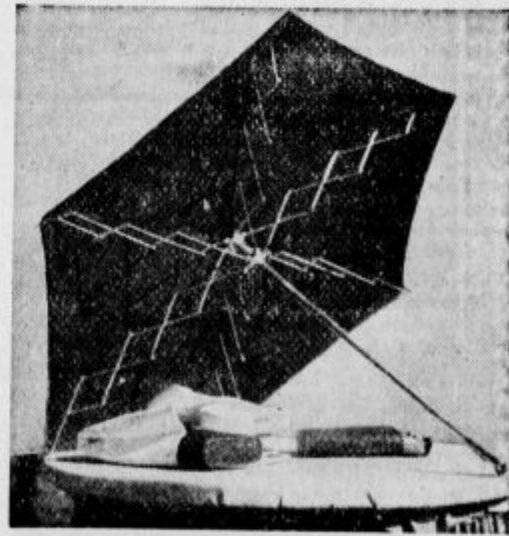
Pri vsej tej veliki nesreči pa je velika sreča pot hčerke Anice, ki je ostala živa in zdrava in se ji ni prav nič zgodilo, čeprav jo je z voza v velikem loku vrglo proti vlakcu. Padla je na odbijače in obsedela tam v omotici. Ko se je vlak ustavil, se je zavedela, da se je zgodilo nekaj groznega. Takoj je vprašala, kje je oče, in je sama stekla proti kraju nesreče. Šele pozneje je začutila majhne bolečine, ki so ji jih zadale praske, katere je dobila na desni nogi. Sama je takoj izjavila, da jo je sam anget varuh varoval na tej smrtni voznji. Isto priznavajo tudi ljudje, ki so prizor videli, a so bili trdno prepričani, da je ne bodo več videli žive.

Avtomobil na planini Mrzlici

Dol pri Hrastniku, 15. sept. V nedeljo, ko je obhajala SPD na Mrzlici 10 letnica obstoja in 100 letnico Hausenbichlerjeve smrti, se je pripeljal z avtom iz Dola na Mrzlico g. Jože Kovač, potnik milarne Fock v Kranju. Avto je znamke »Ford Eflte« 4-cilindrski. Seveda je bil navdušeno pozdravljen od izletnikov, godbe, fotografov ra skoraj zmanjkalo ni. Mrzlica leži severovzhodno od Dola, ima 1119 m nadmorske

višine in se do tega dne še ni mogla ponašati z avtomobilom na svojem hrbtu. Pot, ki pelje iz Dola skozi novi Dol, Bele vode, Kal mimo Ceprlina, ni baš lepa in se moramo res čuditi, da je bil šofer tako junaški, kakor tudi avtomobil toliko trden, da sta sijajno vozila skupno 5 oseb na planino. Želimo g. Kovaču, da ga še večkrat vidimo na Mrzlici, kamor bo pot boljša, ker gradimo novo cesto.

zanimali lovci, turisti in tisti, ki mnogo potujejo po. Nekateri teh so tudi predlagali iznajditelju nekatere spremembe, ki so prav lahko izvedljive. Zanimanje za ta dežnik, bodisi damski ali moški, je bilo tako veliko, da so ga morali na velesejmu najmanj 2000–3000-krat razkazati, odpreti in zapreti. Iznajditelj je dobil že na velesejmu dobre ponudbe iz Amerike, Nemčije in iz drugih deset držav, svoj odstopni patent. Iznajditelj pripravlja sedaj svojo fabrikacijo tega dežnika. Dežnik bo izdeloval v Ljubljani in sicer izključno s pomočjo domačih obrtnikov. Kdor bi se še zanimal za ta dežnik, naj se obrne na iznajditelja, ki stanuje v Ljubljani, Gradišče 13.

DRUGA IZDAJA

Najnovejša poročila

Mir v ČSR

Praga, 16. sept. (ČTK) Po poročilih, ki so prispele, danes v Prago, vlada povsod mir. Nikjer ni bilo niti enega incidenta. Organi oblasti niso imeli nikjer potrebe posredovati.

Praga, 16. sept. AA. (ČTK) Tajništvo misije lorda Runcimana poroča: Lorda Runcimana je sprejel ob 10 dopoldne predsednik českoslovaške republike dr. Beneš. Runciman je nato v spremstvu Gwatkina z letalom odpotoval v London. Misija je popoldne sprejela poslanca Goldsteina, Fischerja, Kon Sancerja in Fischla, zastopnike judovske stranke na českoslovaškem, ki so ob tej priložnosti izročili svojo spomenico. Lady Runciman, ga. Henderson, ga. Peters in ga. Stevens se bodo nočjo udeležile koncerta pevskega zbora, ki ga prireja ga. Bucek-ova.

Dunaj, 16. sept. Poročajo, da je bilo za pritihih 60 vodilnih članov českoslovaške kolonije na Dunaju. V XII. okraju so se pripetile protičeške demonstracije in so ob tej priložnosti demonstranti razbili okna na tamošnji čški tehnični šoli.

Za Henleinom ni bila izdana tiralica

Praga, 16. sept. (Reuter) Z merodajne strani je prišla informacija, da je vesti o tiralici za Henleinom preuranjena. Njegova zadeva se sedaj proučuje v pravosodnem ministrstvu in bo prišla na sejo političnega odbora ministrov, ki pa do zdaj o tem še ni sklepala.

Seja angleške vlade danes

London, 16. sept. Danes zvečer ob 21.30 je angleški kralj sprejel ministrskega predsednika Chamberlaina, ki mu je poročal o svojem razgovoru s Hitlerjem. Jutri dopoldan pa bo ob 11 seja angleškega kabineta, na kateri bo zopet poročal predsednik vlade o razgovorih s Hitlerjem.

Anglija za reformo Zveze narodov

Ženeva, 16. sept. AA. Danes je bila pri Zvezi narodov plenarna seja, na kateri sta govorila med drugimi tudi angleški delegat Delaware, minister pečata ter poljski delegat Komernicki. Govor angleškega delegata je bil zelo pomemben. Velika Britanija je sprožila vprašanje reforme Zveze narodov, računajoč pri tem z novim mednarodnim položajem in stvarnostjo, ki prihaja v nasprotje z načeli pakta. Velika Britanija smatra za potrebno poudariti, da se mora vprašanje čl. 16. to je vprašanje napada, od zdaj naprej obravnavati posamič ter da je treba razsojati z ozirom na napad sam, ni se pa treba ozirati na vsak primer posebej. Velika Britanija ne more več jemati nase obveznosti ter izjavlja, da bo zavzela stališče z ozirom na vsak posamezen primer, ki ga bo proučila skupno z ostalimi člani. Z drugimi besedami, Velika Britanija že od zdaj naprej odklanja vsako odgovornost za primer spopada in ne verjame več v možnost skupnega sodelovanja pri reševanju tega vprašanja.

Poljski delegat je izjavil v imenu Poljske, ki sledi primerom drugih držav, da Poljska dovoli sebi popolno in suvereno svobodo, da

v vsakem posameznem mednarodnem položaju določa svoja stališča, kadar bo šlo za vprašanje uporabe čl. 16 pakta Zveze narodov. Kar se tiče splošne uporabe tega pakta, smatra poljska vlada, da mora biti načelo soglasnosti obvarovano. To načelo ostaja jamstvo interesov članice Zveze narodov. Zveza narodov mora po mnenju Poljske ostati še naprej organizacija suverenih držav, ki bodo glede svojih sklepov svobodne.

Priznanje slovenskega znanstvenika

Stuttgart, 16. sept. Danes zvečer je znanstvena družba za proučevanje koloidov poslala naslednjo brzojavko v Ljubljano:

Družba za raziskovanje koloidov je podelila Leonhardovo odlikovanje za leto 1938 prof. dr. Ivanu Samcu s tehniške fakultete ljubljanske univerze. — K priznanju znanstvenega dela našega slovenskega učenjaka in profesorja ljubljanskega vsučilišča iskreno čestitamo.

De'egacija Jugorasa v Rimu

Rim, 16. sept. Včeraj zvečer je odpotovala delegacija Jugorasa iz Turina v Rim. Slovo je bilo zelo prisrčno in prijateljsko. Nekoliko po polnoči danes so prispele delavci, člani Jugorasa v Rim, kjer so jim bile prirejene prisrčne in spontane ovacije. Delegacija je sprejela na kolodvoru tudi naš poslanik pri Kvirinalu g. Hristić. Sprejemu je prisostvovalo okoli 10.000 italijanskih delavcev in zastopnikov oblasti. Na skupnem kosilu je zastopnik fašističnih strokovnih organizacij Gianiti izročil predsedniku Jugorasa dr. Pešiču Mussolinijevo sliko v srebrnem okviru.

— Vpisovanje na ekonomsko-komercialno visoko šolo v Zagrebu se bo začelo dne 26. septembra ter bo trajalo do 3. oktobra. Poleg spricvala, da je dijak dokončal veliko maturo na kaki srednji šoli, mora priložiti prošnji ob vpisu še krstni list, potrdilo o obnašanju zadnjih 6 mesecev, davčna potrdilo staršev ter tri mehke fotografije.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice.

— Vsak dan do vključno dne 9. oktobra, sprejemajo vse biljetarne Putnik-a prijave za poseben vlak v Trst, ki vozi dne 16. oktobra t. l. — 5 letni otrok se je ponesrečil. Struge: V sredo, dne 14. t. m. popoldne je šla petletna Voldan Nikola iz Predstrug, hči tukajšnjega apnenčarja, k sosedovim na pod po jajca. Nesreča je hotela, da je otrok tako nesrečno padel vznak s 3 m visokega pada na tla, da si je zlomil roko v zapestju. Nemudoma je bila deklica prepeljana k zdravniku, ki je odredil takojšen prevoz v ljubljansko bolnišnico.

— Vremenska napoved. Jugoslavija: Oblačnost tu in tam po vsej državi. Jasno samo na skrajnem jugu in severozahodu. Temperatura se je znižala na severni polovici. Najnižja je zabeležena v Mariboru 9, najvišja na Vranjem 33 stopinj. Napoved za danes: Hladno in oblačno po vsej državi. Počasi se bo zjasnilo zahodno in na severu. Tu in tam nalivi.

Sreča je pred vrati!

Novo srečke drž. razredne loterije so dospele! Dobite jih v največji izbiri pri VIRU SREČE »PUTNIKU« v Mariboru in njegovih podružnicah v Celju, Ptuj in Gornji Radgoni.

— Prijavite se za izlet s posebnim vlakom v Trst, ki se vrši dne 16. oktobra, pravočasno pri vseh biljetarnah Putnik-a.

— Cesta proti Suhi zaprta — zaradi gradnje novega mostu. Škofja Loka. Vse prebivalstvo Škofje Loke, Suhe, Lipice in drugih okoliških krajev opozarjamo, da bo občina Škofja Loka začela v Fužinskem predmestju v ponedeljek, dne 19. sept. 1938 podirati stari most čez Selščico, ker bo na istem mestu zgradila nov lesen most. Ker se za silni most ne bo gradil, bo zato od ponedeljka dalje do preklica cesta Škofja Loka—Suha zaprta za vsak promet.

— Zahtevajte spored in informacije za poseben vlak v Trst, ki se vrši dne 16. oktobra t. l., v vseh biljetarnah Putnik-a.

— Znižana vozna na Madžarsko. Kdor vsaj za 3 tedne obišče Budimpešto ter njena kopališča, dobi 50% vozno ter potni vizum etane le 2 in pol penga. Več lahko pove pisarna Putnika v Belgradu.

— Izlet na Poljsko pripravlja Putnik. Popotovanje bo trajalo od 24. septembra do 3. oktobra ter bo iz Belgrada veljalo tja in nazaj 1.445 dinarjev. Popotniki si bodo ogledali Krakov, Lvov, Pšemisl, Zakopane ter druga letovišča.

— V nedeljo 18. t. m. priredi Rdeči križ vstopnino prosto zabavo pri Janežiču na Pšati. Iz Ljubljane avtobusna zveza. — Odbor.

— Zveza za tujski promet, Ljubljana, priredi v času od 24. septembra do 3. oktobra t. l. 10 dnevni izlet na Poljsko. Informacije, prospekti in prijave v vseh biljetarnah Putnika.

Pet rudarjev zasutih in rešenih
Preprečena nesreča v senovskem rudniku

Senovo, 16. septembra. Le malo je manjkalo, da se v senovskem rudniku ni včeraj dogodila velika katastrofa, katere bi bila zahtevala 5 življenj, samih družinskih očetov. Na nočnem šlitu se je ob 4 zjutraj sesul rov in rudarje žive zasul v osrčju globin zemlje in črni zakladi. Le lastnim izkušnjam in božji previdnosti se imajo rudarji zahvaliti, da so po treh urah plažali se ušli, ko se je gramoz in zemlja zrušila nad njimi.

Toda pred njimi je bil rov zasut in ogromna materiala jih je odrezalo od izhoda. Nad njimi je

V nedeljo 25. septembra
narodni tabor
na Prevaljah

Govorijo: dr. Anton Korošec, dr. Fr. Schaubach, dr. L. Kuhar

Ljubljana

1 Maša za turiste in izletnike bo jutri v kapeli Vrazem zavovalnice ob 4.15 pred odhodom turizemskih vlakov.

1 Blagoslovitev nove kapele v Zeleni jami. Na jutrišnji nedeljo bo blagoslovil prevz. g. škof dr. Gr. Rožman javno kapelo sv. Vincencija Pav. ob mladinskem zavetišču v Zeleni jami v Ljubljani. Ob 9 bo sprejem prevzvišenega ob kapeli in blagoslovitveni obred; potem govor in prva sv. maša prevzvišenega v novi kapeli. Po sv. maši bo zahvalna pesem in nato darovanje za kritje stroškov zidave. Po darovanju bo še ena sv. maša za žive dobrotnike kapele in zavetišča. Popoldne ob 4 bo pridiga in pete litanije ter ovanje za kritje stroškov. V ponedeljek zjutra ob 6 pa ob pol 7 sv. maša za rajne dobrotnike. Odslej se bo opravljala redno vsak dan sv. maša v tej kapeli in ob nedeljah služba božja za okoličane.

1 Poldnevni izlet križanske moške kongregacije bo v nedeljo 18. sept. v Presko in Gorici pri Medvodah. Odhod z opoldanskim vlakom ob tri četrti na 12. povratek poljubno. Služba božja v Preski in nato pete litanije pri kapelici M. b. na polju.

1 Frančiškanska prosveta M. O. v Ljubljani odpro svojo sezono 1938-39 v torek 20. t. m. ob 8 zvečer v frančiškanski dvorani s skioptičnim predavanjem dr. P. Romana Tomina: »Povest o dveh mestih« Venezia-Firenze Lepi posnetki. Po predavanju bo kratek občni zbor Frančiškanske prosvete, na katerem bo podano podrobno poročilo o poslovanju v pretekli sezoni in načrt dela za bodočo sezono. Pri volitvah novega odbora imajo glasovalno pravico člani društva, ki so poravnali članarino za leto 1938. Vsak član ima pravico predlagati občenemu zboru listo novega odbora. Z občnim zborom prične Frančiškanska prosveta z delovanjem vseh svojih odsekov po obsehnem načrtu. Prijave novih članov sprejema »Pisarna Pax et bonum« v frančiškanski pasaji. Letna članarina znaša 1 Odin. Člani imajo pri vseh prireditvah jopust.

1 Sramota našega časa je, da ne morejo vsi ljudje najti dela in zaslužka. Pretresljive so prošnje neštehtih mladih in starih: »Dajte nam delo! Radi bi delali, da bi družini prisluzili vsaj kruh in streh«. Stalno bi morala človeška družba razmišljati, kako bi ustregla v srce segajočim prošnjam revnih mater: »Dajte delo možu! Nimam niti kruha, da bi ga dala otrokom. Ze toliko let je mož brez zaslužka. Jaz ne morem toliko služiti, da bi preživela družino«. In vendar se dan na dan dogaja, da oni, ki imajo delo in zaslužek, odnesejo praznih rok pooblaščenca občine, ki prosi za prihodek k prostovoljni socialni davični. Dohodek te davčine se porablja izključno le za zaposlitev brezposelnih. Ljubljanska občina zbira prispevke stalno po domavih občanov. Kdor želi, more priapevek poslati tudi mestni blagajni. Vsi brez izjeme naj darujejo vsaj nekaj na mesec in beda brezposelnih bo kmalu lažja.

Kaj pravite?

Prosim vas, objavite mi no tole, saj sem že dolgo let naročnik našega lista:

Imam najnovejši radioapar na ultra-hiper-ultra valove, kakršnega ima, kakor govorijo počen krogi v Ljubljani, v Sloveniji le še »Slovenski narod«. Na njem ujamem, če hočem, vse diplomatične razgovore na svetu, ki jih pa skrbno pridržim zase, da ne bi nehoti povzročil kakšne nevarne zmede ali celo katastrofe v svetovnem položaju. Mislim pa, da ne bo imelo nobenih hudih posledic, če Vam sporočim razgovor, ki sem ga na svojem skrajno občutljivem aparatu poslušal včeraj popoldne (»Narodov« aparat je menda še boljši, ker na tistem je baje mogoče slišati tudi, kako trava raste). Torej jaz poslušam s svojimi specializiranimi poslušalkami in ujamem sledeči pogovor:

Halo! Tu »Slovenski narod« — Zdravstvišnje batjuška, kaj želite? — Rad bi najnovejših vesti, tukaj smo, kakor veste, vsi že pripravljani na vojsko — Harašo, batjuška, harašo, to nas zelo veseli. Torej zadnje novice bi radi izvedeli? — Da, če vas smem prositi! — Požalujsta, smo vam zmeraj radi na razpolago, torej poslušajte: Deset divizij naše rdeče vojske, vsaka po en milijon mož, stoji na meji od Baltika do Črnega morja in čaka samo na radio-povelje batjuške Stalina, obenem so zakurjeni vsi kotli baltičske, črnomoškega in tihomorskega rdečega flota, razen tega stoji pripravljene vse eskadre rdeče aerolojske, petdeset po številu, vsaka po sto aparatov, vsak aparat 50 bomb najtežjega kolibra, vsega skup 250.000 bomb, neštevilski rezervoni, še enkrat toliko, to je pol milijona zračnih torpedov samo za prvo silo. Vrha tega pa nosi vsako letalo s seboj tudi 500 kilogramov propagandnega materiala — živo, Zdravo, tovariši glavnokomandirjušči, to je za enkrat zadosti, bomo precej priobčili, naša publika nestrpno čaka, toda upam, da bo to res zadostovalo, ampak zaradi varnejšega bi bilo mogoče dobro, ali ne, če bi morebiti še z večjo silo nastopili, to mora biti kakor oihar, ki vse pomeje v trenutku, ali ne mislite? — Le pomirite se, batjuška, vse je zadostno preskrbljeno, steer pa stoji za nami še enkrat tolikšna krasnaja rezerva. — Bravo, živo, Zdravo, tovariši, sem pomirjen, naj živi zmaga nad klerikalnim zmajem, le tako brez miru naprej!

Tako sem natančno slišal in Vam pošiljam.

KINO SLOGA Telef. 27-30

Dick Foran — pojdi cowboy v romantičnem filmu divjega zapada

Koledar

Sobota, 17. septembra: Lambert, škof: Frančiškove rane. — Prvi krajec ob 4.12. Herschel napoveduje mrzlo in deževno vreme. Nedelja, 18. septembra: 15. počinkoštna. Jožef K., spoznavalec; Zofija in tov.

Novi grobovi

+ Podpeč pri Dobropoljah. V sredo, 14. t. m. je po daljši mučni bolezni mirno v Gospodu zaspala, lepo prevedena, ga. Sporar Frančiška, posestnica iz Podpeči. Naj ji sveti večna luč! Pridetnim naše globoko sožalje.

+ V Dravljah-Ljubljana je zaspala v Gospodu ga. Marija Tehovnik, gostilničarka in posestnica, ki je dosegla starost 76 let. Pokopali jo bodo v nedeljo ob 4 popoldne na dravljanskem pokopališču. Naj počiva v miru! Sorodnikom naše sožalje!

+ V Mozirju v Savinjski dolini je v četrtek, dne 15. septembra mirno v Gospodu zaspal 51-letni žandarmerijski narednik v p. Jakob Stradovnik. Pogreb draga gojka bo danes ob 10 na farno pokopališče. Naj počiva v miru!

Osebnosti

— Iz policijske službe. S kraljevim ukazom je postavljen za predstojnika mestne policije v Dubrovniku g. Rudolf Matč, dosedanji šef obmejne in parobrodarske policije v Gružu. Dosedanji predstojnik g. Ivo Antičević je prestavljen v istem

svojevstvu v Šibenik. Za šefa obmejne policije v Gružu je postavljen g. Juraj Matutinović, višji pol. komisar pri upravi policije v Splitu.

— Odlikovani so bili: z redom sv. Save 2. stopnje pomočnik bana vardarske banovine Krasojevič ter pomočnik bana zetske banovine Zivojin Simonović; z redom sv. Save 4. stopnje Ivan Zabret, župan občine Predosje pri Kranju; z redom sv. Save 3. stopnje dr. Vilko Fajfer, načelnik splošnega oddelka banske uprave draveke banovine, dr. Josip Hubad, načelnik upravnega oddelka banske uprave dravke banovine, Franc Trajber, župnik od Sv. Miklavža pri Slovenem Gradcu; z redom sv. Save 4. stopnje Ivan Gračnar, svetnik in upravnik zdravilišča Rogaske Slatine, Josip Bart, veleposestnik in član občinske uprave v Št. Janžu pri Dravogradu, Niko Sadnikar, veterinar, ki inspektor v pokouju iz Kamnika; z redom jugoslovanke krone 5. stopnje Anton Belec iz Št. Vida nad Ljubljano; z redom sv. Save 5. stopnje Anton Zabukovec, policijski nadstražnik iz Ljubljane, Peter Pavlovič, policijski nadzornik iz Ljubljane, ter policijski nadstražnik Anton Pavlovič, Franc Prešern, Jožef Senčar, vsi iz Ljubljane, dalje Oton Bauman, bivši trgovski pomočnik iz Krškega; z zlato kolajno za državljanske zasluge Leopold Drakler, tovarniški mojster v tovarni strojev v Ljubljani, Valentin Duženc, kovač v tovarni kos in srpov pri sv. Lovrencu, Rajmund Arčnik, kovač v isti tovarni, Jernej Semec, policijski nadstražnik iz Ljubljane, Alojzij Golja, Martin Dolinar, policijski stražnik iz Ljubljane; Jože Stare, Pavel Kavšek, Ivan Reven, Oton Vončina, dalje Tomaž Kalan, in Franc Zorman, usnjarska pomočnika tovarne Indus v Ljubljani, Gregor Pokec, kovač v tovarni kos in srpov pri sv. Lovrencu; s srebrno kolajno za državljanske zasluge pa Karel Jaseničnik, policijski stražnik v Ljubljani.

— Premestitve v šolski službi. Premestjeni so: Lovže Frančiška učiteljica iz Polenskega pri Ptuj v Kamnico (Maribor levi breg); Misel Marija, učiteljica, iz Trboja v Senčur pri Kranju, Verhovnik Marija, učiteljica, iz Senčurja v Trboje.

— Reaktiviran in postavljen za učitelja v Črenševcu (Maribor d. breg) je Sotič Rudal.

— Iz poštne službe. Premestjena je s pošte v Lendavi Alojzija Dršič na pošto Stara Pazova.

— Napredoval je za kmetijskega uradnika državne mlekarškega zavoda v Škofji Loki v 8. skupino Franjo Pavlica. Napredoval je za kmetijskega pristava pri kmetijskem odseku pri kontroli mesta v Ljubljani v 8. skupino inž. Janežič Franc, dosedaj uradniški pripravnik.

Najnepetejši film slavnega cowboba, v katerem se razkriva spijonaža in vojne tajne izza časa velikih vstajskih pohodov divjih indijanskih plemen v Severni Ameriki

Misija poročnika reda

Predstave danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri

— Shod v Marenbergu. Dne 18. t. m. ob pol 4. popoldne bo v gostilni Bruderman v Marenbergu občni zbor in shod JRZ v Marenbergu. Govorita gg. Peruš Alojz in dr. Lojze Kuhar, urednik Slovenca. Pridite, da se med drugim pogovorimo o našem koroškem taboru na Prevaljah! Pokažite s svojo udeležbo, da ste disciplinirani in zavedni.

— Na škof. gimnaziji v Št. Vidu je dijakov: I. a 50, I. b 50, II. a 31, II. b 29, III. a 27, III. b 25, IV. 34, V. 38, VI. 30, VII. 24, VIII. 30, skupaj 368. Od teh stanuje v škofjskem zavodu 348, v Knobleharjevem zavodu v Dravljah 19 učencev, eden pa v Križankah v Ljubljani.

— Vid vaših oči si obvarujete le z optično čistimi brušenimi stekli, katere si nabavite pri strokovnjaku Fr. P. za jcu, izprašanem optiku. Stari trg 9, Ljubljana.

— Služba božja na planinah. Aljažev klub obvešča, da bo v primeru ugodnega vremena poslednjikrat v tej sezoni sv. maša na Kredarici 18. septembra ob 8. Tudi po drugih postojankah, kjer so naše gorske kapelice, se služba božja ukine. V primeru, da želi večja družba kakšno nedeljo ali zapovedan praznik imeti službo božjo v zimski sezoni na krajih, kjer so kapelice, se je treba obrniti vsaj teden dni prej na: Aljažev klub, Ljubljana, Miklošičeva c. 7.

Tragedija ruskega carstva in usoda Romanovcev v filmu s sloviti Harry Baurom

RASPUTIN

Kino Union Tel. 22-21
Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri